

SLUŽBENI GLASNIK

SISAČKO-MOSLAVAČKE ŽUPANIJE

2001.

BROJ: 4

Sisak, 24. travnja 2001.

GODINA IX

S A D R Ž A J

AKTI ŽUPANIJSKE SKUPŠTINE

22.	Odluka o donošenju Prostornog plana Sisačko-moslavačke županije	69
23.	Zaključak o pokretanju izmjene Strategije i Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske	107

AKTI ŽUPANIJSKE SKUPŠTINE

22.

Na temelju članka 19. stavka 1. Zakona o prostornom uređenju (»Narodne novine« broj 30/94, 68/98. i 61/00.), članka 18. Statuta Sisačko - moslavačke županije (»Službeni glasnik Sisačko - moslavačke županije« broj 6/94. i 4/97.) i članka 8. točke 1. »Programa mjera za unapređenje stanja u prostoru Sisačko - moslavačke županije za razdoblje 2001. - 2003. godine« (»Službeni glasnik Sisačko - moslavačke županije« broj 2/01.) Županijska skupština Sisačko - moslavačke županije na 26. sjednici održanoj 12. travnja. 2001. godine donijela je

O D L U K U

o donošenju Prostornog plana Sisačko-moslavačke županije

I. TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

Donosi se Prostorni plan Sisačko-moslavačke županije (nastavno u tekstu: Plan).

Članak 2.

Plan je sastavni dio ove Odluke.

Članak 3.

Plan se sastoji od:

Tekstualnog dijela u jednoj knjizi, s naslovom »PROSTORNI PLAN SISAČKO - MOSLAVAČKE ŽUPANIJE«:

Uvod

I. Obrazloženje

1. Polazišta: Položaj, značaj i posebnosti županijskog područja u odnosu na prostor i sustave Županije i Države

2. Ciljevi prostornog razvoja i uređenja

3. Plan prostornog uređenja

II. Odredbe za provođenje

Kartografskih prikaza:

1. Korištenje i namjena prostora	mj. 1 : 100.000
2. Infrastrukturni sustavi	mj. 1 : 100.000
3. Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora	mj. 1 : 100.000

Grafičkih priloga - kartograma:

1. Teritorijalno - politički ustroj	mj. 1 : 300.000
2. Administrativna sjedišta i razvrstaj državnih i županijskih cesta	mj. 1 : 300.000
3. Sustav središnjih naselja i razvojnih središta	mj. 1 : 300.000
4. Infrastrukturni sustavi	mj. 1 : 300.000
4.1. Cestovni, željeznički, riječni i zračni promet	mj. 1 : 300.000
4.2. Pošta i telekomunikacije	mj. 1 : 300.000
4.3. Proizvodnja i cijevni transport nafte i plina	mj. 1 : 300.000
4.4. Elektroenergetika	mj. 1 : 300.000
4.5. Vodoopskrba i korištenje voda	mj. 1 : 300.000
4.6. Uređenje vodotoka i voda, melioracijska odvodnja	mj. 1 : 300.000
5. Postupanje s otpadom	mj. 1 : 300.000
6. Uvjeti korištenja prostora: Područja posebnih ograničenja u korištenju - krajobraz	mj. 1 : 300.000
7. Uvjeti korištenja prostora: Područja posebnih ograničenja u korištenju - tlo	mj. 1 : 300.000

Članak 4.

II. ODREDBE ZA PROVOĐENJE PLANA

1. UVJETI RAZGRANIČENJA PROSTORA PREMA OBILJEŽJU, KORIŠTENJU I NAMJENI**1.0. Općenito**

Prostornim planom Sisačko-moslavačke županije (nastavno u tekstu: Plan), na temelju Zakona o prostornom uređenju (»Narodne novine« broj 30/94, 68/98. i 61/00.), uz uvažavanje društveno gospodarskih, prirodnih, kulturno-povijesnih i krajobraznih vrijednosti razrađena su načela prostornog uređenja i utvrđeni

ciljevi prostornog razvoja, te organizacija, zaštita, korištenje i namjena prostora područja Županije.

Plan sadrži prostornu i gospodarsku strukturu Županije, sustav središnjih naselja područnog značenja, sustav razvojne područne infrastrukture, osnove za uređenje i zaštitu prostora, mjerila i smjernice za gospodarski razvoj, očuvanje i unapređenje prirodnih, kulturno-povijesnih i krajobraznih vrijednosti, mjere za unapređenje i zaštitu okoliša te druge značajke od važnosti za Županiju.

Općine i Gradovi kao jedinice lokalne samouprave su temeljne prostorno - planske jedinice za provođenje Plana. Osnovna namjena, korištenje i zaštita prostora, te prostorna razgraničenja, prikazana su u kartografskom prikazu broj **1. Korištenje i namjena prostora**, kao načelne planske postavke usmjeravajućeg značenja, a detaljnije razgraničenje pojedinih namjena, načina korištenja i uređenja određuje se prostornim planovima uređenja općina i gradova.

Korištenje i namjena prostora Županije određeni su osnovnim prostornim obilježjima, te prema korištenju i namjeni prostora.

Prema obilježju određena su područja koja po svojim osobitostima čine prepoznatljive cjeline, a obuhvaćaju jednu ili više općina/gradova. Prostorne cjeline i pripadajuće općine i gradovi iskazane su u Tablici 1.

Županija se sastoji iz 3 prostorne cjeline, odnosno 19 jedinica lokalne samouprave - općina i gradova. Razlikujemo tri posebna područja - prostorne cjeline, gledano od sjeveroistoka prema jugozapadu:

1. Brdski pojas Moslavačke gore i Psunja, koji obuhvaća dijelove 5 općina/gradova: Velika Ludina, Popovača, Kutina, Lipovljani i Novska.

2. Posavina i Pokuplje, koje obuhvaća 12 općina/gradova, ili njihove dijelove: Jasenovac, Martinska Ves, Hrvatska Dubica (dio), Kutina (dio), Lekenik (dio), Lipovljani (dio), Novska (dio), Petrinja (dio), Popovača (dio), Sisak (dio), Sunja (dio) i Velika Ludina (dio).

3. Brdski pojas Banovine i Vukomeričkih gorica, koji obuhvaća 12 općina/gradova, ili njihove dijelove: Donji Kukuruzari, Dvor, Glina, Gvozd, Hrvatska Dubica, Hrvatska Kostajnica, Majur, Topusko, Lekenik (dio), Sisak (dio), Sunja (dio) i Petrinja (dio).

Tablica 1: Prostorne cjeline

PREMA OBILJEŽJU		SAMOUP. CJELINE
područje	prostorne cjeline	općine i gradovi
Sisačko-moslavačka županija	BRDSKI POJAS MOSLAVAČKE GORE I PSUNJA	1. Kutina (dio) 2. Lipovljani (dio) 3. Novska (dio) 4. Popovača (dio) 5. Velika Ludina (dio)
	POSAVINA I POKUPLJE	1. Jasenovac 2. Martinska Ves 3. Hrvatska Dubica (dio) 4. Kutina (dio)

PREMA OBILJEŽJU		SAMOUP. CJELINE
područje	prostorne cjeline	općine i gradovi
		5. Lekenik (dio) 6. Lipovljani (dio) 7. Novska (dio) 8. Petrinja (dio) 9. Popovača (dio) 10. Sisak (dio) 11. Sunja (dio) 12. Velika Ludina (dio)
	BRDSKI POJAS BANOVINE I VUKOMERIČKIH GORICA	1. Donji Kukuruzari 2. Dvor 3. Glina 4. Gvozd 5. Hrvatska Dubica 6. Hrvatska Kostajnica 7. Majur 8. Topusko 9. Lekenik (dio) 10. Sisak (dio) 11. Sunja (dio) 12. Petrinja (dio)

Prema pretežitom korištenju prostor Županije se dijeli na područja namijenjena gradnji, kultivirana područja i prirodne predjele.

A. Područja namijenjena gradnji su prostori gdje su izvršeni ili se planiraju zahvati koji trajno mijenjaju stanje u prirodnom okruženju (tlo, vodotoci, vegetacija). Zahvati su gradnja, iskorištavanje sirovina, sanacija tla, nasipavanja, itd. odnosno svi postupci kojima oblikujemo ili mijenjamo postojeća prirodna obilježja, a izvode se:

- u građevinskim područjima naselja,
- izvan građevinskih područja (izdvojene djelatnosti i infrastruktura).

Građevinsko područje naselja je područje u kojem postoji izgrađeno naselje, ili se planira proširenje postojećeg naselja ili gradnja naselja. Unutar građevinskog područja zadovoljavaju se potrebe stanovanja, te sve druge djelatnosti potrebne za suvremen način življenja.

Izvan građevinskih područja moguća je (pod posebnim uvjetima) gradnja:

- građevina infrastrukture (prometne, energetske, komunalne itd.),
- stambenih i gospodarskih građevina za vlastite potrebe i potrebe seoskog turizma u službi poljoprivredne djelatnosti,
- građevina za istraživanje i iskorištavanje mineralnih sirovina,
- zdravstvenih, rekreacijskih i športskih građevina,
- građevina za potrebe obrane.

Izgradnja izvan građevinskog područja provodi se temeljem smjernica i uvjeta utvrđenih u prostornim planovima uređenja gradova i općina.

B. Kultivirana područja (ruralna, poljodjelska) su ona u kojima se ljudske djelatnosti odvijaju bez značajnijih i/ili trajnih promjena stanja prirodnog okoliša, kroz djelatnosti kao što su poljoprivreda (voćarstvo, vinogradarstvo, stočarstvo i slično), šumarstvo i drugo. Po osnovnim namjenama kultivirana područja su:

- vrijedna poljoprivredna tla,
- manje poljoprivredne površine s dijelovima građevinskih područja i šumskim područjem,
- ostala obradiva tla,
- kultivirane vodne površine (umjetna jezera, akumulacije i kanali).

C. Prirodni predjeli su područja u kojima se planiraju samo one djelatnosti kojima se prirodno okruženje koristi bez trajnih promjena stanja i isključivo u cilju zaštite i očuvanja relativno slabijih ekosustava, ili ograničenog i kontroliranog iskorištavanja prirodnih resursa (šumarstvo, vodno gospodarstvo, ribarstvo, lovstvo, rekreacija, turizam i sl.).

Prema namjeni prirodni predjeli mogu biti:

- šumske površine (namjena: gospodarske, zaštitne i šume posebne namjene),
- vodne površine (rijeke, potoci i ostali vodotoci, jezera i ostale stajaće vode).

1.1. Ograničenja u korištenju prostora

S obzirom na osjetljivost prostora Županije i podobnost za prihvaćanje određenih zahvata u prostoru glede prirodnih obilježja i sustava utvrđuju se tri razine dopustivosti:

I. razina (područje zabrane)

U navedenim je područjima zabranjena svaka gradnja :

- I. i II. zaštitne zone vodocrpilišta
- poljoprivredno tlo I. i II. klase,
- zaštićeni ili evidentirani dijelovi prirode:
- a) park prirode Lonjsko polje (područje Siska, Jasenovca, Novske, Kutine, Lipovljana, Popovače, Vel. Ludine) - osim u sklopu građevinskih područja naselja,
- b) posebni botanički rezervat močvara Cret Đon (područje Općine Topusko)
- c) posebni ornitološki rezervati: Rakita (područje Grada Siska), Krapje Đol (područje Općine Jasenovac) i Dol Dražiblato (područje Općine Jasenovac)
- d) park šume: Kotar-Stari Gaj (područje Grada Siska i Grada Petrinje) i Brdo Djed (područje Grada Hrvatska Kostajnica),
- e) spomenici parkovne arhitekture: Strossmayerovo šetalište u Petrinji, park u Glini, lječilišni perivoj u Topuskom

Zabrana se ne odnosi na gradnju infrastrukture (u slučaju kada bi zamjensko rješenje bilo neopravdano skupo), ali uz izvođenje posebnih mjera zaštite, koje su propisane posebnim zakonima koji propisuju zaštitu prirode, odnosno voda i poljoprivrednog zemljišta.

Dopuštena je rekonstrukcija postojećih objekata u svrhu poboljšanja uvjeta života na tim područjima, uz izvođenje posebnih mjera zaštite.

II. razina (područje ograničene gradnje)

U ovim je dijelovima prostora dopuštena gradnja, uz uvažavanje uvjeta zaštite, odnosno vodopravnih uvjeta:

- područje Parka prirode Lonjsko polje - u sklopu građevinskih područja naselja,
- A i B zaštitna zona vodocrpilišta,
- lokaliteti crpilišta termalnih vrela na području Općine Topusko,
- predjeli planirani za stavljanje pod zaštitu prema Zakonu o zaštiti prirode, lokaliteti određeni ovim Planom i predviđeni za prioritetna istraživanja:
- a) kanjon Ljeskovac (posebni botanički rezervat, Općina Dvor)
- b) odsjek 15 A Šamarice (posebni rezervat šumske vegetacije, Grad Petrinja)
- c) šuma uz Vukičeviću u Dragotini (posebni ornitološki rezervat, Grad Glina)
- d) Popratine luke (posebni zoološki rezervat, Grad Glina)
- e) dolina rijeke Petrinjčice (posebni rezervat šumske vegetacije, Grad Petrinja)
- f) potok Novska (park šuma, Grad Novska)
- g) Brdo Djed (park šuma, Grad Hrvatska Kostajnica)
- h) Nikolino brdo (park šuma, Općina Topusko)
- i) šuma Podgledić (park šuma, Grad Glina)

- j) Odransko polje (zaštićeni krajolik)
- k) dolina rijeke Kupe i Mokrički lug (zaštićeni krajolik, više gradova i općina)
- l) dolina Petrinjčice sa mlinovima (zaštićeni krajolik, Grad Petrinja)
- m) dolina potoka Utinje (zaštićeni krajolik, Grad Petrinja)
- n) dolina Gozdne (zaštićeni krajolik, Grad Glina)
- o) Brezovo polje (zaštićeni krajolik, Grad Glina)
- p) rijeka Sunja s mlinovima (zaštićeni krajolik, Općina Sunja)
- r) dolina rijeke Une (zaštićeni krajolik, više gradova i općina)
- s) špilja u Šušnjaru (spomenik prirode, Grad Petrinja)
- t) park u središtu Gline (spomenik parkovne arhitekture, Grad Glina)
- u) parkovi u središtu Topuskog (park Opatovina, Engleski park uz otvorene bazene, park kod TIM-a i katoličke crkve - spomenici parkovne arhitekture)
- v) područje oko groblja sv. Trojstva (panoramska točka - vidikovac, Grad Petrinja)
- z) Čukur (panoramska točka - vidikovac, Grad Hrvatska Kostajnica)
- pojas do 50 m od ruba šume.

III. razina (ostalo područje)

U ovim je dijelovima prostora dopuštena gradnja sukladno dokumentima prostornog uređenja niže razine. Do donošenja prostornih planova uređenja gradova i općina gradnja će se utvrđivati u skladu s prostornim planovima bivših općina.

1.2. Razvoj i uređenje površina naselja

Pod naseljem se podrazumijeva prostorna jedinica koja ima ime i vlastiti sustav obilježavanja zgrada, a sastoji se od građevinskog područja i područja druge namjene na kojem se predviđa gradnja, odnosno proširenje postojećeg naselja.

Naseljem uz obalu voda smatra se ono naselje kojem je horizontalna udaljenost građevinskog područja manja od 100,0 m od obale rijeke ili jezera. Naselja se mogu izgrađivati samo na građevinskom području.

Građevinsko područje naselja utvrđuje se prostornim planom uređenja općine ili grada. Granicama građevinskog područja razgraničavaju se izgrađeni dijelovi naselja i površine predviđene za njihov razvoj od ostalih površina, koje su namijenjene razvoju poljoprivrede, šumarstva i drugih djelatnosti koje se s obzirom na svoju namjenu mogu odvijati izvan građevinskog područja.

1.3. Razvoj i uređenje površina izvan naselja

Površine za razvoj i uređenje izvan naselja planirane su ovim Planom, prostornim planovima područja posebnih obilježja ili prostornim planovima uređenja pojedinih jedinica lokalne samouprave.

Osnovne grupe ovih površina su:

- gospodarska namjena,
- ugostiteljsko-turistička namjena,
- športsko-rekreacijska namjena,
- komunalna namjena,
- posebna namjena.

Gospodarska, komunalna i posebna namjena mogu se locirati uz obalu rijeka i jezera samo ako njihova tehnologija rada to uvjetuje.

U kartografskom prikazu broj **1. Korištenje i namjena prostora** prikazane su lokacije postojećih i planiranih površina za razvoj i uređenje izvan naselja površina većih od 25,0 ha.

Površine za razvoj i uređenje izvan naselja manje od 25,0 ha određuju se prostornim planovima uređenja gradova i općina u kojima sve površine veće od 10,0 ha moraju biti prikazane na prikazu korištenja i namjene prostora, te moraju biti propisane odredbe za građenje navedenih zahvata izvan građevinskog područja naselja.

Građevine, koje se u skladu s člankom 42. Zakona o prostornom uređenju mogu ili moraju graditi izvan građevinskog područja, moraju se projektirati, graditi i koristiti na način da ne ometaju poljoprivrednu i šumsku proizvodnju, korištenje drugih građevina, te da ne ugrožavaju vrijednosti čovjekovog okoliša i krajolika. Stambenim i gospodarskim građevinama u funkciji obavljanja poljoprivrednih djelatnosti ne smatraju se građevine povremenog stanovanja (»vikendice«).

1.3.1. Gospodarska namjena

Površine za gospodarske namjene su izdvojene veće površine u kojima se smještaju proizvodno-poslovne djelatnosti. Razlikuju se osnovne vrste namjene:

- proizvodne (industrija, rafinerija, petrokemija, proizvodnja energije i sl.),
- poslovne (skladišta, veletrgovine i sl.) i
- poljoprivredne (farme, tovilišta i sl.).

Planirane, odnosno postojeće gospodarske zone (proizvodne i poslovne namjene) mogu biti smještene u sklopu građevinskog područja naselja, ili izdvojene kao samostalne zone izvan naselja. Prostornim planovima uređenja općina i gradova moguće je izvan naselja predvidjeti samostalna područja gospodarske namjene izvan naselja površine manje od 25,0 ha.

Gospodarske zone u službi poljoprivredne djelatnosti (farme, tovilišta i sl.), osim u sklopu građevinskog područja naselja, mogu biti smještene kao samostalne zone izdvojene izvan građevinskog područja naselja u skladu s odredbama utvrđenim prostornim planovima uređenja niže razine. Građevine u funkciji obavljanja poljoprivredne djelatnosti grade se u skladu s važećim propisima i na temelju prostornog plana uređenja grada ili općine.

Poljoprivredne gospodarske građevine koje se izgrađuju izvan građevinskog područja naselja mogu se graditi samo na poljoprivrednim česticama čija površina nije manja od 5.000 m². Poljoprivredno zemljište na kojem postoji pojedinačna gospodarska

građevina, čija je veličina i vrsta takva da to zemljište u smislu odredaba ove Odluke ne bi bilo dovoljno veliko za izgradnju dvaju gospodarskih objekata, ne može se parcelirati na manje dijelove, bez obzira u koje se vrijeme i po kojoj osnovi je ta građevina podignuta.

Za potrebe razvitka poljoprivrede, turizma i lova izvan građevinskog područja mogu se graditi stambeni objekti za vlastite potrebe uz uvjet da stambena zgrada ili funkcionalno povezana grupa zgrada, bude najmanje površine 500 m², s pripadajućim hortikulturno ili poljoprivredno uređenim zemljištem, te da se gradi na građevinskoj čestici veličine od najmanje 6.000 m² površine, koja mora imati osiguran pristup s javne prometne površine.

Zemljište koje je služilo kao osnova za izdavanje lokacijske dozvole za izgradnju takve stambene građevine ne može se parcelirati na manje dijelove. Površina i raspored građevina, komunalno opremanje te hortikulturno uređenje parcele ove stambene građevine utvrđuju se lokacijskom dozvolom, a moraju zadovoljiti propisane uvjete zaštite prirode, okoliša i krajobraza, te po potrebi uvjete zaštite spomenika kulturne baštine.

Na poljoprivrednim površinama mogu se graditi staklenici za uzgoj povrća, voća i cvijeća, te plastenici. Plastenicima se smatraju montažne građevine od plastične folije na drvenom ili metalnom roštilju.

Na potocima i stajaćim vodama mogu se graditi male hidroelektrane i ribnjaci u skladu s posebnim uvjetima nadležnih ustanova i službi.

1.3.2. Ugostiteljsko - turistička namjena

Površine za ugostiteljsko - turističku namjenu su područja u kojima se predviđaju sadržaji ugostiteljsko - turističke djelatnosti. Novi ugostiteljsko - turistički objekti trebaju biti planirani najprije u okviru postojećih naselja, ali i u granicama predviđenih proširenja naselja.

Gradnju novih građevina treba planirati na prirodno manje vrijednim područjima, (kako bi se ti prostori oplemenili a sačuvali vrlo vrijedni prirodni krajolici), te ih uklapati u oblike gradnje lokalne sredine.

Područja ugostiteljsko - turističke namjene površine manje od 25,0 ha mogu se Prostornim planovima uređenja općina i gradova predvidjeti i izvan naselja u skladu s odredbama ovog Plana. Građevine za ugostiteljsko - turističku namjenu koje se grade izvan građevinskog područja u pravilu se ne smiju graditi na oranicama, voćnjacima i vinogradima 1. i 2. bonitetne klase.

Ugostiteljsko-turistička područja su prostori gdje prevladavaju gospodarske djelatnosti ugostiteljstva i turizma s dopunjujućim djelatnostima. Područja takvog značenja za sada na području Županije nema, ali se može očekivati da će neka područja u budućnosti imati prevladavajuću ugostiteljsko - turističku namjenu, i to prvenstveno:

- područje Lonjskog polja (seoski i ekološki turizam)
- područje Moslavačkog vinogorja (vinske ceste)
- područje Pounja (seoski i ribolovni turizam)
- područje Topuskog (zdravstveni, športski i rekreativni sadržaji).

1.3.3. Športsko-rekreacijska namjena

Površine za športsko - rekreacijsku namjenu su veća područja i obuhvaćaju prostore za obavljanje športskih i rekreacijskih djelatnosti.

Prostornim planom uređenja općina i gradova treba predvidjeti područja športsko - rekreacione namjene i građevine površine do 25,0 ha, a prema odredbama ovog Plana, te osigurati prostore za nove i privlačne sadržaje športsko - rekreacijske namjene (športovi na vodi, golf igrališta, centar aeronautičkih športova, turističko - rekreacijski sadržaji za posebne oblike turizma: lov, ribolov, jahanje i sl.). Područja i građevine športsko - rekreacione namjene koje se grade izvan građevinskog područja u pravilu se ne smiju graditi na oranicama, voćnjacima i vinogradima 1. i 2. bonitetne klase.

Prema elaboratu »Golf kao element razvojne strategije hrvatskog turizma«, na području Županije predviđena je gradnja igrališta za golf na području Graberja, a prostornim planovima niže razine mogu se planirati i na drugim pogodnim prostorima.

1.3.4. Komunalna namjena

Površine za komunalnu namjenu obuhvaćaju odlagališta otpada, groblja i ostale komunalne sadržaje i mogu se prostornim planovima uređenja općina i gradova predvidjeti izvan naselja u skladu s odredbama ovog Plana.

1.3.5. Posebna namjena

U skladu s potrebama Ministarstva obrane ovim Planom planirani (osigurani) su prostori posebne namjene u kojima je dozvoljena gradnja samo objekata za potrebe obrane.

Prometni koridori na području Županije, naročito na području uz državnu granicu, te razvoj plovnih putova, vodoprivrede i infrastrukturnih koridora uskladit će se s potrebama obrane.

Prostornim planovima niže razine, u suradnji s nadležnim tijelima, odrediti će se površine i zaštitne zone vojnih kompleksa u kojima je izgradnja stambenih i ostalih sadržaja ograničena u skladu s posebnim uvjetima Ministarstva obrane. Ovim Planom predviđa se mogućnost prenamjene postojećih građevina za potrebe obrane, proizvodnje i skladištenja eksplozivnih naprava, uz suglasnost nadležnih tijela državne uprave i lokalne samouprave i poštivanje važećih zakona i propisa.

1.3.6. Iskorištavanje mineralnih sirovina

Polja za iskorištavanje mineralnih sirovina površina manjih od 25,0 ha određuju se prostornim planovima uređenja gradova i općina. U prostornim planovima uređenja jedinica lokalne samouprave postojeća i planirana polja za iskorištavanje površine veće od 10,0 ha moraju biti prikazana odgovarajućim grafičkim simbolom, te moraju biti propisane odredbe za građenje navedenih zahvata izvan građevinskog područja naselja.

Za iskorištavanje mineralnih sirovina predviđene su slijedeće mjere zaštite:

- postojeća polja za iskorištavanje moguće je koristiti (proširivati) uz uvjete propisane zakonom, a

dijelove i cjeline koji se napuštaju i zatvaraju potrebno je sanirati ili prenamijeniti u skladu s izrađenom dokumentacijom na načelima zaštite okoliša,

- iskorištavanje mineralnih sirovina vezano je na područja na kojima se utvrde količine pojedinih struktura u podzemlju za koje je ekonomski opravdano iskorištavanje,

- sanacija mora obuhvatiti osiguranje stabilnosti kosina i okolnog terena polja za iskorištavanje, te ozelenjavanje ili neki drugi postupak uklapanja u okoliš i prenamjenu u površine druge namjene (šume, livade i sl.).

1.4. Površine izvan naselja za gradnju infrastrukture

Infrastruktura se dijeli na prometnu, vodnu i energetska. Slijedom toga dijele se na:

- prometne površine: za građevine prometa i građevine veza koje mogu biti kopnene (ceste, željeznice, terminali, naftovodi, produktovodi, optički kabele, itd.), riječne (luke, pristaništa itd.) i zračne (aerodromi, heliodromi),

- površine za građevine vodovoda i odvodnje, za zahvat i distribuciju vode, te odvodnju oborinskih i otpadnih voda i

- površine za energetske građevine za proizvodnju, prijenos i distribuciju energenata (električna energija, plin, ugljen, nafta, itd.).

Infrastrukturni koridori i uređaji ucrtani su u kartografskim prikazima:

- **1. Korištenje i namjena prostora** (cestovni, željeznički, riječni i zračni promet)

- **2. Infrastrukturni sustavi** (pošta i telekomunikacije, cijevni transport nafte i plina, plinoopskrba, elektroenergetika, korištenje i uređenje vodotoka i voda, vodoopskrba)

Za pojedine planirane infrastrukturne koridore i uređaje ucrtane u Planu potrebno je izvesti dodatna istraživanja u cilju utvrđivanja točnih koridora. Ovo se naročito odnosi na prometne infrastrukturne koridore od državnog i županijskog značaja: auto-cestu Zagreb–Split kroz područje Banovine, brze ceste Slunj–Sisak–Kutina i Sisak–Karlovac, te trasu brze željezničke pruge Sisak–Kutina, koja prolazi Lonjskim poljem.

Kroz ta dodatna istraživanja potrebno je usuglasiti različite interese pojedinih korisnika u prostoru, s težištem na zaštiti kulturne i prirodne baštine i okoliša.

1.4.1. Prometne površine

Prometne površine su gospodarski prostori u kojima prevladavaju prometni sadržaji. Razvijati će se uz veća prometna čvorišta i zone u Kutini i Sisku, te u industrijskim kompleksima. Dopunu sustavu prometnih površina činiti će zone uz granične prijelaze, kada oni budu određeni međudržavnim sporazumom.

U sklopu cestovnih koridora, unutar i izvan građevinskih područja, a u skladu s posebnim uvjetima nadležne uprave za ceste, predviđa se izgradnja pratećih objekata (moteli, benzinske postaje s pratećim sadržajima i sl.).

U koridoru riječnog plovnog puta na Savi i Kupi moguća je rekonstrukcija postojećih ili izgradnja planiranih luka, pristaništa, sidrišta, stovarišta za šljunak i skelskih prijelaza, u vidu izvedbe hidrotehničkih zahvata i građevina, te prilaznih puteva i platoa.

Površine od značenja za prometni sustav područja Županije potrebno je dalje smišljeno razvijati na lokacijama:

1. lučke prometno - skladišne zone u Sisku, sa specijaliziranim robnim terminalima, te tehnologijskim i prometno - radnim kompleksima ranžiranja i servisiranja

2. riječnog naftnog terminala Rafinerije Sisak,

3. željezničkog prometno - carinskog terminala u Sisku, Kutini, Novskoj, Sunji i Volinji

4. kamionskog terminala na području Siska i Kutine,

5. međunarodnih graničnih prijelaza.

Unutar ovih područja razvijat će se i ostale djelatnosti koje su u funkciji pružanja navedenih usluga.

1.4.2. Utvrđivanje koridora za vođenje prometne i komunalne infrastrukture

Do izrade detaljnije dokumentacije potrebno je u prostornim planovima uređenja gradova i općina osigurati prostorne koridore za prolaz planiranih cestovnih i željezničkih prometnih pravaca prema planskim trasama utvrđenim Planom, u širini određenoj za zaštitni pojas ceste prema Zakonu o javnim cestama, odnosno Zakonu o sigurnosti u željezničkom prometu, osim unutar građevinskog područja naselja, gdje se detaljnije trase i širine prostornih koridora utvrđuju dokumentom prostornog uređenja niže razine (GUP, UPU ili DPU).

Moguća su manja odstupanja od predloženih usmjeravajućih trasa tijekom detaljnije razrade u okviru prostornih planova uređenja gradova i općina, prometnih i komunalnih studija i sl. Pri tome se točke prijelaza između jedinica lokalne samouprave moraju zadržati, ili se mogu promijeniti uz suglasnost jedinica lokalne samouprave koje međusobno graniče u predloženoj točki.

Za potrebe rekonstrukcije ili izgradnje planirane kategorije plovnosti riječnog puta na Savi i Kupi moguće su ispravke postojećeg korita, koje se trebaju planirati uz najveću zaštitu okolnog krajolika.

Za razvoj i izgradnju vodova komunalne infrastrukture predviđa se osiguranje novih koridora za izgradnju magistralnih vodova, dok je za povećanje propusnosti mreže komunalnih vodova, ukoliko je to moguće, potrebno koristiti postojeće infrastrukturne koridore. Potrebno je težiti objedinjavanju infrastrukturnih koridora u cilju zaštite i očuvanja prostora i sprečavanja nepotrebnog zauzimanja novih površina.

Pri konačnom određivanju novih trasa magistralne komunalne infrastrukture potrebno je nastojati zaobići postojeća i planirana građevinska područja, šume i šumska zemljišta, te voditi računa o bonitetu poljoprivrednih površina radi mogućeg utjecaja na smanjenje poljoprivredne proizvodnje.

1.5. Poljoprivredno tlo i šumske površine

1.5.1. Poljoprivredno tlo

Poljoprivredno tlo se prema osnovnoj namjeni dijeli na:

1. Vrijedno obradivo tlo namijenjeno primarno poljoprivrednoj proizvodnji, a prostornim planom uređenja općina i gradova može se iznimno dozvoliti djelomično i drugačije,

2. Ostala obradiva tla namijenjena poljoprivrednoj proizvodnji u najmanje 50% površine.

1.5.2. Šumske površine

Šume osnovne namjene dijele se na :

- **gospodarske šume**, namijenjene prvenstveno za proizvodnju drva i drugih šumskih proizvoda,

- **zaštitne šume**, namijenjene prvenstveno za zaštitu zemljišta, vodnih tokova, erozivnih područja, naselja, gospodarskih i drugih građevina i imovine,

- **šume posebne namjene** su:

a) šume i dijelovi šuma registrirani za proizvodnju šumskog sjemena;

b) šume koje predstavljaju posebne rijetkosti ili su od posebnog znanstvenog ili povijesnog značenja (nacionalni parkovi, parkovi prirode, rezervati i sl.);

c) šume namijenjene znanstvenim istraživanjima, nastavi i drugim potrebama (obrana), te potrebama utvrđenim posebnim propisima;

d) šume namijenjene za odmor i rekreaciju (park - šume).

Šumsko - gospodarska osnova je osnovni dokument uređenja šuma i šumskog zemljišta.

Prostornim planom uređenja općine / grada detaljnije će se razgraničiti šume po namjeni, posebno vodeći računa o mogućem i potrebnom proširenju šumskih površina.

1.5.2.1. Radi potrebe zaštite državnih šuma nije dozvoljeno njihovo prosijecanje, krčenje, prenamjena ni narušavanje šumskog ruba, osim za namjene utvrđene ovim Planom i prostornim planovima uređenja općina i gradova.

Zaštitna zona šuma zasniva se 50 metara od ruba šume.

Za uvjete izgradnje kao i za ograđivanje privatnih parcela 50 metara od ruba šume potrebno je uvažiti smjernice nadležnog poduzeća za šume.

U zaštitnim zonama šume, postojeću izgradnju potrebno je zadržati u datim okvirima kako bi bila primjerena okolišu.

Potrebno je riješiti pitanje otvorenih kopova i nedovršenih ostalih zahvata (kamenolomi, šljunčare i drugo) u neposrednoj blizini šumskih površina, te izraditi prijedlog njihove konačne rekultivacije.

1.5.2.2. Sve šume, zaštićene Zakonom o zaštiti prirode i Zakonom o šumama, su šume s posebnom namjenom što utječe na način gospodarenja.

U šumama zaštićenim prema Zakonu o zaštiti prirode (park prirode, park šume, posebni rezervati,

značajni krajolici i drugi zaštićeni objekti) treba biti obavezno stručno gospodarenje šumama. Uz osnovna šumarska načela njege i obnove na način gospodarenja može utjecati i predviđeni stupanj zaštite.

Nadležna poduzeća za šume trebaju u suradnji s jedinicama lokalne samouprave izraditi programe gospodarenja u kojima je potrebno odrediti uvjete zaštite prirode prema posebnim zakonima. U sklopu navedenih programa gospodarenja potrebno je odrediti granicu područja temeljnog fenomena koji određuje način gospodarenja određenim šumskim površinama, glede ekološke zaštite koja se želi naglasiti.

Osim šuma zaštićenih prema Zakonu o zaštiti prirode na području Županije postoje i posebno zaštićena šumska područja koje štiti Zakon o šumama.

1.5.2.3. Potrebno je izraditi i obnoviti Programe gospodarenja privatnim šumama kojima će se osigurati čuvanje privatnih šuma, jedinstveno i stvarno gospodarenje privatnim šumama (uz pomoć stručne organizacije).

Za potrebe izrade Programa gospodarenja privatnim šumama potrebno je utvrditi stvarno stanje šuma, te provesti nadzor nad iskorištavanjem.

Prostornim planom uređenja općina / gradova potrebno je u sklopu Plana namjene površina provesti zaštitu privatnih šuma.

1.5.3. Ostalo poljoprivredno i šumsko tlo

Ostalo poljoprivredno i šumsko tlo je prostor na kojem se mogu, osim poljoprivredne proizvodnje, odvijati sve ostale aktivnosti sukladne namjeni prostora. Zemljišta koja nisu namijenjena poljoprivrednoj proizvodnji mogu se pošumiti.

1.6. Vodne površine

Vodne površine dijele se na: vodotoke, jezera, akumulacije, retencije, bajere i ribnjake. Namjena i način korištenja vodne površine odnosi se i na prostor ispod i iznad vodne plohe.

Građenje u obalnom pojasu u smislu točke 1.2. stavak 2. ove Odluke određuje se prostornim planom uređenja općine ili grada.

Detaljnije razgraničenje vodnih površina (vodotoci, jezera, akumulacije, retencije, bajeri, ribnjaci i sl.) odrediti će se prostornim planom uređenja općine ili grada.

2. UVJETI ODREĐIVANJA PROSTORA GRAĐEVINA OD VAŽNOSTI ZA DRŽAVU I ŽUPANIJU

Određivanje prostora i koridora za građevine od važnosti za Državu i Županiju u Planu se određuje načelno, kao planski i usmjeravajući uvjet koji se na terenu detaljnije primjenjuje kroz prostorne planove uređenja gradova i općina. Određivanje lokacija

građevina od važnosti za Državu i Županiju treba provoditi temeljem detaljnih studijskih i projektnih istraživanja.

Koridori za istraživanje označuju prometnice, odnosno dijelove prometnica čiji će se konačni koridori moći odrediti, odnosno osigurati u prostornim planovima uređenja gradova i općina tek po izradi elaborata od strane nadležnih državnih institucija.

Na temelju Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 50/99.) i Uredbe o određivanju građevina od važnosti za Republiku Hrvatsku (»Narodne novine« broj 6/2000.), te interesa i potreba Županije, ovim se Planom dijelovi prostora Županije mogu planirati za gradnju građevina od važnosti za Državu i Županiju, i to:

- proizvodne građevine,
- građevine društvenih djelatnosti,
- građevine infrastrukture,
- građevine za postupanje s otpadom.

2.1. Građevine I zahvatI od važnosti za Državu

2.1.1. Proizvodne građevine

Građevine za proizvodnju baznih kemijskih proizvoda, proizvodnju energije, preradu nafte, preradu i obradu otpada, preradu obojenih metala, crnu metalurgiju, preradu nemetalnih minerala, cement, staklo, keramiku, celulozu, papir, tekstil i kožu.

2.1.2. Građevine infrastrukture

2.1.2.1. Prometne građevine

a) Cestovne građevine s pripadajućim građevinama i uređajima

- novogradnje:

- auto cesta: Zagreb - Sisak - Dvor - Bihać - Split (tzv. »Turopoljsko - banovinski cestovni smjer«, u dva moguća koridora - uvršten u I. skupinu prioriteta prema Strategiji prometnog razvitka Republike Hrvatske)

- brze ceste:

- Sisak - Pokupsko - Karlovac (dolinom Kupe);
- Slunj - Topusko - Glina - Petrinja - Sisak - Kutina - Virovitica - Terezino Polje s odvojkom Karlovac - Gvozd - Glina (tzv. »Moslavačko - pokupski cestovni smjer« - uvršten u III. skupinu prioriteta prema Strategiji prometnog razvitka RH)

- održavanje, uređenje i rekonstrukcija postojećih državnih cesta s obilascima naselja (Sisak, Kutina, Petrinja, Glina, Novska, Hrvatska Kostajnica, Popovača, Topusko i ostala)

- međunarodni cestovni granični prijelazi (broj, lokacije i kategorije cestovnih graničnih prijelaza biti će određene međudržavnim ugovorima)

b) Željezničke građevine s pripadajućim građevinama

- postojeće magistralne željezničke pruge, te kolodvori i pružna postrojenja na kolodvorima, osim industrijskih kolosijeka, kolodvorskih i pogenskih zgrada

- planirana željeznička pruga od Siska do Kutine
- međunarodni željeznički granični prijelaz Volinja
- željeznički prometno - carinski terminali u Sisku i Kutini

c) Riječne građevine

- plovni put rijekom Savom
- međunarodna riječna luka Sisak (pristanište na Kupi za klasične i rasute terete, luka za naftu i naftne derivate na Savi)
- plovni put rijekom Kupom

2.1.2.2. Vodne građevine

a) Regulacijske i zaštitne vodne građevine :

- građevine na međudržavnim vodama Save i Une,
- građevine na vodotocima od posebnog državnog interesa,
- retencije, akumulacije, lateralni kanali i druge građevine državnog značaja

b) Građevine za melioracijsku odvodnju državnog značaja

c) Građevine za korištenje voda :

- vodoopskrbni sustav Moslavačka Posavina,
- vodoopskrbni sustav Sisak - Petrinja,
- ribnjak u Lipovljanima.

d) Građevine za zaštitu voda - sustav za odvodnju otpadnih voda (kolektori, glavni odvodni kanali, rasteretne i retencijske građevine, uređaj za pročišćavanje otpadnih voda, ispust i dr.) kapaciteta većeg od 25.000 ES

2.1.2.3. Energetske građevine

a) Elektroenergetske građevine :

- proizvodne građevine:
  - izgradnja novog bloka u TE-TO Sisak,
  - TE Mahovo na prirodni plin
  - HE Strelečko na Savi,
  - HE Pokuplje na Kupi (u skladu sa zahtjevima zaštite okoliša),
- dalekovodi, transformatorska i rasklopna postrojenja (napona 220 kV i 400 kV)

b) Građevine za proizvodnju i transport nafte i plina s pripadajućim građevinama, odnosno uređajima i postrojenjima

- međunarodni naftovod JANAF, uključivo naftni terminal
- magistralni naftovodi
- polja za iskorištavanje nafte i plina (Gojlo, Jamarice, Janja Lipa, Kozarice, Lipovljani, Mramor Brdo, Okoli, Stružec, Vezišće, Voloder i Žutica)
- magistralni produktovod Sisak - Zagreb
- magistralni plinovodi :

1. plinovod Rijeka - Karlovac - Zagreb - Okoli - Sisak

2. plinovod Kozarac - Sisak

3. plinovod Sisak - Karlovac

- podzemno spremište plina Okoli
- centralna plinska stanica Okoli

2.1.2.4. Građevine za postupanje s opasnim otpadom

Na području Županije prema Programu prostornog uređenja RH (»Narodne novine« broj 50/99.) predviđena je lokacija (Trgovska gora) za daljnja istraživanje, koja će potvrditi ili odbaciti mogućnost gradnje odlagališta nisko i srednje radioaktivnog otpada (NSRAO) na ovom prostoru.¹

Na području Županije Programom prostornog uređenja RH predviđene su tri lokacije za skladištenje opasnog otpada (sabirališta) i to u okolini Novske, Kutine i Dvora.

Građevine za obradu opasnog otpada Programom prostornog uređenja Republike Hrvatske predviđene su u Sisku (peć Herbosa, fluidna peć u INA Rafineriji nafte Sisak, te rotacijska peć u INA Rafineriji nafte u Sisku - u izgradnji).

2.1.3. Građevine posebne namjene

Prostor od interesa za obranu određuje se granicama vojnog kompleksa i građevina, u suradnji s nadležnim tijelom obrane. Razgraničenjem treba odrediti vojni kompleks i građevine, te zaštitni pojas oko vojnih kompleksa. Zaštitni pojas je dio vojnog kompleksa koji se određuje ovisno o vrsti, namjeni i položaju građevina u prostoru.

Nužno je uskladiti s potrebama obrane uvjete korištenja prostora: šumskih, poljoprivrednih i vodnih površina, površina za razvoj naselja, površina izvan naselja za izdvojene namjene i zaštićenih područja.

Postojeće lokacije prostora od značaja za obranu navedene su u sljedećoj tablici:

OPĆINA I GRAD	KOMPLEKSI I GRAĐEVINE
PETRINJA	1. P. Matanović
	2. Zrin
	3. Malinovo
	4. Hanžekova ulica
	5. Poloj
GLINA	6. Glina
SISAK	7. Šašina Greda
LEKENIK	8. Brežane Lekeničke
DVOR	9. Čerkezovac
	10. Piramida (Zrinska gora)
KUTINA	11. Humka

¹ Vidi točku 11.4

Osnovna usmjerenja prostornog razvitka i uređenja prostora radi određivanja interesa obrane su:

- usmjeriti prostorno razvojne prioritete za zaštitu interesa obrane,
- uskladiti potrebe osiguranja prostora od interesa za obranu s drugim korisnicima prostora,
- odrediti prostorne elemente, smjernice i mjere za utvrđivanje prostora i sustava od interesa za obranu.

U gornjoj tablici su navedene postojeće lokacije. Pojedine lokacije se mogu prenamijeniti u površine naselja, površine izvan naselja za izdvojene namjene ili druge namjene, uz suglasnost nadležnog tijela obrane.

U postupku donošenja prostornog plana uređenja općine ili grada mora se pribaviti mišljenje nadležnog tijela obrane.

2.2. Građevine i zahvati od važnosti za Županiju

2.2.1. Gospodarske površine

- prehrambena, drvna i tekstilna industrija
- proizvodnja energije
- rafinerija nafte
- kemijska i petrokemijska industrija
- metalna industrija

2.2.2. Građevine društvenih djelatnosti

- uprava i pravosuđe
- obrazovne ustanove
- kulturne ustanove
- visokoškolske i znanstvene ustanove
- zdravstvene ustanove
- ustanove socijalne skrbi
- športsko - rekreacijski sadržaji

2.2.3. Građevine infrastrukture

2.2.3.1. Lučke građevine - luka Sisak

2.2.3.2. Cestovne građevine - županijske ceste u skladu s Odlukom o razvrstavanju javnih cesta u državne ceste, županijske ceste i lokalne ceste («Narodne novine» broj 79/99). Planom se predviđaju za županijske ceste sljedeće prometnice:

Postojeće ceste:

- održavanje, uređenje i rekonstrukcija postojećih županijskih cesta s obilascima naselja (Sisak, Kutina, Petrinja, Glina, Novska, Hrvatska Kostajnica, Popovača, Topusko i ostala)

Postojeće ceste - prekategorizacija:

- Selište - Topusko,
- Miočinovići - Mali Gradac

Novogradnje:

- Hrvatska Kostajnica - Sunja - Gradusa (novi most na Savi) - Topolovac - Hrastelnica,

- Hrastelnica - Mahovo - Lijeva Martinska Ves - Lijevi Dubrovčak (Topolje),
- Sisak - Desna Martinska Ves - Ruča - Veleševac,
- Lekenik - Jezero Posavsko - L.Dubrovčak - D.Dubrovčak - Ivanić-Grad,
- Gornji Dobretin - Donji Dobretin - Javornik - Dvor.

Mostovi:

- mostovi preko Save u Dubrovčaku, Martinskoj Vesi, Sisku, Gradusi i Kratečkom.
- most preko Une kod Hrvatske Kostajnice,
- ostali mostovi na županijskim cestovnim pravcima

Kamionski terminali :

- Sisak, Kutina, Novska, Petrinja

Međunarodni granični prijelazi

2.2.3.3. Građevine telekomunikacija i pošta

1. tranzitno - pristupne telefonske centrale (TC - PC) Sisak i Kutina,
2. svjetlovodni sustav prijenosa (SVK),
3. pristupne mreže i udaljeni pretplatnički stupnjevi (UPS),
4. pokretne mreže (analogne i digitalne)
5. središte pošta Sisak sa 39 poštanskih ureda

2.2.3.4. Građevine za vodoopskrbu - građevine i uređaji vodozahvata, crpljenja, pripreme, spremanja i distribucije vode koji pripadaju vodoopskrbnim sustavima:

- vodoopskrbni sustav Glina - Gvozd - Topusko,
- vodoopskrbni sustav Hrvatska Kostajnica.

2.2.3.6. Građevine sustava odvodnje - građevine i uređaji sustava odvodnje otpadnih voda (kolektor, crpke, uređaji, ispusti i drugo) kapaciteta 5.000 do 25.000 ES

2.2.3.7. Elektroenergetske građevine - dalekovodi, transformatorska i rasklopna postrojenja (napona 20 - 400 kV)

2.2.3.8. Građevine plinoopskrbe - MRS (mjerno redukcijske stanice), RS (redukcijske stanice) i buduća županijska plinska mreža.

2.2.4. Građevine za postupanje s neopasnim tehnološkim otpadom

Odlagalište neopasnog tehnološkog otpada se nalazi na prostoru Grada Kutine (odlagalište fosfogipsa Petrokemije d.d. Kutina).

Nova lokacija (ukoliko se ukaže potreba) odlagališta neopasnog tehnološkog otpada za Županiju će se odrediti nakon istražnih radova i Studije odabira lokacije.

2.3. Popis građevina i zahvata za koje je potrebna provedba postupka procjene utjecaja na okoliš

Procjenu utjecaja na okoliš potrebno je izraditi za građevine i zahvate u prostoru koji su određeni Pravilnikom o procjeni utjecaja na okoliš (»Narodne novine« broj 59/00.).

S obzirom na prirodna bogatstva (kamen, pijesak, šljunak, nafta, plin...), te strateško opredjeljenje Sisačko-moslavačke županije koje se prvenstveno odnosi na:

- restrukturiranje velikih gospodarskih subjekata (INE, Petrokemije, Herbosa, ...)
- razvoj srednjeg i malog poduzetništva
- poljoprivredni razvitak (poljodjelstvo, stočarstvo, voćarstvo, vinogradarstvo, poizvodnja zdrave hrane...)
- razvoj turizma, lova...
- te zaštitu prirode i okoliša, obveza provedbe postupka procjene utjecaja na okoliš se propisuje i za:

- a) slučajeve da se na relativno malom prostoru planira više istovrsnih zahvata (niz) čije su pojedinačne veličine tj. kapaciteti ispod, no ukupni kapacitet iznad granica propisanih popisom zahvata koji čine sastavni dio Pravilnika o procjeni utjecaja na okoliš (»Narodne novine« broj 59/00.)
- b) skladišta nafte i njenih derivata kao samostalnih građevina kapaciteta ispod 50.000 t, a iznad 10.000 t
- c) skladišta ukapljenog naftnog plina (UNP) kao samostalne građevine kapaciteta od 5.000 – 10.000 t
- d) građevine za iskorištavanje gline, šljunka, pijeska s ukupnim rezervama manjim od 500.000 m³, ali većih od 100.000 m³.
- e) građevine za iskorištavanje tehničkog građevinskog kamena s ukupnim rezervama manjim od 100.000 m³, ali većim od 10.000 m³.
- f) sustavi za obradu otpadnih voda kapaciteta većeg od 5000 ES (ekvivalent stanovnika)
- g) groblja za potrebe naselja iznad 10.000 stanovnika
- h) građevine za proizvodnju kemikalija, kemijskih proizvoda kapaciteta većeg od 5.000 t/god.
- i) istraživanje i korištenje geotermalnih voda u turističke, rekreativne, ugostiteljske svrhe i staklenu proizvodnju hrane i bilja

Pri izradi PPUO/PPUG moguće je predvidjeti i ostale građevine i zahvate za koje je potrebna provedba postupka procjene utjecaja na okoliš, a koji nisu navedeni u Pravilniku o procjeni utjecaja na okoliš (Popis zahvata) niti u ovom Planu. Za iste je potrebno u postupku donošenja pribaviti suglasnost Ministarstva zaštite okoliša i prostornog uređenja u vezi s mjerama zaštite okoliša.

Na prostoru opterećenog okoliša (Sisak i Kutina) dozvoljava se gradnja i rekonstrukcija proizvodnih pogona uz primjenu tehnologija koje ne povećavaju dosadašnju razinu onečišćenja zraka (»čiste tehnologije«).

Građevine i zahvati za koje je potrebna provedba postupka procjene utjecaja na okoliš, a koji se nalaze u Parku prirode Lonjsko polje, biti će određeni u Prostornom planu parka prirode.

3. UVJETI SMJEŠTAJA GOSPODARSKIH SADRŽAJA U PROSTORU

U okviru Plana utvrđuju se osnovna usmjerenja za prostorni razmještaj slijedećih gospodarskih sadržaja:

- rudarstvo i iskorištavanje mineralnih sirovina,
- industrija i poduzetnički ili obrtnički sadržaji,
- poljoprivreda i ribarstvo,
- šumarstvo,
- turizam i ugostiteljstvo.

3.1. Rudarstvo i iskorištavanje mineralnih sirovina

Rudarstvo i iskorištavanje mineralnih sirovina je vezana na korištenje prirodnih resursa, što uvjetuje njihov smještaj uz ležišta sirovina, poštujući ove odredbe:

- postojeća polja za iskorištavanje se mogu koristiti i proširivati uz uvjete određene zakonom i propisima, a dijelove ili cjeline koji se napuštaju ili zatvaraju treba sanirati, prenamjeniti ili vratiti u prvobitno stanje
- nova polja za iskorištavanje koja se planiraju otvoriti, na razini plansko - usmjeravajućeg određenja, su istražna polja geotermalne vode, građevnog kamena, itd.

3.2. Industrija i poduzetnički ili obrtnički sadržaji

Industrijski i različiti poduzetnički ili obrtnički sadržaji smještavaju se u pravilu unutar građevinskih područja, uz izuzetak postrojenja za iskorištavanje mineralnih sirovina i drugih postrojenja vezanih uz iskorištavanje prirodnih resursa. Prilikom smještaja ovih sadržaja treba:

- težiti boljem iskorištavanju i popunjavanju postojećih industrijskih i drugih zona, s ciljem potpunijeg iskorištavanja prostora i infrastrukture, te zaštite neizgrađenih površina,
- poticati razmještaj industrijskih djelatnosti u lokalna središta, s ciljem korištenja neiskorištenih resursa, uz jačanje policentrične strukture Županije (razvoj manjih gradova i naselja, razvoj pograničnog područja),
- poticati razvoj srednjih i malih industrijskih, poduzetničkih i obrtničkih pogona, posebice u gradovima, općinskim središtima i naseljima s više od 1.000 stanovnika, u cilju razvitka njihovih razvojnih i urbanih obilježja, te preuzimanja uloge u mreži naselja Županije,
- raspored radnih mjesta prilagoditi postojećim i planiranim područjima stanovanja,
- zaštititi kvalitetne poljoprivredne površine od prenamjene, odnosno izgradnje trajnih građevina,
- postupno rješavati probleme infrastrukture, posebno izgradnje vodoopskrbne i kanalizacijske mreže, kako bi se sačuvala većina izvorišta pitkih voda,

- prilagoditi smještaj novih i daljnji rad postojećih građevina zahtjevima zakona i propisa o zaštiti okoliša,
- voditi računa da lokacije za nove i značajne izmjene na postojećim djelatnostima budu smještene na sigurnoj lokaciji od postojećih središta naseljenosti te da se uspostave sigurnosna područja oko opasnih djelatnosti.

S obzirom na način kako se pojedine djelatnosti obavljaju u prostoru i na planirane potrebe povećanja gospodarskih sadržaja kroz izgradnju novih ili rekonstrukciju postojećih, moguće je to:

- u pretežito novijim proizvodnim ili poslovnim zonama, gdje su do sada izgrađeni dijelovi tih zona i osnovna infrastrukturna mreža,
- u planiranim proizvodno - poslovnim zonama gdje još nije započeta gradnja i gdje su troškovi pripreme, opremanja i uređenja zemljišta visoki, pa zahtijevaju udruživanje više korisnika radi smanjenja jediničnih troškova gradnje,
- u većem dijelu postojećih zona, (gdje je znatno smanjena zaposlenost), pa postoji višak prostora, koji uz daljnju modernizaciju proizvodnje, pružaju dodatne mogućnosti,
- u urbanim sredinama kroz prenamjenu prostora postoji niz mogućnosti za korištenje poslovnog prostora za tercijarne i kvartarne djelatnosti,
- u ruralnim sredinama postojeći nedovoljno iskorišteni poljoprivredno gospodarski sadržaji pružaju mogućnosti za preradu poljoprivrednih i stočarskih proizvoda,
- za pojedinačne manje poslovne zone s posebnim lokacijskim zahtjevima, potrebno je prije određivanja lokacije izraditi propisana prethodna istraživanja.

3.3. Poljoprivreda i ribarstvo

Razvoj poljoprivrede će se temeljiti na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu, kao i farmerskom tipu gospodarstva. U tom cilju potrebno je:

- zaustaviti usitnjavanje i poticati povećanje zemljišnog posjeda, uz poželjno utvrđivanje klasa tla, te djelotvornu zaštitu kvalitetnog poljoprivrednog zemljišta,
- mijenjati strukturu poljoprivredne proizvodnje, te smanjiti uporabu umjetnih gnojiva i zaštitnih sredstava koje doprinose zagađenju tla i vode,

- smanjiti korištenje kvalitetnog zemljišta za nepoljoprivredne svrhe,

- poticati i usmjeravati proizvodnju zdrave hrane,
- prednost dati tradicionalnim poljoprivrednim granama koje imaju povoljne preduvjete za proizvodnju,
- dopustivu gradnju izvan građevinskog područja radi obavljanja poljoprivredne djelatnosti treba dozvoliti samo na primjerenom veličini posjeda, uz ispunjavanje uvjeta zaštite okoliša i krajobraza, ovisno o vrsti i veličini djelatnosti.

Farme su povezane cjeline grupa gospodarskih građevina s pripadajućim poljoprivrednim zemljištima, namijenjene obavljanju poljoprivredne djelatnosti. Opravdanost izgradnje farme temelji se na programu o namjeri ulaganja, kojim je potrebno prikazati:

- površinu poljoprivrednog zemljišta za korištenje,
- vrste poljoprivredne proizvodnje,
- broj i okvirnu veličinu potrebnih građevina za vrste i količine namjeravane poljoprivredne proizvodnje i obrade,
- područje namjeravane gradnje s razmještajem građevina,
- pristup na javnu cestu i potrebu za prometnom i komunalnom infrastrukturom,
- moguću turističku ponudu (seoski turizam) - ukoliko se predviđa,
- mjere za zaštitu okoliša.

Sklopu građevina farme mogu pripadati:

- stambeni dio farme - za potrebe vlasnika ili korisnika farme, u kome se mogu organizirati prostori za povremeni boravak zaposlenika, odnosno smještaj gostiju u sklopu seoskog turizma
  - gospodarske građevine - za potrebe biljne ili stočarske proizvodnje,
  - proizvodno - obrtničke građevine - za potrebe prerade i pakiranja proizvoda proizvedenih na farmi.
- Radi sprječavanja negativnih utjecaja, zahvati gradnje građevina za uzgoj stoke se moraju planirati na odgovarajućoj udaljenosti od ruba građevinskih područja naselja. Preporuča se da udaljenosti, koje se utvrđuju prostornim planom uređenja općine ili grada, ne budu manje od udaljenosti danih u sljedećoj tablici:

Tablica 2: Preporučene najmanje udaljenosti gospodarskih građevina od građevinskih područja

namjena gospodarskih građevina		preporučene najmanje udaljenosti građevina (m)
- gospodarske zgrade za potrebe obavljanja ratarske djelatnosti		min 300 m
- gospodarske zgrade za intenzivnu stočarsku i peradarsku proizvodnju:		
stočarska proizvodnja	peradarska proizvodnja	
8 - 50 uvjetnih grla	1.000 - 8.000 komada	min 100 m
51 - 100 uvjetnih grla	8.001 - 16.000 komada	min 150 m
101 - 200 uvjetnih grla	16.001 - 32.000 komada	min 200 m
201 - 300 uvjetnih grla	32.001 - 50.000 komada	min 300 m
301 - 400 uvjetnih grla	50.001 - 65.000 komada	min 400 m
401 - 800 uvjetnih grla	65.001 - 130.000 komada	min 500 m

Potrebni standardi uzgoja stoke i gradnje gospodarskih građevina u sklopu građevinskih područja naselja (obiteljska gospodarstva) određuju se prostornim planovima uređenja općine ili grada.

Preporučuju se sljedeće najmanje udaljenosti građevina za uzgoj stoke i drugih građevina namjenjenih intenzivnoj poljoprivrednoj proizvodnji od prometnica:

- 100 m za državne ceste,
- 50 m za županijske ceste,
- 30 m za lokalne ceste.

U voćnjacima, vinogradima i povrtnjacima, kao obiteljska i farmerska gospodarstva, moguća je postava nadstrešnica i gradnja hladnjače za potrebe skladištenja poljoprivrednih proizvoda.

U vinogradu se može izgraditi građevina za smještaj potrebnih sadržaja (prerada, vinarija, degustacijsko-enološki odjel i slično).

Na manjim površinama moguća je samo gradnja klijeti ili spremišta za voće i povrće i to pod uvjetom da je prostorni plan uređenja općine ili grada odredio prikladna područja za takvu gradnju, uz uvažavanje obveze zaštite okoliša i krajobraza, te odredio uvjete način gradnje, uvjete smještaja i oblikovanja građevina.

Sve građevine koje se grade u sklopu vinograda, voćnjaka ili povrtnjaka trebaju biti smještene i oblikovane na način da ne narušavaju krajobrazne i prirodne vrijednosti.

3.4. Šumarstvo

Razvoj šumarstva kao gospodarske djelatnosti u prostoru Županije ima posebno značenje, s obzirom na bogatstvo šumskog fonda i mogućnosti korištenja šumskih površina, a s druge strane se ističe potreba njegova očuvanja i zaštite.

Planom se podržava višestruka uloga i značaj šuma i šumskih površina sljedećim mjerama:

- održavati postojeće šume na načelima održivog gospodarenja,
- djelovati na očuvanju šuma u očuvanim ekološkim sustavima i krajolicima,
- ostvariti razvoj i jačanje šuma zasađenih radi podržavanja ekološko prihvatljivih programa pošumljavanja novih i već pošumljenih područja,
- povećati zaštitu šuma od onečišćivača, požara, nametnika i bolesti te drugih negativnih utjecaja,
- gospodarenje šumama, naročito privatnim, treba unaprijediti s gledišta korištenja i zaštite prostora prema pravilima šumarske struke, u cilju naglašavanja opće korisne uloge šuma i održanja ekološke ravnoteže prostora,
- gospodarenje nizinskim šumama treba voditi na način da se uvažava osjetljivost prostora i različiti interesi za prostor, uz činjenicu da te šume imaju veliku i prvenstveno zaštitnu ulogu očuvanja ekološke ravnoteže,
- gospodarenje šumama unutar vrijednih i posebno zaštićenih područja treba uskladiti s mjerama zaštite prirode i drugim obveznim smjernicama,

- poticati zaštitu prirode, ozelenjavanje gradskih, rubnih gradskih, seoskih naselja, turističkih područja namijenjenih uljepšavanju izgleda krajolika i rekreaciji,
- uzgajati sjemenske šume.

3.5. Turizam i ugostiteljstvo

Razvitak turizma treba planirati u skladu s mogućnostima i prirodnim značajkama prostora i to osobito:

- ponudu na turističkom tržištu je nužno prilagoditi strategiji razvoja Županije,
- gradnju novih građevina ostvariti na prirodno manje vrijednim područjima, (kako bi se ti prostori oplemenili, a sačuvali vrijedni prirodni krajolici), i uklapati ih u oblike gradnje primjerene sredini,
- osigurati prostore za nove i privlačne sadržaje, kao npr. golf igrališta, te poticati posebne oblike turizma (lov, ribolov, jahanje i sl.).

Razvoj turizma i ugostiteljskih djelatnosti Županije ostvariti će se većom kvalitetom usluga i bogatijom ponudom raznih kulturnih, rekreacijskih, izletničkih i drugih sadržaja. Novi turistički sadržaji planirani su u turističkim područjima u okviru postojećih naselja, u granicama predviđenih proširenja naselja ali i izvan naselja.

Razvoj turizma s gledišta prostora i planiranja sadržaja u prostoru vezan je uz:

- dimenzioniranje i opremanje smještajnih i poslovno - hotelskih kapaciteta u Sisku, Petrinji, Hrvatskoj Kostajnici, Topuskom, Kutini i Novskoj, te na području Lonjskog polja i uz prometnice državnog značaja
- opremanje zdravstveno - lječilišnog turističkog kompleksa u Topuskom,
- turističko - rekreativni sadržaji na području Đon (Općina Topusko) uz oglednu proizvodnju zdrave hrane u skladu sa statusom posebnog botaničkog rezervata,
- podizanje razine ugostiteljske usluge na cijelom području,
- izgradnju auto - kampa visoke kategorije,
- sanaciju i uređenje stare jezgre Siska, Petrinje i Hrvatske Kostajnice,
- seoski turizam sa središtem u Lonjskom polju, ali i prema interesu privatnih poduzetnika i uz ostale vrijedne prirodne predjele s turističko - rekreativnim potencijalom (dolina Kupe i Une),
- vinski turizam vezan uz izgradnju »vinskih cesta« na području Moslavine,
- ogledna ekološka poljoprivredna gospodarstava s ponudom zdrave hrane,
- razvoj vodenih športova na Kupi i Uni (kajakaštvo),
- izgradnja pratećih građevina za lovni i ribolovni turizam,
- uređenje golf - igrališta,
- uzletno - sletna staza za jedrilice i motorne zmajeve u Petrinji, Topuskom i Sisku,
- opremanje turistički privlačnih područja u Županiji športskim građevinama za rekreaciju i natjecanja.

4. UVJETI SMJEŠTAJA DRUŠTVENIH DJELATNOSTI U PROSTORU

Mrežu društvenih djelatnosti čine javne djelatnosti: školstvo, zdravstvo, šport i kultura. Broj, struktura, lokacija i veličina građevina pojedinih djelatnosti određuje se prostornim planom uređenja grada ili općine, a temeljem odredbi i smjernica ovog Plana.

4.1. Školstvo

Po vrstama školstvo se dijeli na:

- osnovno: matične osnovne škole, područne osnovne škole i osnovne glazbene škole,
- srednje: srednje škole, glazbene srednje škole, te
- visoko školstvo i znanost: sveučilišta, fakulteti i drugo.

4.1.1. Mreža osnovnih škola

Broj potrebnih matičnih osnovnih škola biti će utvrđen u skladu sa projekcijom broja školskih obveznika i usvojenim standardom za prostorno oblikovanje osnovnih škola.

Točan broj i prostorni raspored osnovnih škola po općinama i gradovima odredit će se prostornim planovima uređenja općina i gradova, a u skladu sa smjernicama ovog Plana.

4.1.2. Mreža srednjih škola

Prema demografskim pokazateljima, potrebe srednješkolskog obrazovanja će u narednom razdoblju zadovoljiti proširenje i opremanje (dogradnja športskih dvorana, informatičko opremanje i sl.) srednjih škola u Sisku, Petrinji, Novskoj, Kutini, Glini, Topuskom i Hrvatskoj Kostajnici, te izgradnja nove gimnazije u Kutini.

Smještajna mogućnost i prostorni raspored srednjih škola odredit će se prostornim planovima uređenja

pojedinih gradova, a u skladu sa smjernicama ovog Plana.

4.1.3. Mreža visokoškolskih i znanstvenih ustanova

Razvoj visokoškolskih i znanstvenih institucija na području Županije očekuje se samo u Sisku i Petrinji.

4.2. Zdravstvo

Građevine primarne zdravstvene zaštite (domovi zdravlja) planirane su u svim središtima gradova i općina.

Građevine sekundarne zdravstvene zaštite planiraju se u županijskom središtu u Sisku, te u Petrinji, Popovači i Topuskom. Postojeće građevine sekundarne zdravstvene zaštite koje nisu smještene u skladu sa sustavom središnjih naselja preuzimaju se u mrežu centara sekundarne zdravstvene zaštite.

Lokacije, veličina, vrsta i prostorni raspored građevina primarne, sekundarne i tercijarne zdravstvene zaštite odredit će se prostornim planovima uređenja pojedinih gradova i općina, a u skladu sa smjernicama ovog Plana.

4.3. Šport i rekreacija

Planom su predviđene potrebe športa i rekreacije koje obuhvaćaju:

- šport djece i mladeži u procesu odgoja i obrazovanja,
- natjecateljski šport radi ostvarivanja visokih športskih dostignuća,
- športsku rekreaciju građana svih životnih dobi,
- kineziterapiju i šport osoba oštećenog zdravlja i osoba s psihofizičkim smetnjama u razvoju.

Broj jedinica športskih građevina za pojedinu općinu ili grad određuje se temeljem starosne strukture stanovništva i broja jedinica pojedinih građevina na 1.000 stanovnika, prema Tablici 3.

Tablica 3: Broj jedinica športskih građevina na 1.000 stanovnika pojedine dobne skupine

	d o b (od - do godina)						
	6 - 14	14 - 19	19 - 24	24 - 34	34 - 44	44 - 59	59 i više
ŠPORTSKE GRAĐEVINE							
- dvorane	1,470	1,800	0,850	0,480	0,300	0,150	0,030
- zatvoreni bazeni	0,070	0,075	0,045	0,020	0,013	0,010	0,005
- otvoreni bazeni	0,170	0,195	0,045	0,027	0,017	0,012	0,008
- zračne streljane	0,450	0,950	0,750	0,750	0,650	0,450	0,080
- streljane ostale	0,073	0,450	0,450	0,350	0,165	0,120	0,008
- kuglane	0,063	0,145	1,000	1,000	1,000	0,800	0,100
- klizališta	0,025	0,040	0,015	0,005	0,003	0,001	0,001
OTVORENI ŠPORTSKI TERENI							
- atletika	0,018	0,095	0,035	0,006	0,003	0	0

	d o b (od - do godina)						
	6 - 14	14 - 19	19 - 24	24 - 34	34 - 44	44 - 59	59 i više
- nogomet	0,215	0,480	0,720	0,430	0,120	0,030	0
- mali nogomet, rukomet, odbojka, košarka	6,850	8,900	2,000	1,400	0,900	0,300	0
- tenis	0,200	0,500	0,750	0,750	0,830	0,750	0,220
- boćanje	0	0	0,300	0,350	0,550	0,600	0,220

4.4. Kultura

Prostorni raspored kulturnih ustanova je određen neovisno o kriterijima i standardima, te je izraz dostignute društvene svijesti, kulture, standarda i volje samih građana. Predlaže se:

- smještenje novih otvorenih ili pučkih učilišta,
- smještenje muzeja, galerija, zbirki u svim gradskim središtima i turističkim mjestima
- smještenje knjižnica i čitaonica u svim središnjim naseljima Županije (ostala, teže dostupna područja, mogu se opslužiti bibliobusima),
- smještenje kina u svim gradskim središtima,
- da kazalište u Sisku bude nositelj kazališnih djelatnosti, koje bi omogućilo kvalitetniji rad postojećih kazališnih grupa, te gostovanja drugih kazališta.

5. UVJETI ODREĐIVANJA GRAĐEVINSKIH PODRUČJA I KORIŠTENJA IZGRAĐENA I NEIZGRAĐENA DIJELA PODRUČJA

Građevinsko područje određuje se za prostor u kojem se predviđaju zahvati kojima se trajno mijenja stanje u prirodnom okruženju. Zahvati su gradnja, iskorištavanje sirovina, sanacija tla, odnosno sve one djelatnosti kojima se oblikuju ili mijenjaju postojeća prirodna obilježja.

Temeljem odredbi »Pravilnika o sadržaju, mjerilima katastarskih prikaza, obveznim prostornim pokazateljima i standardu elaborata prostornih planova« (»Narodne novine« broj 106/98.), na kartografskom prikazu broj **1. Korištenje i namjena prostora** prikazana su građevinska područja naselja površine veće od 25,0 ha, dok su sva ostala (manja) naselja prikazana obveznim simbolom.

Temeljem uočenih demografskih kretanja i strukture naselja na području Županije prilikom izrade prostornih planova uređenja općina ili gradova za utvrđivanje granica građevinskih područja ovim se Planom preporuča poštivanje sljedećih načela:

- **I. grupa naselja** - proširenje granica građevinskih područja je opravdano
- **II. grupa naselja** - proširenje građevinskih područja u pravilu nije opravdano, osim za izuzetke, i to uz prethodnu provjeru
- **III. grupa naselja** - treba težiti smanjenju postojećih granica građevinskih područja, a nužna i opravdana proširenja treba posebno obrazložiti.

Uključenje naselja u pojedinu od navedenih grupa vrši se tijekom izrade prostornih planova uređenja općina ili gradova na način da se za svako naselje posebno sagledaju sve posebnosti koje utječu na mogućnost budućeg razvoja.

Za naselja u Županiji za koja se ne očekuje demografski porast građevinsko područje mora biti svedeno samo na izgrađeni dio naselja (bez planskih proširenja), dok su samo za naselja s uočenim pomacima u razvitku može planirati povećanje građevinskih područja na neizgrađene dijelove naselja.

5.1. Uređenje građevinskog područja

Uređenje građevinskog područja razumijeva njegovo opremanje do određene razine uređenosti.

Stupnjevi uređenosti građevinskog zemljišta su:

1. građevinsko zemljište, koje obuhvaća samo javni pristupni put

2. uređeno građevinsko zemljište koje obuhvaća opremu osnovnom komunalnom infrastrukturom koja uključuje javnu pristupnu prometnicu, opskrbu električnom energijom i vodoopskrbu prema mjesnim prilikama

3. visoko uređeno građevinsko zemljište koje, osim javne uređene pristupne prometnice, opskrbe električnom energijom i vodoopskrbe, obuhvaća i jedan ili više dodatnih elemenata komunalnog opremanja: odvodnju fekalnih voda, opskrbu plinom, opskrbu toplinskom energijom, javni prijevoz, skupljanje i odvoz komunalnog otpada

Obvezatna najmanja razina uređenosti građevinskog zemljišta u sklopu pojedinih građevinskog područja odrediti će se prostornim planovima uređenja gradova i općina.

5.2. Uvjeti za utvrđivanje građevinskih područja naselja

U kartografskom prikazu broj **1. Korištenje i namjena prostora**, okvirno su naznačeni prostori za razvoj naselja.

Građevinska područja utvrđuju se prostornim planom uređenja grada ili općine radi razgraničenja izgrađenih dijelova naselja i površina predviđenih za izgradnju od ostalih površina namijenjenih razvoju poljoprivrede i šumarstva kao i drugih djelatnosti koje se mogu u skladu sa zakonom odvijati izvan građevinskog područja.

Ovim Planom se daju osnovni uvjeti za određivanje i oblikovanje građevinskih područja naselja, a posebno njegovog neizgrađenog dijela prilikom izrade prostornih planova uređenja gradova i općina:

- **Izgrađeni dijelovi građevinskog područja:**
- terenskim radom treba utvrditi stvarne granice izgrađenog dijela građevinskog područja za svako naselje posebno,
- unutar već izgrađenog prostora naselja koristiti sve mogućnosti preoblikovanja i korištenja, radi sprečavanja neopravdanog širenja naselja, te stambenom i drugom gradnjom prvenstveno popunjavati prostor naselja u nedovoljno izgrađenim dijelovima naselja,
- postupcima očuvanja i obnove postojećeg stambenog fonda, kao i dogradnjama i nadogradnjama postojećih objekata davati isto značenje kao i novim stambenim gradnjama, te ih razvijati kao normalnu i programiranu djelatnost,
- usmjeravati gradnju u one prostorne cjeline koje su već opremljene komunalnom infrastrukturom i javnim sadržajima;
- **neizgrađeni dijelovi građevinskog područja: (koji su bili utvrđeni prostornim planovima bivših općina)**
- za svako naselje posebno, potrebno je preispitati potrebe za zadržavanjem neizgrađenih dijelova građevinskog područja koja su bila utvrđena prostornim planovima bivših gradova i općina,
- iznimne potrebe za proširenjem građevinskog područja na neizgrađene dijelove treba procjenjivati za svako naselje posebno i to na osnovu demografskog stanja i procjene demografskih kretanja, procjene gospodarskih potreba, procjene troškova uređenja građevinskog zemljišta, te drugih posebnosti ili obilježja,
- u slučaju kada neizgrađeni dio prelazi 30 % utvrđenog građevnog područja naselja potrebno je preispitati mogućnost njegovog smanjenja u dijelovima koji se ne privode planiranoj namjeni,

- u naseljima gdje se ne očekuje demografski razvitak, građevinskim područjem potrebno je obuhvatiti isključivo izgrađene građevine, poštujući postojeću izgradnju,
- građevinska područja malih seoskih naselja kojima prijete depopulacija treba koristiti za sekundarno stanovanje, seoski turizam i rekreaciju,
- prilikom planiranja proširenja građevinskog područja na neizgrađene dijelove moguće je (u sklopu pojedinih jedinica lokalne samouprave), u sklopu bilansa površina utvrđenog prostornim planovima bivših općina, a uz očuvanje kvalitete prostora i okoliša, izvršiti prostornu preraspodjelu planiranih neizgrađenih dijelova građevinskih područja,
- na neizgrađenim dijelovima građevinskog područja nije dopuštena izgradnja dok jedinice lokalne samouprave ne utvrde opseg i način komunalnog opremanja zemljišta (kroz program gradnje objekata i uređaja komunalne infrastrukture ili prostorno - plansku dokumentaciju);
- **temeljni principi oblikovanja građevinskih područja naselja :**
- prilikom planiranja novih građevinskih područja potrebno je vrednovati značajke prostora i okoliša, s ciljem očuvanja temeljnih prirodnih resursa,
- potrebno je spriječiti širenje građevinskih područja naselja duž prometnih pravaca od državnog i županijskog značaja,
- gdje je to moguće potrebno je spriječiti spajanje građevinskih područja pojedinih naselja, te između pojedinih građevinskih područja predvidjeti odgovarajući pojas šumske ili poljoprivredne površine,
- potrebno je spriječiti širenje građevinskih područja naselja uz poljodjelske i šumske površine, zaštićena područja, te zaštitne obalne pojase uz vodotoke,
- građenje u obalnom pojasu dozvoljeno je samo u građevinskom području. Obalni pojas određuje se prostornim planovima uređenja gradova i općina,

Tablica 4: Procjena broja stanovništva i prijedlog najmanjih gustoća stanovanja i okvirnih površina građevinskih područja naselja

grad / općina	postojeći PPO		stanje 1991. god.		procjena 1999. god.		novi prostorni planovi uređenja**		
	površina građevnog područja (ha)	izgrađeni dio građ. područja	broj stanovnika	gustoća stanovanja (stan/ha)	broj stanovnika	gustoća stanovanja (stan/ha)	minimalna bruto gustoća stanovanja (stan/ha)	okvirna procjena broja stanovnika 2010. god.	preporuč. max površina građ. podr. (ha)
GLINA	2.936,7	40 %	23.040	7,85	13.617	4,64	4,9	14.500	2.950,0
H.KOSTAJNICA	676,0	40 %	4.996	7,39	1.328	1,96	5,9	4.000	680,0
KUTINA	3.578,9	50 %	24.829	6,94	23.052	6,44	7,2	25.700	3.580,0
NOVSKA	1.538,0	50 %	17.231	11,20	12.296	7,99	10,3	15.800	1.540,0
PETRINJA	3.625,0	45 %	35.151	9,70	23.573	6,50	7,2	26.000	3.630,0
SISAK	4.749,2	50 %	61.413	12,93	69.283	14,59	14,8	70.000	4.750,0
D. Kukuruzari	545,0	40,%	3.063	5,62	826	1,52	1,8	1.000	550,0

grad / općina	postojeći PPO		stanje 1991. god.		procjena 1999. god.		novi prostorni planovi uređenja**		
	površina građevnog područja (ha)	izgrađeni dio građ. područja	broj stanovnika	gustoća stanovanja (stan/ha)	broj stanovnika	gustoća stanovanja (stan/ha)	minimalna bruto gustoća stanovanja (stan/ha)	okvirna procjena broja stanovnika 2010. god.	preporuč. max površina građ. podr. (ha)
Dvor	3.456,0	40 %	14.561	4,21	1.841	0,53	1,0	3.400	3.460,0
Gvozd	ne postoji PPO		8.082	-	1.947	-	5,0	3.400	680,0
Hrv. Dubica	1.045,0	40 %	4.237	4,05	981	0,94	2,3	2.400	1.050,0
Jasenovac	439,0	45 %	3.599	8,20	1.516	3,45	5,4	2.400	440,0
Lekenik	2.615,0	50 %	6.248	2,39	7.924	3,03	3,0	8.000	2.620,0
Lipovljani	859,0	40 %	3.866	4,50	3.571	4,16	4,4	3.800	860,0
Majur	617,8	40 %	2.310	3,74	468	0,76	1,3	800	620,0
Martinska Ves	552,2	50 %	4.643	8,41	4.588	8,31	8,2	4.600	560,0
Popovača	1.784,0	50 %	11.822	6,63	11.383	6,38	6,5	11.700	1.790,0
Sunja	2.799,3	40 %	12.309	4,40	8.449	3,02	3,2	9.000	2.800,0
Topusko	ne postoji PPO		6.824	-	1.552	-	5,0	3.600	720,0
Velika Ludina	532,7	40 %	2.869	5,39	2.877	5,41	5,4	2.900	540,0
U k u p n o	32.348,8	45 %	251.093	7,76	191.070	5,91	6,3	213.000	33.820

napomena : ** Podaci za izradu novih dokumenata prostornog uređenja predstavljaju tek okvirnu preporuku jer će se stvarne demografske procjene moći izraditi tek primjenom rezultata popisa stanovništva koji će biti izrađen u proljeće 2001. godine i biti će korišten kao podloga za izradu prostornih planova gradova i općina.

Pri određivanju površina građevinskih područja potrebno je voditi računa o preporučenoj normi od 300 m² po stanovniku bruto građevinskog područja naselja. S obzirom na to da je tu gustoću opravdano očekivati samo u većim urbaniziranim središtima, opravdano manju gustoću (brdska raspršena izgradnja i sl.) treba temeljiti na raščlambi postojećeg stanja, planiranom demografskom rastu, ostvarivim programima gospodarskog razvitka i sl.

Izvan građevinskog područja može se odobriti rekonstrukcija postojećih stambenih i gospodarskih građevina ako su izgrađene na temelju građevinske dozvole, posebnog rješenja ili prije 15.02.1968.

U postupku izrade prostornih planova uređenje općina i gradova potrebno je utvrditi područja bespravne izgradnje i uvjete prihvaćanja zatečenog stanja, odnosno odbijanja takve izgradnje.

6. UVJETI UTVRĐIVANJA PROMETNIH I DRUGIH INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA U PROSTORU (funkcionalni, prostorni i ekološki)

6.1. Prometni sustav

Okosnicu prometnog sustava Županije čini cestovna i željeznička mreža, te riječni promet, cijevni transport i telekomunikacije.

Osnovna mreža prometne infrastrukture prikazana je u kartografskim prikazima:

- **1. Korištenje i namjena prostora** (cestovni i željeznički pravci, luke i granični prijelazi) i

- **2. Infrastrukturni sustavi** (cijevni transporti, pošta i telekomunikacije)

Osnovni prometni sustavi, koji se na razini plansko-usmjeravajućeg značenja utvrđuju u ovom Planu, u odnosu na prometnu ulogu, razmještaj naselja, te vrijednosti i zaštitu prostora Županije, su:

- glavni cestovni prometni pravci,
- glavni željeznički prometni pravci,
- granični prijelazi,
- riječne luke,
- zračni promet,
- naftovodi i produktovodi,
- pošta i telekomunikacije.

Sastavni dio prometne infrastrukture čine terminali putničkog i robnog prometa: luka i lučki terminali, autobusni kolodvori, cestovni robni terminali, željeznički putnički i teretni kolodvori i naftni terminali.

6.1.1. Glavni cestovni prometni pravci

6.1.1.1. Postojeće ceste

Postojeće državne i županijske ceste na području Županije definirane su Odlukom o razvrstavanju javnih cesta u državne, županijske i lokalne ceste (»Narodne novine« broj 79/99.).

6.1.1.2. Planirane ceste

a) Državne ceste

- pravci državnog značaja na kojima se planira gradnja novih cesta:

- auto cesta: Zagreb - Sisak - Dvor - Bihać - Split (u dva moguća koridora); (tzv.

- »Turopoljsko - banovinski cestovni smjer« - u I. skupini prioriteta prema Strategiji prometnog razvitka Republike Hrvatske)
- brza cesta: Slunj - Topusko - Glina - Petrinja - Sisak - Kutina - Virovitica - Terezino Polje s odvojkom Karlovac - Gvozd - Glina (tzv. »Moslavačko - pokupski cestovni smjer« - u III. skupini prioriteta prema Strategiji prometnog razvitka Republike Hrvatske)
- brza cesta: Sisak - Pokupsko - Karlovac (dolinom Kupe)
- uređenje dijelova državnih cestovnih pravaca:
- D6: Karlovac - Glina - Dvor izvedba obilaska Gline, uređenje dijelova ceste,
- D31: Velika Gorica - Pokupsko - Glina uređenje od Velike Gorice do Pokupskog i dalje od Pokupskog do Gline,
- D36: Popovača - Sisak - Pokupsko - Karlovac uređenje između Žažine i prelaska Kupe,
- D37: Sisak - Petrinja - Glina uređenje između Petrinje i Prekope,
- D45: Kutina - Garešnica uređenje i obilaznica Kutine,
- D 47: Dvor - Hrvatska Kostajnica - Hrvatska Dubica - Jasenovac - Novska - Lipik - Veliki Zdenci gradnja obilazaka i uređenje dijelova,

b) Županijske ceste

- izgradnja novih cestovnih pravaca :
- Hrvatska Kostajnica – Sunja – Gradusa (novi most na Savi) - Topolovac - Hrastelnica
- Hrastelnica - Mahovo - Lijeva Martinska Ves - Lijevi Dubrovčak,
- Sisak - Desna Martinska Ves - Ruča - Veleševac,
- Lekenik - Jezero Posavsko - L. Dubrovčak - D. Dubrovčak - Ivanić-Grad,
- Gornji Dobretin - Donji Dobretin - Javornik - Dvor
- prekategoriizacija lokalnih ili općinskih cesta na razinu županijske ceste :
- Selište - Topusko,
- Miočinovići - Mali Gradac
- uređenje dijelova i obnova ostalih županijskih cestovnih pravaca

c) Mostovi

- mostovi preko Save u Dubrovčaku, Martinskoj Vesi, Sisku, Gradusi i Kratečkom.
- most preko Une kod Hrvatske Kostajnice,
- ostali mostovi na županijskim cestovnim pravcima

6.1.2. Glavni željeznički prometni pravci

Okosnice željezničkog prometnog sustava Županije su :

- magistralna glavna željeznička pruga I. reda Savski Marof - Zagreb - Sisak - Novska - Vinkovci - Tovarnik (MG 2) - predviđa se modernizacija
  - magistralna glavna željeznička pruga I. reda Dugo Selo - Novska (MG 2.1)

- magistralna pomoćna pruga I. reda Sunja - Volinja - Bihać (MP 12)
- željeznička pruga II. reda Banova Jaruga - Pčelić (II 206)
- željeznička pruga II. reda Sisak (Caprag) - Karlovac (II 212) - predviđa se osposobljavanje i stavljanje u promet

Planira se :

- proširenje na dva kolosijeka dogradnjom drugog kolosijeka uz postojeći na dionicama Zagreb - Sisak i Lipovljani - Novska (maksimalne brzine 160 km/h)
  - načelnu trasu (koridor) novog dijela brze pruge na potezu Sisak – Kutina – Lipovljani (brzine do 250 km/h) potrebno je u istražnim radovima usuglasiti sa interesima zaštite prirode i okoliša

6.1.3. Granični prijelazi

Broj, lokacije i kategorija međunarodnih i međudržavnih cestovnih graničnih prijelaza biti će određene međudržavnim ugovorima s Bosnom i Hercegovinom.

Na lokaciji Volinja nalazi se međunarodni željeznički granični prijelaz.

6.1.4. Riječna luka

U Sisačko - moslavačkoj županiji nalazi se središnji dio mreže riječnih plovinih putova u Hrvatskoj:

- rijeka Sava je plovna od ušća Velikog Struga do ušća Kupe (cca 117 km) - planira se urediti korito Save za plovidbu plovinih jedinica od 1.000 - 1.500 t nosivosti (međunarodni plovni put IV. kategorije)
- rijeka Kupa je plovna od ušća u Savu do ušća Odre u Kupu (cca 5 km) - planiranu plovnost rijeke Kupe do Karlovca je potrebno uskladiti s uvjetima zaštite vodozahvata na Kupi i zaštite visoko vrijednog zaštićenog krajolika rijeke Kupe

Planom su određene sljedeće luke za javni promet:

- luka Sisak otvorena je za javni promet i od državnog je značaja,
- luka za prekrcaj nafte u Sisku, iako izdvojena, sastavni je dio lučkog kompleksa u Sisku
- planirane luke županijskog značenja su : Jasenovac i Petrinja

6.1.6. Zračni promet

Na području Županije moguća je gradnja manjih sportskih i gospodarskih uzletišta (Sisak - Šašina Greda, Petrinja i dr.), heliodroma (Sisak - bolnica, Popovača i dr.) u skladu s prostornim planovima uređenja gradova i općina.

6.1.7. Cijevni transport nafte i plina

Trase ovih naftovoda, produktovoda i plinovoda na području Županije prikazane su u kartografskom prikazu broj **2. Infrastrukturni sustavi.**

6.1.7.1. Naftovodi

Područjem Županije prolazi Jadranski naftovod - JANAF iz pravca naftnog terminala u Omišlju na

otoku Krku prema terminalu u Sisku s odvojcima prema sjeveru (Gola) i istoku (Slobodnica). Južno od Siska nalazi se naftni terminal na Savi. Ostali naftovodi na području Županije (Kozarice - Sisak, Kozarice - Ivanić-Grad) nemaju međunarodni značaj.

6.1.7.2. Produktovod

U planu je izgradnja produktovoda Sisak - Zagreb u koridoru koji je položen od pogona INA - Rafinerija nafte u Sisku, uz lijevu obalu Save, te kod Dubrovčaka nastavlja sjever do Ivanić - Grada, te dalje prema Zagrebu.

6.1.7.3. Plinovodi

Na lokalitetu Kozarice vrši se iskorištavanje zemnog (prirodnog) plina koji se magistralnim cjevovodom otprema do Ivanić - Grada, te se očišćen plin odvodi do potrošača. Sjeverni dio Županije snabdijeva se magistralnim plinovodima Ivanić-Grad - Kutina - Novska i Kozarac - Sisak. Cjevovodom Kutina - Garešnica - Virovitica posavski plinoopskrbni sustav je spojen s podravskim.

Na rubnom području Županije nalazi se i podzemno spremište plina Okoli zapremnine 350.000.000 m³, za koje se planira povećanje kapaciteta na 500.000.000 m³. Planom se planira:

- dovršenje magistralnog plinovoda (Rijeka - Karlovac - Zagreb - Okoli - Sisak)
- izgradnja magistralnog plinovoda longitudinalno duž cijelog poteza autoceste
- izgradnja magistralnog plinovoda na trasi Sisak - Karlovac

6.1.8. Pošta i telekomunikacije

6.1.8.1. Pošta

Područje Sisačko - moslavačke županije u nadležnosti je Središta pošta Sisak koji je postigao dostatan broj poštanskih ureda, te je sada prioritetan cilj njihovo unapređenje i uređenje. U narednom razdoblju planirana je gradnja novog poštanskog ureda s dostavnim područjem u Sunji.

Bolja dostupnost poštanskih usluga korisnicima u slabije naseljenim dijelovima Županije riješit će se obnovom postojećih objekata ili pokretnom poštom, a u obzir dolazi i otvaranje ugovornih poštanskih jedinica.

6.1.8.2. Telekomunikacije

Na području TKC Sisak djeluju dvije tranzitno - pristupne (TC / PC) telefonske centrale Sisak i Kutina, na koje je vezano 119 UPS-ova (udaljeni pretplatnički stupanj), s pripadajućim pristupnim mrežama. Telefonska gustoća iznosi 29 telefona na 100 stanovnika.

UPS-ovi su povezani s TC / PC Sisak i Kutina svjetlovodnim (SVK) sustavima prijenosa preko kojih se odvija lokalni, županijski, tranzitni i međunarodni telekomunikacijski promet.

Planirana je izgradnja pristupne mreže za 15 novih UPS-ova (Slavsko Polje, Dugo Selo Lasinjsko, Perna, Hajtić, Veliki Obljaj, Mali Gradac, Donji Klasnić, Donji

Žirovac, Zrin, Gornji Javoranj, Javnica, Javornik, Brezovac, Rajčići i Mlaka) čime bi se pokrila sva mjesta u Županiji.

Povezivanje računalnih sustava, prijenos nepokretne i pokretne slike te zvuka zahtjeva uvođenje novih telekomunikacijskih tehnologija. U tu će svrhu trebati prilagoditi pristupnu mrežu, tako da bude sposobna za pružanje širokopojsnih usluga. Kako bi se to ostvarilo biti će potrebno u gradovima izgraditi pristupnu mrežu s DTK (distributivnom kabelskom kanalizacijom). Znatnija ulaganja sredstava u razvoj radiomobilne telefonije na području Županije ubrzati će i uvođenje novog paneuropskog digitalnog sustava mobilne telefonije (GSM).

6.1.8.3. Radio i TV sustav veza

Na području Sisačko - moslavačke županije nalazi se:

- TV odašiljač veće snage na Moslavačkoj gori,
- 13 TV ili TV i FM pretvarača (Dvor na Uni, Hrvatska Kostajnica I i II, Novska, Petrova Gora, Rajić, Unčani, Petrinja, Gvozdansko, Selište Kostajničko, Topusko, Volinja - Kuljani i Hrvatska Dubica)

Kako bi se postigla optimalna pokrivenost planirana je izgradnja niza novih odašiljačkih i pretvaračkih građevina (Brezovo Polje, Glina, Jabukovac, Gornji Klasnić, Komogovina, Ljeskovac, Mokrice, Poljana, Petkovac, Rujevac, Vlaović, Vuković Brdo, Zrin i Župić), no mikro lokacije nisu utvrđene.

6.2. Vodnogospodarski sustav

6.2.1. Vodoopskrba

Javna vodoopskrba na području Županije sustavno je rješavana uglavnom samo u većim urbanim sredinama, te samo 90 naselja ima riješenu odnosno djelomično riješenu opskrbu pitkom vodom na bazi 10 javnih i organiziranih vodoopskrbnih sustava.

Rješenje vodoopskrbe na području Županije, zasniva se na širenju i razvitku postojećih sustava na temelju korištenja raspoloživih izvorišta i uz uvažavanje već izgrađenih vodovodnih građevina, prvenstveno magistralnih cjevovoda.

Dugoročnim razvojem vodoopskrbe predviđa se međusobno povezivanje vodoopskrbnog sustava Županije s vodoopskrbnim sustavima susjednih Županija.

6.2.1.1. Vodoopskrbni sustav »Sisak-Petrinja«

Vodoopskrbni sustav »Sisak-Petrinja« temelji se na vodi vodozahvata rijeke Kupe te izvorištima Pecki i Hrastovica.

Vodoopskrbni sustav »Sisak-Petrinja« dijeli se na:

- »Sisački vodovod« koji obuhvaća Grad Sisak te općine Lekenik, Martinska Ves i dio općine Sunja i planira se širenje u tri osnovna pravca (sjever, jugoistok i zapad)
- vodovod »Petrinja« kojim se obuhvaća područje Grada Petrinje s planiranim proširenjem

6.2.1.2. Vodoopskrbni sustav »Hrvatska Kostajnica«

Vodoopskrbni sustav »Hrvatska Kostajnica« temelji se na vodi izvorišta »Pašino Vrelo« koje nadmašuje potrebe za pitkom vodom sustava te se predviđa proširenje na prostor od Hrvatske Kostajnice do Hrvatske Dubice na istoku, zatim do Sunje na sjeveru i do Dvora na Uni na jugu.

Vodoopskrba područja Općine Dvor temelji se na izvorištu »Dvor« koje će povezivanjem na magistralni cjevovod iz pravca Hrvatske Kostajnice postati dio vodoopskrbnog sustava »Hrvatska Kostajnica«. U prvoj fazi je predviđena izgradnja:

- magistralnih cjevovoda: Hrvatska Kostajnica - Hrvatska Dubica i Hrvatska Kostajnica - Vedro polje
- vodospremnika »Panjani« i »Dubica«

U drugoj fazi predlaže se izgradnja:

- magistralnih cjevovoda: »Vedro polje« - Hrvatska Dubica i Hrvatska Kostajnica - Struga Banska (općina Dvor)

6.2.1.3. Vodoopskrbni sustav Moslavačke Posavine

Na prostoru Moslavačke Posavine rješenje opskrbe vodom zasniva se na međusobnom povezivanju postojećih vodovoda Novske, Kutine i Ivanić Grada. Regionalni vodoopskrbni sustav Moslavačke Posavine obuhvatio bi prostor sjeverno od rijeke Save, tj. općine Velika Ludina, Popovača, Kutina, Lipovljani i Novska, a moguće je i povezivanje vodoopskrbnog sustava Novske s vodoopskrbnim sustavom općine Jasenovac.

U okviru Regionalnog vodovoda Moslavačke Posavine predviđena su proširenja postojećih izvorišta »Ravnik« i »Drenov Bok«, te uključivanje novih izvorišta »Osekovo« i »Mustafina Klada«, a prema potrebi i potencijalno izvorišta »Mužilovčica«.

U prvoj fazi predlaže se izgradnja:

- magistralnih cjevovoda: Velika Ludina - Obedišće, Novska - Lipovljani - Banova Jaruga - Kutina i Novska - Borovac
- vodospremnika »Torovi« u Lipovljanima
- precrpne stanice »Lipovljani«
- tlačnog cjevovoda crpna stanica Lipovljani - vodospremnik »Torovi«
- crpilišta »Osekovo« s postrojenjem za kondicioniranje vode

U drugoj fazi predlaže se izgradnja:

- vodospremnika »Kutina II«
- izvorišta Mustafina Klada i spojnog cjevovoda do Vidrenjaka
- magistralnih cjevovoda: Kutina - Rogoža (magistralni pravac prema Garešnici) i Banova Jaruga - Pakračka Poljana (magistralni pravac prema Lipiku, Pakracu i Daruvaru)
- opskrbnih cjevovoda podsustava Kutina i Novska

6.2.1.4. Vodoopskrbni sustav Općine Jasenovac

Na području općine Jasenovac organizirana je vodoopskrba u Jasenovcu, a ostala naselja nemaju

organiziranu vodoopskrbu. Vodoopskrbni sustav Općine Jasenovac se temelji na zahvatu podzemne vode s postrojenjem za kondicioniranje.

Prva faza razvitka vodoopskrbnog sustava općine Jasenovac izgrađena je u 1998. godini:

- sanacija postojeće mreže naselja Jasenovac
- proširenje vodoopskrbne mreže prema Košutarici, izgradnjom transportnog cjevovoda crpilište Jasenovac - Košutarica

U drugoj fazi, koja je u tijeku, predviđeno je proširenje vodoopskrbnog sustava:

- izgradnjom spojnih cjevovoda Jasenovac - Uštica, te Jasenovac - Drenov Bok, i Krapje - Puska
- izgradnjom vodotornja u naselju Puska
- proširenjem prizemnog vodospremnika uz distribucijsku crpnu stanicu

U trećoj fazi predviđena je:

- izgradnja vodoopskrbnih cjevovoda do naselja Trebež, Mlaka i Puska te naselja Plesmo (Grad Novska)

6.2.1.5. Vodoopskrbni sustav Glina - Gvozd

Na prostoru vodoopskrbne zone »Glina - Gvozd« postoje dva vodoopskrbna sustava:

- vodoopskrbni sustav Glina kojim je obuhvaćeno područje grada Gline
- vodoopskrbni sustav Gvozd - Topusko (općine Gvozd i Topusko)

Kod vodoopskrbnog sustava »Glina« predviđa se korištenje vode iz izvorišta »Prezdan« i »Smerdan« te planiranog izvorišta »Pokupska Slatina«, dok se kod vodoopskrbnog sustava »Gvozd - Topusko« korištenje vode predviđa iz izvorišta »Perna« i »Pecka«.

U prvoj fazi proširenja vodoopskrbnog sustava Glina, uz sanaciju postojećeg sustava, predviđena je opskrba vodom naselja u dolinama Gline i Maje, te naselja Slatina Pokupska, Zaloj i Gračenica Šišinečka izgradnjom :

- prve faze vodospremnika: »Glina«, »Novo Selo Glinsko« i »Desni Degoj«
- magistralnih cjevovoda: Glina - Maja - Dragotina, Glina - Šatornja, Donji Viduševac - Dvorišće - Prekopa - Novo Selo Glinsko, Kihalac - Marinbrod, Prekopa - Jukinac, izvorište »Prezdan« - Desni Degoj - Ilovčak, izvorište Pokupska Slatina - Gračenica Šišinečka

U drugoj fazi proširenja vodoopskrbnog sustava Glina predviđena je izgradnja:

- II. faze vodospremnika »Glina«
- I. faze vodospremnika za opskrbu naselja II. zone: »Novo Selo Glinsko«, »Desni Degoj«, »Priječka«, »Šaševa«, »Drenovac Banski«, »Bijele Vode«, »Donji Klasnić« i »Gornji Klasnić«
- magistralnih cjevovoda: Gornji Viduševac - Donja Bučica, Glina - Majske Poljane - Brnjeuška
- opskrbnih cjevovoda II. i III. vodoopskrbne zone

U prvoj fazi razvitka vodoopskrbnog sustava na prostoru općina Gvozd i Topusko uz neophodnu sanaciju postojećeg sustava distribucije predlaže se izgradnja:

- crpilišta »Pecka«
- proširenje vodoopskrbne mreže

- cjevovoda Pecka - vodoopskrbna mreža, Ponikvari - Gređani

- magistralnog cjevovoda Ponikvari - Vranovina - Hrvatsko Selo - Gređani

- opskrbnih cjevovoda

U drugoj fazi proširenja vodoopskrbnog sustava na prostoru općina Gvozd i Topusko, predviđena je izgradnja:

- opskrbnih cjevovoda

6.2.2. Korištenje voda

6.2.2.1. Vodonosna područja i prostor sanitarne zaštite crpilišta

Prisavska ravnica do Siska predstavlja potvrđeni vodonosni sloj sa značajnim zalihama pozemnih voda. Sličan je sastav i dolina Kupe i Une. U plan su ucrtana i područja na kojima su vršena detaljnija hidrogeološka istraživanja i dobiveni pozitivni rezultati, ali nije istraženo rasprostiranje vodonosnika (Osekovo, Mustafina Klada, Veliko Sviničko, Mužilovčica i Stari Farkašić).

Postojeća izvorišta potrebno je štititi u skladu s donesenim odlukama, a za izvorišta koja nemaju izrađene zone sanitarne zaštite potrebno je predvidjeti zaštitu u skladu s Pravilnikom o zaštitnim mjerama i uvjetima za određivanje zone sanitarne zaštite izvorišta vode za piće.

6.2.2.2. Energetsko korištenje voda

Postoje planovi za iskorištenje hidropotencijala rijeka na području Županije:

- VES Strelečko na Savi uzvodno od Siska (22 MW) planirana je Programom prostornog uređenja Republike Hrvatske i osigurava kontrolu velikih voda, energetsko korištenje i plovidbu u smjeru Zagreba;

- HE Pokuplje (Brkiševina) na Kupi, predviđene ukupne snage od cca 16 MW. Zbog mogućih utjecaja na visoko vrijedni krajolik rijeke Kupe biti će potrebno detaljno preispitati opravdanost lokacije HE Pokuplje.

Postoji i niz planova i projekata za korištenje hidropotencijala manjih brdskih vodotoka, te će njihovo korištenje biti regulirano prostornim planovima uređenja gradova i općina.

6.2.2.3. Opskrba vodom ribnjaka

Šaranski (toplovodni) ribnjaci su osnova slatkovodnog ribarstva u Hrvatskoj, no u sklopu plana dogradnje postojećih i izgradnje novih ribnjaka potrebno je imati u vidu program cjelovitog uređenja vodnog sustava na pojedinom slivnom području. Na području Županije planirano je:

- ribnjak Lipovljani - rekonstrukcija uz nadzor potrošnje vode, a predviđeno je povećanje površine do ukupno 800 ha (planirana lokacija Međurič);

- ribnjak Letovanić s uzgojem za potrebe poribljavanja na području zajednice športskih i ribolovnih društava Sisak;

- planirani novi ribnjak čija lokacija je predviđena između Peščenice i Lekenika, s opskrbom vodom iz akumulacije (retencije) Burdelj.

6.2.2.4. Navodnjavanje zemljišta

Prema elaboratu »Studija regulacije i uređenje rijeke Save« u području srednje Save bilo je navodnjavano cca 500 ha, a u proteklom razdoblju navodnjavane površine nisu znatnije povećane. Potencijalne površine za navodnjavanje na području Županije su :

- sliv Vlahničke (recipijent Lonja)	732 ha
- sliv Kupe	4.795 ha

6.2.3. Odvodnja

Nijedan grad ili naselje na području Županije nema izgrađen cjelovit kanalizacijski sustav s pripadajućim uređajima za pročišćavanje otpadnih voda. Postojećim sustavima odvodnje u većim naseljima pokriveni su dijelovi urbanih i radnih zona, dok prigradska područja i manja naselja nemaju izgrađen javni kanalizacijski sustav. Za prihvat otpadnih voda iz domaćinstava u naseljima bez kanalizacijskog sustava služe septičke jame, a recipijenti su vodotoci i melioracijski kanali.

Planom je za sve veće urbane aglomeracije predviđena organizirana javna odvodnja (mješovitog, razdjelnog ili polurazdjelnog sustava ovisno o veličini naselja i gustoći izgrađenosti) koja uključuje uređaje za pročišćavanje odgovarajućeg kapaciteta s mehaničkim i biološkim dijelom. Dokumentima prostornog uređenja niže razine može biti predviđena izvedba i manjih podsustava odvodnje koji moraju obavezno uključivati sustav za pročišćavanje otpadnih voda.

Industrijski pogoni obvezni su za svoje otpadne vode izgraditi vlastite sustave i uređaje ili ih putem predtretmana dovesti u stanje mogućeg prihvata na sustav javne odvodnje.

Prikupljanje komunalnog mulja (nastalog kao ostatak nakon primarnog pročišćavanja voda) potrebno je organizirati radi njegove obrade i dorade na jednom mjestu.

6.2.4. Uređenje voda - zaštita od poplava

6.2.4.1. Obrana od poplave savskih voda

Obrana od poplava savskih voda na području Sisačko - moslavačke županije uklopljena je u sustav obrane od poplave koji se osniva na učinku smanjenja vršnog protoka vodnog vala pri kontroliranim izljevanju velikih voda u retencijske prostore (Črnc polje, Lonjsko polje, Odransko polje i Ribarsko polje).

Upravljanje vodnim količinama u sustavu Srednjeg Posavlja obavlja se sa tri odteretna kanala (Sava - Odra - Sava, Lonja - Strug i Kupa - Kupa), nizom razdjelnih građevina (preljev Jankomir, te ustave Prevlaka, Strelečko, Palanjek, Trebež I i II, Košutarica, Jasenovac i Brodarci), nizinskim retencijama (Lonjsko polje, Mokro polje i Kupčina), odnosno poplavnim površinama (Opeka, Trstik i Zelenik).

6.2.4.2. Obrana od brdskih voda i uređenje slivova

Sisačko - moslavačka županija nalazi se na području VGO-a za vodno područje sliva Save.

Na području Županije nalaze se slijedeća hidrografska područja: međusliv Save od Krapine do Česme, sliv Ilove, međusliv Save od Česme do Ilove, sliv Ilove s Pakrom, međusliv Save od Ilove do Orljave, sliv Kupe (dio), međusliv Save od Kupe do Une, sliv Une (dio u RH).

6.2.5. Uređenje voda - odvodnja melioracijskih površina

Hidrotehničke melioracije obuhvaćaju poslove izgradnje novih te dogradnje i održavanja postojećih melioracijskih sustava koji su u pravilu dio ili podsustav većih vodoprivrednih sustava. Na području Sisačko - moslavačke županije nalaze se slijedeća melioracijska područja :

- melioracijsko područje Lonjskog polja (kazete: 3 - dio, 4, 4a, 5, 6, 7, 8 i 9)
- melioracijsko područje Črnc polja - dio (kazeta 10)
- melioracijsko područje Odranskog polja - dio
- melioracijsko područje Sunje
- melioracijsko područje na slivu Kupe

6.3. Energetski sustav

6.3.1. Naftno gospodarstvo

U naftnom se gospodarstvu predviđa temeljita obnova tehnoloških procesa i unapređenje djelatnosti (povećanje proizvodnje, uz bolju preradu sirovine). Ukoliko je to moguće, potrebno je koristiti postojeće koridore i lokacije, bez zahvaćanja u novi prostor, kako bi se smanjili mogući učinci po okoliš.

Obnovu je potrebno vršiti po najvišim gospodarsko - ekološkim standardima zaštite, uz primjenu važećih zakonskih propisa i konvencija o zaštiti okoliša.

6.3.2. Elektroopskrba

Glavni pravci razvoja u elektroprivredi usmjereni su na obnovu i dogradnju postojećih sustava proizvodnje, prijenosa i distribucije.

6.3.2.1. Građevine od državne važnosti

Elektroopskrbne građevine od Državnog značenja su:

- proizvodne:
  - a) TE-TO Sisak - planirana izgradnja još jednog bloka u postojećoj termoelektrani Sisak uključujući i rasklopno postrojenje 400 kV s priključnim DV 2x400 kV Veleševac - TE Sisak
  - b) HE Strelečko na Savi sa priključnim DV 110 kV
  - c) HE Pokuplje na Kupi (nizvodno od Brkiševine) sa priključnim DV 110 kV vodom na TS 110/20(10) kV »Glina«- u skladu sa zahtjevima zaštite okoliša
  - d) TE Mahovo (na prirodni plin) sa dva priključna DV 2x400 kV - do DV 2x400 kV Veleševac - TE

Sisak i do DV 2x400 kV Tumbri - (Veleševac) - (Međurić) – Ernestinovo

- prijenosne: dalekovodi :
  - a) DV 2x400 kV Tumbri – Bihać
  - b) DV 2x400 kV Veleševac - (TE Sisak) - Prijedor, Banja Luka
  - c) DV 2x400 kV Veleševac - (TE Sisak) – Bihać
  - d) priključak TS 220/110/35 kV Međurić pomoću DV 2x400 kV na DV 2x400 kV Tumbri - (Veleševac) – Ernestinovo

6.3.2.2. Građevine od županijske važnosti

Elektroopskrbne građevine od županijskog značenja u prvoj fazi su :

- transformacijske:
  - a) TS 110/20 kV »Siscia« sa priključnim DV 2x110 kV do DV 2x110 kV Pračno – Mraclin
  - b) TS 110/20 kV »Sisak 2« - prelazak sa transformacije 35/10 (20) kV na 110/20 kV sa priključnim DV 2x110 kV do DV 2x110 kV Pračno – Mraclin
  - c) TS 110/20 kV »Hrvatska Kostajnica«
  - d) rasklopnica (RS) 20 kV »Sunja« (uklopiva u TS 110/20 kV)
  - e) ugradnja transformatora 110/20 kV u TS 110/10(20) kV »Petrijnja«
  - f) obnova TS 35/10 kV Kutina
- prijenosne:
  - a) obnova uništenog DV 2x110 kV Pračno - Hrvatska Kostajnica
  - b) DV 110 kV od TS 110/20 kV »Hrvatska Kostajnica« do buduće TS 110/20 kV »Sunja«
  - c) 20 (35) kV kabel Hrvatska Kostajnica – Dvor
  - d) dodatno napajanje TS 35/10 kV Kutina iz TS 110/10 kV Petrokemija Kutina

Elektroopskrbne građevine od županijskog značenja koje se dugoročno planiraju su :

- transformacijske:
  - a) izgradnja TS 110/20 kV »Pogorelac« i priključnog DV 2x110 kV do DV 2x110 kV Pračno – Mraclin
  - b) izgradnja TS 110/20 kV »Galdovo« sa priključnim DV 2x110 kV do DV 110 kV TE Sisak - Kutina ili do DV 110 kV »Siscia« - TE »Sisak«
  - c) TS 110/20 kV »Sunja«
  - d) TS 110/20 kV »Hrvatska Dubica«
  - e) TS 110/20 kV »Dvor«
  - f) TS 110/20 kV »Gvozd«
  - g) TS 110/20 kV »Topusko« sa priključkom na DV 110 kV Glina - Gvozd,
- prijenosne:
  - a) DV 110 kV Glina - Gvozd - Vojnić - jedna od prioriternih veza
  - b) DV 110 kV Pračno – Sunja

- c) DV 110 kV Sunja - Hrvatska Dubica
- d) DV 110 kV Kostajnica – Dvor
- e) DV 110 kV Glina - Vrnograč

Ovim Planom predviđa se i mogućnost izgradnje malih hidroenergetskih građevina. Prije izgradnje takvih građevina potrebno je provesti odgovarajuće postupke, zadovoljiti uvjete zaštite prostora i okoliša, te ekonomske isplativosti.

6.3.3. Plinoopskrba

Strategijom i Programom prostornog uređenja Republike Hrvatske predviđena je gradnja magistralnog plinovoda na trasi Rijeka - Zagreb - Okoli - Sisak, koji je završen na dijelu od Karlovca do Siska, te izgradnja magistralnog plinovoda od Siska prema Karlovcu (usporedno s trasom postojećeg naftovoda).

Opskrba potrošača na prostoru sjeveroistočno od rijeke Save ostvaruje se magistralnim plinovodom Ivanić-Grad - Kutina - Novska na koji su lokalne mreže spojene preko mjerno redukcijskih stanica u Kutini, Novskoj i Lipovljanima. Planirana je obnova postojeće mreže, te dalje proširenje distribucijske plinske mreže na preostala naselja u području Moslavačkog gorja, te na područje Jasenovca i u naselja istočno od Novske.

Na području Sisačko - moslavačke županije jugozapadno od Save planira se izgradnja plinsko distributivnog sustava koji će se snabdijevati iz postojećeg magistralnog visokotlačnog plinovoda Kozarac - Sisak. Planirano je slijedeće :

- u prvoj etapi: plinska mreža Siska, Martinske Vesi, Lekenika i Sunje
- u drugoj etapi: distribucija plina na području Petrinje, Gline i Topuskog
- u trećoj etapi: distribucija plina na području Hrvatske Kostajnice i Hrvatske Dubice,
- energetske potrebe područja Dvora nije ekonomično rješavati gradnjom plinske mreže.

6.3.4. Mogućnosti korištenja obnovljivih izvora energije

Mogući ostali energetske izvori za budućnost, prema lokalnim prilikama i potrebama Županije su u prvom redu:

- sunce (korištenje sunčeve energije za pripremu tople vode)
- bioenergija (korištenje biomase u poljoprivredi)
- vjetar (korištenje snage vjetra na malim gospodarstvima i domaćinstvima)
- geotermalna energija (termomineralna voda u lječilištu Topusko - mogućnost korištenja za grijanje lječilišta, ugostiteljskih građevina i stanova, staklenička proizvodnja hrane i bilja; geotermalni vodonosnici u Petrinji i Sisku).

Prije ulaganja u postrojenja za iskorištavanje geotermalne energije potrebno je izvršiti detaljna ispitivanja ležišta.

6.4. Posebni uvjeti za gradnju infrastrukturnih sustava

Trase i lokacije planiranih infrastrukturnih sustava ucrtane u Planu su usmjeravajuće, te je za njihovo konačno utvrđivanje potrebna dodatna istraživanja i izrada odgovarajuće dokumentacije.

Detaljni uvjeti za gradnju i obnovu pojedinih infrastrukturnih sustava (npr. osiguranje koridora, objedinjavanje više korisnika u istom koridoru, elementi zaštite okoliša i sl.) odrediti će se prostornim planovima uređenja gradova i općina, te u skladu s važećim zakonima i propisima.

Prostor u kojem se planira izgradnja infrastrukturnih sustava, ne može se razmatrati na temelju pojedinačnih sastavnica pojedinog sustava, već kao prostorno-ekološka, gospodarska, kulturna i prirodna cjelina. Potrebno je osigurati uravnoteženost i skladnost između svih korisnika prostora, s težištem na zaštiti prirode i okoliša.

7. MJERE OČUVANJA KRAJOBRAZNIH VRIJEDNOSTI

7.1. Položaj Županije u krajobraznoj podjeli Države

Prostor Sisačko - moslavačke županije nalazi se u geografskoj makroregiji Središnje Hrvatske.

Na razini Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske usvojena je osnovna podjela cjelokupnog prostora Države na 16 krajobraznih predjela. Područje Sisačko - moslavačke županije po krajobraznim značajkama nalazi se na zapadnom dijelu Panonske Hrvatske, te ulazi u sklop prirodnih cjelina:

- nizinskog područja sjeverne Hrvatske (sjeverni i istočni dio Županije) i
- Panonskog gorja (južni i jugozapadni dio Županije)

Unutar navedenih cjelina prepoznata su područja i lokaliteti osobite ljepote, vrijednosti i osjetljivosti krajolika.

Pod pojmom kulturnog krajobraza podrazumijevaju se zemljopisno određena područja u kojima je prepoznatljiv kvalitetan suživot prirodnih struktura i graditeljske baštine. **Kulturni krajobrazi od nacionalnog značenja** na području Županije su :

- kulturni krajolik:
  - a) Lonjsko polje
  - b) Zrinska gora
- povijesni kulturni krajolik:
  - a) područje Hrastovice s arheološkim ostacima kaštela, župne crkve i samostana
  - b) povijesne jezgre gradskih obilježja: Sisak i Hrvatska Kostajnica
- povijesna naselja i dijelovi seoskih naselja:
  - a) Bok Palanječki, Krapje, Čigoč, Komora, Buinja, Buinjski Riječani
- krajolik oko povijesnih građevina i sklopova :
  - a) Stari grad Sisak
  - b) Stari grad Kostajnica, Franjevački samostan i crkva sv. Ante Padovanskog u Hrvatskoj Kostajnici

- c) Župna crkva sv. Magdalene u Selima
- d) Župna crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije u Gori

e) Župna crkva sv. Marije u Kutini

f) kompleks dvorca, perivoja i gospodarskih građevina dvorca Erdody u Popovači

- okruženje arheoloških lokaliteta:

a) antički grad Siscia

b) stari grad Zrin i kapela sv. Margarete u Zriniu

c) kaštel Gvozdansko

d) ostaci cistercijske opatije u Topuskom

- područje vezano uz povijesne događaje i osobe:

a) spomen područje koncentracionog logora Jasenovac

Ovim prostorima i lokalitetima potrebno je posvetiti osobitu pozornost pri izradi prostornih planova uređenja općina i gradova.

7.2. Krajobrazna podjela Županije

Na razini Županije razlikujemo slijedeća **područja zajedničkih obilježja** :

- u nizinskom području sjeverne Hrvatske :

a) dio Posavine i Lonjskog polja

b) Pokuplje i dio Turopolja

c) Moslavina i dio Slavonije

- u sklopu Panonskog gorja :

a) Banovina

b) Zrinska gora

c) Pounje

- pretežito izgrađeni krajolik (prostori u blizini većih gradova Siska, Petrinje, Gline, Kostajnice, Kutine, Novske ili između njih)

Kulturni krajobrazi od županjskog značenja su:

- povijesne jezgre gradskih obilježja:

a) Glina

b) Petrinja

- povijesne jezgre malogradskih obilježja:

a) Dvor

b) Hrvatska Dubica

- krajolik oko povijesnih građevina i sklopova :

a) Franjevački samostan i crkva sv. Ante Padovanskog u Čuntiću

b) Župna crkva sv. Martina u Martinskoj Vesi,

c) Župna crkva sv. Ane i župni dvor u Osekovu,

d) Kapela sv. Duha u Gojlu

e) Kapela sv. Martina u Starom Brodu

f) Kapela u Letovaniću

g) kompleks dvorca Keglević u Topolovcu

h) dvorac Erdody u Kutini

i) lječilište u Topuskom sa slijedom parkova (Opatovina, Engleski park, Nikolino brdo)

- okruženje arheoloških lokaliteta :

a) utvrda i pavlinski samostan u Velikom Petrovcu,

b) franjevački samostan sa crkvom Blažene Djevice Marije, kaštelom Košut grad i podgrađem u Ruškovici

c) kaštel Brubno i župna crkva sv. Nikole

8. MJERE ZAŠTITE PRIRODNIH VRIJEDNOSTI I POSEBNOSTI I KULTURNO - POVIJESNIH CJELINA

8.1. Zaštita prirodne baštine

Zaštićena područja, kao i područja čiju je zaštitu potrebno prioritarno zakonski sprovesti, prikazani su u kartografskom prikazu broj **3. Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora.**

8.1.1. Pregled spomenika prirodne baštine

Tablica 5: Zaštićeni dijelovi prirode

red. broj	kategorija zaštite	reg. br	naziv	grad / općina
ZAŠTIĆENA PODRUČJA				
1.	park prirode	821	LONJSKO POLJE	Sisak, Jasenovac, Novska, Kutina, Lipovljani, Popovača, Velika Ludina
2.	posebni rezervat botanički	196	CRET ĐON MOČVARA	Topusko
3.	posebni rezervat ornitološki	791	RAKITA	Sisak
4.	posebni rezervat ornitološki	120	KRAPJE ĐOL	Jasenovac
5.	posebni rezervat ornitološki	792	DOL DRAŽIBLATO	Jasenovac
6.	park šuma	702	KOTAR STARI GAJ	Petrinja, Sisak
7.	park šuma	-	BRDO DJED	Hrvatska Kostajnica
8.	spomenik parkovne arhitekture	578	ŠTROSSMAYEROVO ŠETALIŠTE	Petrinja
9.	spomenik prirode	-	HRAST LUŽNJAK	Sisak, Trg hrvatskih branitelja

Tablica 6: Vrijedni dijelovi prirode - prijedlog za zaštitu

kategorija zaštite	grad / općina	prijedlog lokaliteta
posebni rezervat	Dvor	botanički - kanjon Ljeskovac
	Petrinja	šumske vegetacije - dolina rijeke Petrinjčice
	Petrinja	šumske vegetacije - odsjek 15 A Šamarice
	Glina	orintološki - šuma uz Vukičeviće u Dragotini
	Glina	zoološki - Popratine luke
park šuma	Novska	potok Novska
	Topusko	Nikolino brdo
	Glina	Šuma Podgledić
	Kutina	Šanac šuma, šuma Ciglenica, šuma Djed
zaštićeni krajolik	Dvor, Hrvatska Kostajnica, Hrvatska Dubica i Jasenovac	dolina rijeke Une
	Gvozd, Glina, Petrinja, Sisak, Lekenik	dolina rijeke Kupe i Mokrički Lug
	Dvor, Petrinja i Glina	Zrinska gora
	Kutina, Popovača i V. Ludina	Moslavačko gorje
	Petrinja	dolina Petrinjčice s mlinovima
	Petrinja	dolina potoka Utinje
	Glina	dolina Gozdne
	Lekenik, Martinska Ves, Sisak	Odransko polje
	Sunja	rijeka Sunja s mlinovima
	spomenik prirode	Petrinja
Petrinja		stabla lipe (<i>Tilia grandifolia</i>) i ginka (<i>Ginkgo biloba</i>) na Strossmayerovom šetalištu u Petrinji
spomenik parkovne arhitekture	Glina	park u središtu Gline
	Topusko	park Opatovina, Engleski park, park kod crkve
panoramska točka – vidikovac	Petrinja	područje oko groblja sv. Trojstva
	Hrvatska Kostajnica	Čukur

Proglašenje zaštite provodi se temeljem Zakona o zaštiti prirode, dok će se zaštita provoditi temeljen odrednica ovog Plana (do proglašenja zaštite), a građenje, korištenje i uređenje prostora temeljem prostornih planova uređenja gradova i općina. Na razini prostornih planova niže razine moguće je predložiti za zaštitu dodatna vrijedna područja lokalnog značenja.

Budući da neke prirodne cjeline predložene za zaštitu kao zaštićeni krajolici sadrže i neke osobito vrijedne manje dijelove (posebni rezervati), biti će potrebno provesti detaljnije određenje prostora uz eventualno izdvajanje užih područja pod strožom kategorijom zaštite.

8.1.2. Preporuke za zaštitu, uređenje i korištenje prirodne baštine

8.1.1.1. Proglašeni Park prirode »Lonjsko polje« prirodna je baština od međunarodnog značaja (uvršten je u međunarodnu listu močvarnih staništa - Ramsarska konvencija), za koju je obvezna izrada Prostornog plana područja posebnih obilježja.

Prostornim planom Parka prirode »Lonjsko polje« potrebno je točno odrediti prostor obuhvata, zaštitu, korištenje i uređenje prostora u nekoliko prostornih cjelina sa stupnjevanim načinima zaštite:

- izdvojena uža područja pod strožom zaštitom (posebni orintološki rezervati i ostala),

- prijelazna područja u kojima su dopustive djelatnosti u cilju unapređenja i zaštite,

- područja u kojima su dozvoljene i poželjne djelatnosti u cilju razvoja i stvaranja materijalnih preduvjeta za još kvalitetniju zaštitu najvrednijih područja.

Programne gospodarenja šumama, te Programne razvoja vodoprivrede je potrebno uskladiti s mjerama zaštite prirode i okoliša i mjerama zaštite ruralne kulturne baštine.

8.1.1.2. Na području Županije potrebno je izraditi detaljne planove uređenja za spomenike parkovne arhitekture: Strossmayerovo šetalište u Petrinji, park u Glini, park u Topuskom.

Za sve ostale dijelove prirode navedene i predložene za zaštitu u Tablici 6. potrebno je izraditi mjere zaštite.

8.1.1.3. U cilju zaštite i svrhovitog korištenja ostalih dijelova Županije, koji imaju veću vrijednost u smislu zaštite prirode, a do donošenja ostalih dokumenata prostornog uređenja i mjera zaštite, utvrđuju se slijedeće smjernice:

- šumama obrasla područja trebaju ostati bioekološka uporišta prostora,

- cijelo brdsko područje Županije potrebno je dodatno istražiti vezano na prirodne i krajobrazne vrijednosti,

- prostornim planovima uređenja gradova i općina potrebno je ograničiti raspršenu izgradnju po istaknutim reljefnim uzvišenjima i po vrhovima obronaka koja narušava prirodnu krajobraznu sliku,

- prostornim planovima uređenja gradova i općina potrebno je prostorno ograničiti i točno utvrditi područja na kojima je moguća izgradnja građevina povremenog stanovanja,

- programe gospodarenja šumama potrebno je uskladiti s mjerama zaštite ukoliko iste postoje, odnosno zatražiti na iste suglasnost nadležnog županijskog tijela za poslove zaštite prirode.

8.2. Zaštita prostora kulturno-povijesnog naslijeđa

Cjelovit pristup graditeljskom naslijeđu polazi od načela aktivne zaštite. To znači da taj postupak obuhvaća ne samo konzervatorske postavke, obradu i nužne zahvate, već cjeloviti društveni proces vrednovanja i obnavljanja kulturno - povijesnog naslijeđa.

Kulturno - povijesno naslijeđe od nacionalnog i županijskog značenja određeno je u kartografskom prikazu broj **3. Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora**. Očuvanje, oživljavanje i potvrđivanje značenja kulturno-povijesnog naslijeđa, te uvjeti korištenja i zaštite kulturno - povijesnog naslijeđa biti će određeni izradom prostornih planova niže razine.

8.2.1. Pregled spomenika kulturne baštine

Kulturno - povijesno naslijeđe na području Županije obuhvaća slijedeće građevine i cjeline:

I. Povijesne cjeline i dijelovi povijesnih cjelina gradskog ili seoskog karaktera:

- naselja urbanog karaktera: Glina, Hrvatska Kostajnica, Novska, Petrinja, Sisak i Kutina

- manja naselja : Dvor, Hrvatska Dubica, Sunja i Topusko

- 97 naselja ruralnog karaktera

II. Građevina, sklop ili dio građevine s okolišem:

- SAKRALNE GRAĐEVINE :

a) samostani i samostanske crkve: evidentirano je 7 kompleksa, od čega su registrirana tri: Franjevački samostan i crkva sv. Ante Padovanskog u Hrvatskom Čuntiću kraj Petrinje, Franjevački samostan i crkva sv. Ante Padovanskog u Hrvatskoj Kostajnici, te Samostan sv. Križa i kapela u Petrinji.

b) crkve: evidentirano 87 crkvi, od čega je 41 registrirano

c) kapele i kapele poklonci: evidentirano 150 kapela, od toga 59 registriranih

- STAMBENE GRAĐEVINE :

a) dvorci: registrirani su dvorac Keglević u Topolovcu i dvorac Erddy u Popovači, a evidentiran je dvorac Erddy u Kutini

b) kurije: registrirana je kurija Erddy u Kutini, a evidentirana kurija kaptolskog imanja u Maloj Gorici kraj Petrinje

c) župni dvorovi: evidentirano je 45 zgrada, od toga je 11 registriranih

- GRAĐEVINE JAVNE NAMJENE: evidentirano je ukupno 26 građevina javne namjene (administrativne zgrade, škole, hoteli), od čega je 19 registrirano

- STARI GRADOVI I VOJNE GRAĐEVINE : registrirana su 2 stara grada (H.Kostajnica i Sisak)

- GOSPODARSKE I INDUSTRIJSKE GRAĐEVINE: evidentirano je ukupno 12 građevina i kompleksa (rudarski kompleksi, gospodarstva i gospodarske zgrade)

III. Elementi povijesne opreme prostora, inženjerske građevine s uređajima

- registrirani su most u Sisku i česma u Hrastovici, te evidentirani mostovi u Gvozdanskom i Popovači

IV. Područje, mjesto, spomenik i obilježje vezano uz povijesne događaje i osobe

- PODRUČJA VEZANA UZ POVIJESNE DOGAĐAJE: registrirano je 6 lokaliteta (tri na području koncentracionog logora Jasenovac, područje koncentracionog logora Krapje, te šume Šamarica i Brezovica)

- SPOMENIČKA MJESTA I SPOMENICI: evidentirano je 36 lokaliteta (uglavnom iz NOB-a), a registriran je samo spomenik Anti i Stjepanu Radiću u Desnom Trebarjevu

V. Arheološka nalazišta i područja

- PREHISTORIJA: evidentirano je 23 lokaliteta
- ANTIKA: evidentiran je 31 lokalitet
- SREDNJI VIJEK: evidentirano je 63 lokaliteta, od čega je registrirano 12 (kapela sv. Margarete i stari grad Zrin, stari grad Prevršac, utvrda Gvozdansko, utvrda na brdu Djed u Hrvatskoj Kostajnici, gradište Plovdinograd u Kutini, kula Čuntić u Hrvatskom Čuntiću, stari grad i crkva sv. Duha u Hrastovici, kaštel Klinac kraj Petrinje, kompleks ruševina cistercijske opatije u Topuskom, te Jelen-grad i Košut-grad kraj Velike Ludine)

Spomenici 1. kategorije od izvanregionalnog, nacionalnog značenja su :

Kulturni krajolik:

- Sisačka Posavina i Lonjsko polje
- Zrinska gora i Pounje,

Povijesni kulturni krajolik:

- područje Hrastovice s arheološkim ostacima kaštela, župne crkve i samostana

Povijesne jezgre gradskih obilježja:

- Sisak
- Kostajnica

Povijesna naselja i dijelovi seoskih naselja:

- Bok Palanječki, Čigoč, Krapje, Buinjski Riječani, Komora i Buinja

Povijesne građevine i sklopovi:

- Stari grad Kostajnica,
- Stari grad Sisak,
- Franjevački samostan i crkva sv. Ante Padovanskog u Kostajnici,
- Župna crkva sv. Magdalene u Selima,
- Župna crkva Uznesenja B.D.Marije u Gori,
- Župna crkva sv.Marije u Kutini,
- Kompleks dvorca, perivoja i gospodarskog sklopa dvorca Erdody u Popovači

Arheološki lokaliteti:

- antički grad Siscia
- stari grad Zrin i kapela sv. Margarete u Zrinu
- kaštel Gvozdansko
- ostaci cistercijske opatije u Topuskom
- kompleks dva kaštela, župne crkve i franjevačkog samostana u Hrastovici

Područje, mjesto spomenik III obilježje vezano uz povijesne događaje i osobe:

- spomen područje koncentracionog logora Jasenovac

Spomenici kulture 2. kategorije regionalnog značenja su :

Povijesne jezgre gradskih obilježja:

- Glina
- Petrinja

Povijesne jezgre malogradskih obilježja:

- Dvor
- Hrvatska Dubica

Povijesne jezgre seoskih obilježja:

- Lijevo Željezno, Selišće Sunjsko, Mužilovčica, Suvoj, Žreme, Kratočko, Lonja, Nebojan, Setuš, Okoli, Lijeva Luka, Preloščica, Gornja Letina, Donja Letina, Gušće, Velika Svinjička, Bistrač, Crkveni Bok, Ivanjski Bok, Letovanić, Žažina, Dužica, Lekenik, Poljana Lekenička, Stari Brod, Donja Jelenska, Osekovo, Greda Sunjska, Kladari, Majski Trtnik, Brestik, Mali Gradac, Trtnik Glinski, Letovanci, Donje Taborište (Rakasi), Begovići, Donja Bačuga, Borojevići, Donja Stupnica, Donji Javoranj, Gorička, Donja Oraovica, Lotine, Ljeskovac, Zrin, Donji Žirovac

Povijesne građevine i sklopovi:

- Franjevački samostan i crkva sv. Ante Padovanskog u Čuntiću
- Župna crkva sv. Martina u Martinskoj Vesi,
- Župna crkva sv. Ane i župni dvor u Osekovu,
- kapela sv. Duha u Gojlu,
- kapela sv. Martina u Starom Brodu,
- kapela u Letovaniću,
- kompleks dvorca Keglević u Topolovcu,
- dvorac Erdody u Kutini,

Arheološki lokaliteti:

- kompleks utvrde i pavlinskog samostana u Velikom Petrovcu,
- kompleks franjevačkog samostana sa crkvom Blažene Djevice Marije, kaštelom Košut grad i podgrađem u Ruškovici
- kompleks kaštela Brubno i župne crkve sv. Nikole

8.2.2. Preporuke za zaštitu, uređenje i korištenje kulturne baštine

Opće mjere zaštite i očuvanja povijesnih građevina proizlaze iz njihove spomeničke vrijednosti, kao i iz osnovnog načela zaštite koje se temelji na cjelovitom sagledavanju spomenika i njegove neposredne okoline.

Na osnovu pejzažnih, prirodnih, kulturno povijesnih, arhitektonsko urbanističkih i ostalih vrijednosti provedeno je zoniranje cjelokupnog prostora Županije, kojim su određene vrijednosne kategorije iz kojih proizlaze potrebni i mogući zahvati u prostoru.

Krajolik 1. kategorije - prostorne cjeline vrednovane najvišim kategorijama koje treba održavati u okvirima i načinu tradicionalnog korištenja prostora, bez uvođenja tehničko tehnoloških i infostrukturnih zahvata, te znatnijeg proširenja građevinskih područja. Predviđaju se sljedeće mjere zaštite i unapređenja:

- Zadržavanje postojeće mreže naselja, prometnih komunikacija, šumskih i poljodjelskih površina koje okružuju naselja, prirodnih vodotokova i ostalih vrijednosti u prostoru.

- U naseljima bi trebalo očuvati, održavati i prilagoditi suvremenim potrebama tradicijsku drvenu arhitekturu, a novu gradnju oblikovati na načelu očuvanja prepoznatljive slike prostora.

- Eventualna područja širenja seoskih naselja planirati na način uspostave jedinstvenog prostornog koncepta naselja, vrednovane matrice linijskog sela jednostrane izgradnje u Posavini, odnosno zbijenog sela sa zaselcima na Zrinskoj gori.

- Za područja Zrinske gore izraditi program obnove i razvoja. Naglasiti razvoj ekološkog i seoskog turizma, uz uvođenje kulturnih i društvenih sadržaja, vezanih na tradicionalne običaje tog kraja, proizvodnja zdrave hrane i sl.

Krajolik 2. kategorije - u tim su prostorima poželjni zahvati kojima će se uspostaviti urbanistički i arhitektonski kvalitetnije stanje. Predviđaju se sljedeće mjere zaštite i unapređenja:

- Visoku kvalitetu prirodnih predjela treba čuvati i poštivati u najvećoj mjeri. Građevinska područja širiti u manje kvalitetne predjele. Osobito se to odnosi na gospodarske sadržaje, oko kojih treba planirati hortikulturno uređene prostore. Oblikovanje područja gradnje za gospodarsku namjenu mora uključiti i min 30% površina s hortikulturnom obradom.

- Novu stambenu izgradnju projektirati u skladu s obilježjima lokalne arhitekture.

- Na mjestima s kojih se pružaju vizure na vrijedne prostorne cjeline nije moguća gradnja, izuzev građevina koje imaju funkciju vidikovaca, ili slične namjene.

- Nije moguće otvaranje kamenoloma, šljunčara i sličnih sadržaja kojima bi se umanjile ili devastirale prostorne i pejzažne vrijednosti.

- Na udaljenosti manjoj od 50 (100)m od obale rijeke (Kupe, Une) nije moguće novo širenje građevinskih zona, izuzev sanacije i obnove postojećih.

- Planiranje novih cesta i željezničkih pruga treba uvažiti prostorne i morfološke značajke terena, što znači da se koriste njegove prirodne značajke, a da se zahvati u terenu, kojima se mijenja izgled krajolika, kao što su nadvožnjaci, usjeci i zasjeci izbjegnu, ili svedu na najmanju mjeru.

- Dalekovodi i ostali infrastrukturni koridori ne smiju se voditi trasama kojima bi došlo do većih prosjeka šuma.

Krajolik 3. kategorije - urbanističkim i planskim mjerama nastojati poboljšati stanje u prostoru, uz očuvanje prirodnih i pejzažnih vrijednosti.

Izgrađeni krajolik - prirodni krajolik je u velikoj mjeri izmjenjen, stoga bi novim mjerama trebalo nastojati vratiti bar dio njegovih vrijednosti. Područja izgrađena u neprekinutim potezima uz prometnice, prekinuti uvođenjem zelenih površina, u vidu parkova, igrališta i sl. Gospodarske zone (naročito industrija) okružiti zelenim površinama.

Povijesne građevine i sklopovi – Potrebno je provoditi sustavnu zaštitu i održavanje najvrednijih građevina, na temelju provedenih konzervatorsko restauratorskih istražnih radova i odgovarajuće dokumentacije. Predviđaju se sljedeće mjere zaštite i unapređenja:

- povijesne građevine treba održavati u okviru njihovog autentičnog okruženja, bez nove gradnje u njihovoj neposrednoj blizini

- u okviru izrade prostornih planova uređenja općine odnosno grada potrebno je na kartografskom prikazu građevinskih područja naselja ucrtati zone zaštite povijesnih građevina i sklopova

- od općih mjera zaštite predviđa se prije svega redovito građevinsko održavanje, sanacija i konzervacija najkvalitetnije i najcjelovitije sačuvane stilske faze, uz obavezne konzervatorske istražne radove na pročeljima i interijeru

- građevine oštećene, razorene ili srušene u tijeku Domovinskog rata visoke spomeničke vrijednosti obnavljati konzervatorsko restauratorskim metodama, uz što veće zadržavanje preostalog građevnog supstrata (župna crkva B.D.Marije u Gori, Hrastovici, Glini) ili metodom faksimila u slučajevima kad više nema očuvanog građevnog supstrata (Petrinja, Glina, Kostajnica)

- u slučajevima gdje zbog objektivnih okolnosti (nedostatak podataka i dokumentacije i nove potrebe lokalne zajednice) nije moguća obnova metodama restitucije i faksimila, isključivi uvjet za odabir suvremenog rješenja mora biti arhitektonska kvaliteta i kreativnost predložene zahvata

- sve građevinske zahvate (uključivo i redovno održavanje) obavezno provoditi uz suglasnost i konzervatorski nadzor uprave za zaštitu kulturne baštine

- za građevine vrednovane najvišim kategorijama treba dopuniti postojeću konzervatorsku dokumentaciju, provesti arhitektonsko snimanje i dokumentiranje, istraživanja povijesne građe i na terenu, te odrediti konzervatorske uvjete za održavanje i sanaciju.

Mjere zaštite arheoloških lokaliteta i nalazišta:

Brojnost potencijalnih arheoloških lokaliteta upućuje na potrebu za rekognosciranjem i istraživanjem u svrhu očuvanja vrijednosti prostora čak i kada nema ostataka koje je moguće prezentirati "in situ". U prostornom planiranju potrebno je uklopiti i davati naglasak arheološkim lokalitetima te štiti okolnu zonu.

U slučaju građevinskog zahvata u užoj zoni arheoloških lokaliteta potrebno je izvršiti prethodna zaštitna istraživanja te odlučiti o tretmanu lokaliteta ili mogućoj promjeni projekta građevinskog zahvata.

Posebnu pažnju treba obratiti na mrežu antičkih prometnica te ih do maksimuma štiti od devastacije.

Zaštitu arheoloških lokaliteta provoditi u skladu i s načelima arheološke struke i konzervatorske djelatnosti, sanacijom, konzervacijom i prezentacijom vidljivih ostataka građevina, važnih za povijesni i kulturni identitet prostora, odnosno odgovarajućom obradom, dokumentiranjem i pohranom u muzejske ustanove predmeta s onih lokaliteta, koje se s obzirom na njihov karakter ne može prezentirati.

Mjere zaštite povijesnih cjelina gradskih, malogradskih i seoskih obilježja

Za naseobinsku baštinu, povijesne cjeline i dijelove povijesnih cjelina gradskog, malogradskog i seoskog

obilježja treba provesti postupak vrednovanja ili uspostavu zona zaštite:

- **A zonu najstrože zaštite**, koja uključuje zaštitu i očuvanje svih vrijednosti u prostoru, prostornu organizaciju i potpunu zaštitu građevne strukture

- **B zonu stroge zaštite**, koja podrazumijeva zaštitu prostorne organizacije, svih oblika povijesne matrice i zaštitu povijesne građevne strukture

- **kontaktne zone**, odnosno tampon zone, koje su u fizičkoj vezi sa strogim zonama i povijesnim središtem, imaju ulogu uspostave prostornih odnosa kojima se ne bi narušila njihova povezanost.

- **zone vizualne izloženosti naselja** (povijesnog središta) imaju velik utjecaj na stvaranje slike prostora i uspostavu vizura na temeljne vrijednosti. Važne su radi održavanja vizualnih dominantni u prostoru.

Za svaku je zonu potrebno odrediti uvjete mogućih i potrebnih zahvata, po mogućnosti u okviru polaznih studija za prostorne planove.

Za sve lokalitete i povijesne cjeline gradskih, malogradskih i seoskih obilježja, kao i za pojedinačne građevine i arheološke lokalitete, obrađene u "Studiji, zaštite kulturna baštine Sisačko-moslavačke županije" (Ministarstvo kulture, uprava za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorski odjel u Zagrebu, veljača 1999. god.), u poglavlju 2.0. Inventarizacija i označene na Preglednoj karti kulturne baštine, potrebno je u postupku ishoda posebnih uvjeta za lokacijsku dozvolu, kao i izdavanja građevne dozvole, ishoditi zakonom propisane posebne uvjete, odnosno prethodnu dozvolu Ministarstva kulture, Uprave za zaštitu kulturne baštine.

Područja i zone zaštite navedenih povijesnih cjelina i pojedinačnih građevina i arheoloških lokaliteta, moraju se ucrtati na kartama građevinskih područja planova nižeg reda, te odrediti smjernice, uvjete i mjere očuvanja i zaštite.

Obveza izrade konzervatorske dokumentacije za Prostorne planove

U okviru izrade niže razine prostornih planova, potrebno je izraditi konzervatorsku dokumentaciju za slijedeće prostore i cjeline:

- Konzervatorska studija za Prostorni plan Parka prirode Lonjsko polje, odnosno kulturni krajolik Sisačka Posavina i Lonjsko polje

- Studija vrednovanja kulturnog krajolika Zrinske gore i Pounja

- Konzervatorska studija za Prostorne planove uređenja gradova: Glina, Hrvatska Kostajnica, Kutina, Novska, Petrinja i Sisak;

- Konzervatorska studija za Prostorni plan uređenja općina: Dvor, Gvozd, Hrvatska Dubica, Jasenovac, Lipovljani, Lekenik, Martinska Ves, Sunja i Topusko

- Provjera konzervatorske studije za Generalni urbanistički plan grada: Sisak, Petrinja, Kutina, Novska

- Konzervatorska studija za Urbanistički plan uređenja grada: Glina, Hrvatska Kostajnica, Dvor, Hrvatska Dubica

- Provjera postojeće konzervatorske urbanističke dokumentacije za Detaljni plan uređenja, odnosno Urbanistički plan, povijesnih jezgra gradova: Dvora, Hrvatske Dubice, Gline, Hrvatske Kostajnice, Kutine, Novske, Petrinje, Siska.

Obvezatna konzervatorska dokumentacija mora biti izrađena na način i prema usvojenoj stručnoj metodologiji Uprave za zaštitu kulturne baštine, a uključena u odredbe prostornog plana. Svaki od navedenih planova mora u postupku donošenja, dobiti suglasnost Uprave za zaštitu kulturne baštine.

Razvoj Županije bi u gospodarskom pogledu trebalo temeljiti osim ostalih resursa, i na sačuvanoj graditeljskoj, kulturno povijesnoj i prostornoj baštini. Prostorna i krajobrazna raznolikost, prepoznatljive i očuvane cjeline – krajolici Posavine s očuvanom drvenom arhitekturom, doline Une i Kupe, Zrinska gora s utverdama i grupacijama očuvanih starih sela; bogatstvo graditeljske baštine iz svih povijesnih razdoblja, trebali bi naći mjesto u planiranju razvoja, prvenstveno turističke djelatnosti.

U skladu s mogućnostima, potrebno je sustavno uvoditi i provoditi poticajne mjere za zaštitu kulturne baštine u Županiji.

8.3. Zaštita drvene tradicijske arhitekture

8.3.1. Na području Sisačko - moslavačke županije posebnu kulturnu, arhitektonsku i ambijentalnu vrijednost ima sačuvana tradicijska arhitektura građena u drvu (hrastovina) koja ubrzano nestaje. U cilju očuvanja drvene tradicijske arhitekture zabranjuje se rušenje drvenih stambenih kuća bez dozvole nadležnog tijela za zaštitu kulturnih dobara.

8.3.2. Temeljem Studije zaštite kulturne baštine određena su naselja nacionalnog i regionalnog značaja za koja se određuje mjera izrade popisa drvenih kuća. O provođenju mjere će brinuti nadležno državno tijelo za zaštitu kulturnih dobara.

U drugoj fazi planiranja i provođenja mjera zaštite obvezna je za navedena naselja izrada konzervatorskih studija.

Naselja nacionalnog značaja su: Bok Palanječki, Čigoč, Krapje, Buinjski Riječani, Komora i Buinja.

Naselja regionalnog značaja su: Lijevo Željezno, Selišće Sunjsko, Mužilovčica, Suvoj, Žreme, Kratočko, Lonja, Nebojan, Setuš, Okoli, Lijeva Luka, Preloščica, Gornja Letina, Donja Letina, Gušće, Velika Svinjička, Bistrač, Crkveni Bok, Ivanjski Bok, Letovanić, Žažina, Dužica, Lekenik, Poljana Lekenička, Stari Brod, Donja Jelenska, Osekovo, Greda Sunjska, Kladari, Majski Trtnik, Brestik, Mali Gradac, Trtnik Glinski, Letovanci, Donje Taborište (Rakasi), Begovići, Donja Bačuga, Borojevići, Donja Stupnica, Donji Javoranj, Gorička, Donja Oraovica, Lotine, Ljeskovac, Zrin, Donji Žirovac.

8.4. Zaštita kulturne baštine Lonjskog polja

8.4.1. Prostor od izuzetno velike kulturne i prirodne vrijednosti u Sisačko - moslavačkoj županiji je Park prirode Lonjsko polje. On u svojim današnjim granicama najvećim dijelom pripada Sisačko - moslavačkoj županiji. Osnovna kulturna vrijednost ovog područja je ruralni prostor sa cjelokupnim kulturnim identitetom kojeg čine prostorna organizacija naselja, arhitektura u drvetu, tradicijski način gospodarenja, tradicijsko rukotvorstvo, umijeće i obrti. Ruralno područje se sastoji od niza seoskih naselja koja čine prepoznatljivu prostornu organizaciju i dobro sačuvanu tradicijsku arhitekturu.

Naselja koja se nalaze u Parku prirode Lonjsko polje su : Velika Svinička, Čigoć, Kratečko, Mužilovčica, Suvoj, Lonja, Jasenovac, Drenov Bok, Krapje, Puska, Trebež, Bukovice, Košutarica, Mlaka, Stružec, Osekovo i Donja Gračenica.

8.4.2. Područje Parka prirode Lonjsko polje i širi prostor uz Savu nizvodno od Siska do Nove Gradiške ima značajke kulturnog krajolika, koji zbog sačuvanosti ima vrijednost izvan županijskih i nacionalnih okvira (prijedlog za upis u Svjetsku listu kulturnih i prirodnih vrijednosti je u pripremi).

Naselja s desne obale Save koja sa selima Lonjskog polja čine jedinstveno etno područje su: Gradusa Posavska, Greda Sunjska, Žreme, Krivaj Sunjski, Gornja Letina, Donja Letina, Selište Sunjsko, Bistrač, Bobovac, Strmen, Crkveni Bok, Ivanjski Bok i Sunja

8.4.3. Zbog očuvanja naselja Lonjskog polja koja se nalaze u Sisačko - moslavačkoj županiji, do donošenja Prostornog plana Parka prirode Lonjsko polje, donose se slijedeće odredbe:

- Građevinska područja ograničavaju se na današnji tradicijski građevinski obuhvat naselja, jasno čitljiv u prostoru. Zabranjuje se izgradnja na položajima i uzdužno uz cestu izvan građevinske zone.

- Sačuvati tradicionalnu parcelaciju, tj. širinu parcela prema cesti koja prosječno iznosi 15 - 20 metara. Ne dozvoljava se spajanje parcela po širini.

- Što više težiti očuvanju i obnovi drvene arhitekture. Građevinske zahvate izvoditi u skladu s tradicijskim značajkama.

- Iznimno je moguće preseljenje drvenih kuća unutar samog naselja ili u drugo naselje u Lonjskom polju.

- U slučaju zahtjeva za izgradnjom nove kuće na parceli, na kojoj već postoji tradicijska drvena kuća koja se ne dozvoljava ukloniti, iznimno je moguća izgradnja druge stambene građevine na toj parceli, koja bi trebala biti građena u stilu drvene tradicijske arhitekture.

- Sve nove građevine treba planirati u skladu s tradicijskim zakonitostima organizacije prostora, osigurati kolni prolaz s ceste prema dubini parcele.

- Preporuča se zabatna orijentacija kuće (pogotovo na užim parcelama).

- Moguća je i uzdužna orijentacija u skladu s prostornim i ambijentalnim značajkama mikrolokacije.

- U cilju poboljšanja životnih uvjeta na tradicijskim drvenim kućama dozvoljava se sanacija, prepravka (izvedba sanitarija), produženje kuće u dubinu parcele zbog potrebe povećanja stambenog prostora. Drvene kuće se mogu presložiti, podignuti na zidani podzid i izvesti niz drugih odgovarajućih zahvata koji osiguravaju očuvanje drvene kuće u skladu s tradicijskim značajkama, a ujedno i suvremeno i zdravo stanovanje.

8.4.4. Oblikovanje:

- Nove kuće oblikovati u skladu s tradicijskim veličinama: širina 4 - 5 metara, dužina 10 - 13 metara (dužina se može mijenjati), izduženi tlocrtni oblik, prihvatljiva je i mogućnost »L« tlocrta.

- Propisana visina kuća: prizemnica, prizemnica s povišenim potkrovljem ili katnica bez nadozida (krovište na stropnoj konstrukciji).

- Krovište: dvostrešno, nagiba 35 - 40 ; moguća izvedba trostrešnog krovišta sa skošenjem krova na dvorišnoj strani kuće, uporaba zabatnog skošenja krovišta (lastavica, »poculica«).

- Stubište: moguća uporaba vanjskog stubišta, proširenje stubišta u obliku kapića i ganjak uzduž dužeg pročelja i na začelju kuće.

- Materijal: drvo, opeka, pokrov biber crijep. U vanjskoj obradi koristiti horizontalno slagane planjke i žbuku (opečni zidovi se žbukaju).

- Materijali koji se ne odobravaju u vanjskoj obradi: plastika, bitumenska šindra, salonit, brodski pod, beton i betonske blokete.

- Građevinski elementi koji se ne dozvoljavaju: lukovi, balkoni na zabatu, tj. na užim pročeljima i slični elementi strani tradiciji posavske izgradnje.

- Prema ulici i uličnom dijelu okućnice izvesti ograde od drvenih letvica (plot), ili žičano pletivo u kombinaciji sa živom zelenom ogradom od autohtonih vrsta, nikako sadnja živih zelenih ograda od thuja, čempresa i sl., ili izgradnja ograda od metalnih ili betonskih materijala.

- Uređenje dvorišta: površinu obraditi kao travnjak, a za staze djelomično rabiti šljunak, djelomično opeku.

8.4.5. Infrastruktura: u selima se određuje uporaba drvenih stupova električne mreže i izvedba podzemnih hidranata.

Kućni priključci: ormarići za električnu struju i plin trebaju biti na pogledu zaklonjenijim mjestima, a nikako na glavnom pročelju.

9. POSTUPANJE S OTPADOM

Sustav gospodarenja otpadom određen je u kartografskom prikazu broj **2. Infrastrukturni sustavi.**

Pri postupanju s otpadom potrebno se pridržavati slijedećih ciljeva:

- izbjegavati nastanak otpada, što obuhvaća niz mjera i zahvata u proizvodnji i potrošnji dobara na izvorima nastanka otpada sa svrhom smanjenja količine i štetnosti otpada;

- vrednovati neizbježni otpad, što znači upotrebom niza postupaka i tehnologija iskoristiti materijalnu i energetska vrijednost otpada uz istovremeno smanjenje štetnosti i količine;

- odlagati ostatni otpad nakon cjelovitog iskorištenja materijala i energije na način najpovoljniji po okoliš;

- odvozom i sakupljanjem otpada obuhvatiti sve gospodarske objekte i što veći broj domaćinstava;

- za potrebu razvrstavanja i ponovnog korištenja otpada izgraditi lokalna sabirališta u većim središtima jedinica lokalne samouprave, te središnji uređaj za razvrstavanje iskoristivog otpada u Sisku i Kutini;

- sanirati i dodatno opremiti, odnosno (ukoliko je to nemoguće ili neisplativo) zatvoriti postojeće deponije i urediti nove;

- sanirati »divlja« odlagališta;

- proizvođači neopasnog tehnološkog otpada moraju donijeti svoje programe postupanja s otpadom u kojima će utvrditi slijedeće:

- mjere izbjegavanja i smanjenja količina tehnološkog otpada
- mjere iskorištenja otpada
- mjere postupanja
- mjere sanacije postojećih skladišta odnosno privremenih odlagališta
- mjere nadzora.

9.1. Postupanje s opasnim otpadom

Postupanje s opasnim otpadom Zakonom je ustrojeno na razini Države.

Programom prostornog uređenja RH (»Narodne novine« broj 55/99.) utvrđena je Trgovska gora kao jedina istražna lokacija (prostor za izgradnju odlagališta nisko i srednje radioaktivnog otpada (NSRAO)).

Nakon istražnih radova, koji će potvrditi ili opovrgnuti pogodnost ove lokacije za izgradnju odlagališta NSRAO, izrade Studije utjecaja na okoliš, provedbe javnog uvida i javne rasprave, biti će odlučeno o mogućoj gradnji građevine za postupanje s opasnim, odnosno radioaktivnom otpadom.*

Programom prostornog uređenja RH na području Sisačko - moslavačke županije predviđene su slijedeće građevine za postupanje / zbrinjavanje opasnog otpada:

- građevine za obrađivanje i skladištenje opasnog otpada u Sisku (peć Herbosa, fluidna peć u INA Rafineriji nafte Sisak, te rotacijska peć u INA Rafineriji nafte u Sisku - u izgradnji).

- građevine za skladištenje opasnog otpada (sibirališta) u Kutini, Novskoj i Dvoru.

Planiranje mikrolokacija građevina od važnosti za Državu će se provoditi temeljem detaljnih studijskih i projektnih istraživanja.

9.2. Postupanje s neopasnim tehnološkim otpadom

Sukladno vrsti i svojstvima postojećeg neopasnog tehnološkog otpada (NTO), najveći dio zahtijeva odlaganje na odlagalište (deponiju) neopasnog tehnološkog otpada. Za sada se 93 % ovog otpada (NTO) deponira na deponiji neopasnog tehnološkog otpada u Kutini (odlagalište fosfogipsa Petrokemije d.d. Kutina), 4 % se zbrinjava obradom (neutralizacija i spaljivanje u INA Rafineriji nafte u Sisku), 2 % se koristi kao sekundarna sirovina, dok se ostalo deponira u krugu tvornica (proizvođača ovog otpada).

Novu lokaciju deponije neopasnog tehnološkog otpada Županija će odrediti nakon istražnih radova i Studije odabira lokacije odlagališta neopasnog tehnološkog otpada.

Budući najveći dio ovog otpada nastaje u tvornici Petrokemije u Kutini, razmatrat će se sanacija i dodatno opremanje postojeće deponije, kao i nove lokacije u blizini tvornice, kako se otpad ne bi prevezio na veće udaljenosti, što bi znatno poskupilo odlaganje istoga, kao i povećalo mogućnost akcidenta pri prijevozu. Znatan problem predstavlja blizina parka prirode Lonjsko polje i zaštita podzemnih voda na Moslavačkoj gori, te će samo istraživanja i Studija moći odrediti lokaciju deponije NTO-a.

U slučaju da geološka, hidrološka i druga istraživanja dokažu nemogućnost izgradnje odlagališta neopasnog tehnološkog otpada na ovom prostoru, razmatrat će se druge lokacije (prostor južno i jugoistočno od Petrinje, pa prema Dvoru).

9.3. Postupanje s komunalnim otpadom

Sukladno Zakonu o otpadu i Zakonu o prostornom uređenju lokacije za gradnju građevina namijenjenih skladištenju, obrađivanju i odlaganju komunalnog otpada utvrđuju se prostornim planovima uređenja gradova i općina, koje donose jedinice lokalne samouprave. U skladu s međusobnim dogovorima, preporuča se da dvije ili više jedinica lokalne samouprave izgrade i koriste zajedničku deponiju, čime bi se smanjili troškovi i lakše nadzirao mogući nepovoljni utjecaj na okoliš.

Za potrebe razvrstavanja i ponovnog korištenja vrijednih sastojaka iz otpada preporuča se izgradnja lokalnih sabirališta (u većim središtima jedinica lokalne samouprave) i središnjeg uređaja za razvrstavanje iskoristivog otpada u Sisku i Kutini. Općine i gradovi u okviru svojih prostornih planova dužne su odrediti lokaciju deponije komunalnog otpada, kao i moguću lokaciju deponije koja će se upotrijebiti u slučaju više sile.

U izradi Prostornih planova uređenja općina i gradova preporuča se odrediti lokacije prikupljališta i stalnih deponija komunalnog otpada, a u izradi GUP-a i UPU-a i lokacija lokalnih sabirališta otpada. Preporuča se izrada Programa gospodarenja otpadom za gradove i općine, koji navedeni dokument nemaju.

* Vidi točku 11.4.

10. MJERE SPRJEČAVANJA NEPOVOLJNA UTJECAJA NA OKOLIŠ

10.1. Zaštita zraka

Mjere za sprječavanje i smanjivanje onečišćavanja zraka provode se:

- cjelovitim planiranjem, odnosno usklađivanjem dokumenata prostornog uređenja s programima zaštite okoliša, posebno zaštite zraka,
- propisivanjem zaštitnih mjera i graničnih vrijednosti onečišćenja zraka,
- primjenom propisane ili utvrđene procjene utjecaja na okoliš i primjenom mjera zaštite i poboljšanja kakvoće zraka pri gradnji i rekonstrukciji stacionarnih (tehnološki procesi, industrijski pogoni, uređaji i objekti iz kojih se onečišćujuće tvari ispuštaju u zrak) i difuznih (uređaji, površine i druga mjesta odakle se onečišćujuće tvari slobodno šire zrakom bez određena ispusta ili dimnjaka) izvora onečišćavanja zraka,
- poticanjem upotrebe izvorno čistih tehnologija,
- primjenom sanacijskih programa za pojedine izvore ili područja.

10.1.1. Mjere za sprečavanje onečišćivanja zraka

Pri izradi prostornih planova gradova i općina moraju se uzeti u obzir područja posebnih prirodnih i kulturnih obilježja, postojeća i planirana kategorija kakvoće zraka na nekom području te odabrati najpovoljnije lokacije za moguće izvore onečišćavanja zraka, kao i potrebne zaštitne udaljenosti između takvih objekata i stambenih zona u skladu s odredbama Zakona o zaštiti zraka.

Za pojedina područja mogu se propisati strože granične vrijednosti emisija i strože zaštitne mjere, ovisno o osjetljivosti ekosustava, daljinskom prijenosu onečišćavanja i kakvoći zraka.

10.1.2. Mjere za smanjenje onečišćivanja zraka

Potrebno je poduzeti slijedeće mjere:

- u cilju smanjenja negativnih utjecaja emisija iz rafinerijskih pogona na stanovnike grada Siska kao i iz pogona Petrokemije Kutina na stanovnike grada Kutine treba zahtijevati optimalno vođenje procesa i održavanje pogona i opreme,
- za područje oko Rafinerije u Sisku treba donijeti sanacijski program mjera za smanjenje emisija onečišćenja, posebno iz difuznih izvora rafinerijskih pogona
- u Rafineriji učinkovitost rada postrojenja odsumporavanja kontrolirati stalnim mjerenjem emisije dimnih plinova
- u termoelektrani Sisak smanjiti onečišćenje primjenom kvalitetnijeg goriva, poboljšanjem izgaranja i povećanjem učinkovitosti
- promicanje upotrebe plina u svim gradovima i većim naseljima
- kotlovnice na kruta goriva preraditi na tekuće ili plinovito gorivo

- u svim kotlovnicaama koja koriste loživo ulje propisati upotrebu niskosumpornog loživog ulja, odnosno upotrebu plina

- propisati nadzor ispušnih plinova za vozila javnog gradskog prometa, teretna i dostavna vozila određene nosivosti

- stroga središta gradova u Županiji (Sisak, Kutina, Hrvatska Kostajnica, Petrinja, Novska, Topusko, Glina i ostali) osloboditi prometa i urediti pješačke zone

- održavanje javnih gradskih površina redovnim čišćenjem prašine s ulica (usisivači).

- zabraniti korištenje ugljena u kućnim kotlovnicaama i prodaju ugljena na malo sa sadržajem sumpora većim od 0,55 g/MJ

10.1.3. Mjere za nove zahvate u prostoru

Gradovi na području Županije dužni su, sukladno zakonskim propisima, voditi katastar emisija u okoliš, s obzirom na utvrđene djelatnosti koje onečišćuju zrak u zonama stanovanja i industrijskim područjima.

Izvođenjem nekog zahvata na bilo kojem mjestu u Županiji ne smije se izazvati povećanje opterećenja niti smije doći do prelaska kakvoće zraka u višu kategoriju u bilo kojoj točki okoline izvora.

U zonama mješovite namjene moguće je locirati samo manje gospodarske pogone koji neće negativno utjecati na kvalitetu okoliša, dok je smještaj novih gospodarskih pogona srednje ili manje veličine predviđen u sklopu prostora za razvoj malog i srednjeg poduzetništva, koje će biti definirane dokumentima prostornog uređenja niže razine. Dugoročno, onečišćenje zraka zbog prometa bit će glavni problem za Županiju. Ovom treba posvetiti posebnu pažnju i pojačati infrastrukturu koja će omogućiti iznalaženje pravovremenih i djelotvornih zaštitnih mjera. Pored propisanih mjera za smanjenje onečišćenja zraka u točki 10.1.2., potrebno je poduzeti, sukladno mogućnostima, slijedeće mjere:

- proširivati pješačke zone u gradovima, uz istovremenu izgradnju javnih garaža,

- unapređenje javnog prijevoza, naročito u okruženju urbanih cjelina (primjena plina u vozilima javnog prijevoza i dostavnim vozilima),

- osigurati veću protočnost prometnica.

10.2. Zaštita od buke i vibracija

Zaštita od buke obrađuje se dokumentima prostornog uređenja niže razine (GUP, UPU, DPU). Prostornim planovima uređenja općina i gradova mogu se propisati posebne mjere zaštite od buke za građevinska područja, kao i za građevine izvan građevinskog područja i građevine javnih sadržaja.

Za građevinska područja, Zakonom o zaštiti od buke (»Narodne novine« broj 17/90.) i Pravilnikom o najvišim dopuštenim razinama buke u sredini u kojoj rade i borave ljudi (»Narodne novine« broj 37/90.) propisane su najviše dopuštene razine na vanjskim prostorima:

Tablica 7: Najviše moguće dopuštene razine buke na vanjskim prostorima

zona	namjena prostora	najviše dopuštene razine vanjske buke u dBA	
		dan	noć
1.	Bolničke zone, oporavilišta, zone odmora i rekreacije, kulturno - povijesni lokaliteti i veliki parkovi	50	40
2.	Stambena gradska područja, ostala naselja, turističke zone, kampovi i zone odgojno – obrazovnih institucija, znanstveno - istraživački instituti	55	45
3.	Poslovno - stambena zona s građevinama javne namjene izvan gradskog središta, dječja igrališta	60	50
4.	Poslovno - stambena zona sa građevinama javne namjene unutar gradskog središta, zone duž autoputeva i glavnih gradskih prometnica	65	50
5.	Industrijska, skladišna i servisna područja, te područja transportnih terminala, bez stanova	unutar ovih zona - u skladu s propisima o zaštiti na radu na granici ovih zona - buka ne smije prelaziti dopuštene razine u zoni s kojom graniči	

Građevine i postrojenja koja mogu biti izvor prekomjerne buke potrebno je locirati ma odgovarajuću udaljenost od naselja, stambenih i rekreacijskih zona.

10.3. Zaštita voda

Mjerama zaštite treba sačuvati one vode koje su još čiste, zaustaviti postupke i zahvate u prostoru na pogoršanje kakvoće voda, saniranjem ili uklanjanjem izvora onečišćenja, osigurati poboljšanje ekoloških svojstava vode, tamo gdje su one narušene, te osigurati svrhovito korištenje voda, a time skladan i postojan razvoj.

10.3.1. Zaštita izvorišta vode za piće

Za očuvanje i poboljšanje kakvoće, te zaštitu količine vode postojećih i mogućih izvorišta pitke vode nužno je: određivanje područja zona zaštite izvorišta i načina ponašanja u ovim zonama. Oni se moraju temeljiti na hidrogeološkim i sanitarno ekološkim mjerama.

Kategorizaciju izvorišta potrebno je izvršiti na osnovi regionalnih vodoopskrbnih planova.

Odluka o zaštiti izvorišta je osnovni pravni akt kojim se određuje zaštita izvorišta vode za piće. Zaštita izvorišta provodi se u skladu s odlukama koje donosi, ovisno o području prostiranja zone zaštite, županijska skupština, gradsko ili općinsko vijeće.

Na osnovi dosadašnjih istražnih radova moraju se donijeti odluke o zonama zaštite za izvore koji će biti uključeni u javne vodoopskrbne sustave, a za koje odluka o zaštiti izvorišta još nije donešena (u vodoopskrbnom sustavu Moslavačka Posavina to su izvorišta: Mustafina Klada, Mužilovčica (Kutina), Osekovo i Jasenovac; u vodoopskrbnom sustavu

»Sisak-Petrinja« izvorišta: Novo Selište, Pecki, Peščenica, Kopa, Križ, Igralište i Hrastovica; u vodoopskrbnom sustavu Hrvatska Kostajnica izvorište Dubica; te u vodoopskrbnom sustavu »Glina-Gvozd« izvorišta: Smerdan, Pokupska Slatina i Pecka).

Zone sanitarne zaštite za izvore koji će biti uključeni u javne vodoopskrbne sustave potrebno je uvrstiti u prostorne planove uređenja gradova i općina.

10.3.2. Mjere zaštite podzemnih voda

Za slučaj izvanrednih zagađenja provode se mjere temeljem Državnog i Županijskog plana za zaštitu voda. Potrebno je izraditi operativne planove interventnih mjera za slučaj izvanrednih zagađenja i osposobiti se i opremiti za hitno provođenje sanacijskih mjera.

Posebnu pozornost u tom smislu treba dati mogućim izvorima zagađenja većih razmjera kao što su: INA - Rafinerija, Petrokemija d.d., Jadranski naftovod, autocesta i željeznička pruga, velike toplane u naseljima, deponije i veći industrijski pogoni.

10.3.3. Zaštita površinskih voda

Zaštita površinskih voda zastupljena je u okviru zaštite podzemnih voda i izvorišta iz kojih se stvaraju površinski tokovi Save, Kupe i njihovih pritoka.

Kakvoću ovih vodotoka treba očuvati i unaprijediti nadziranom ispuštanjem i pročišćavanjem otpadnih voda. Odvodnja otpadnih voda pripadajućih područja ovih vodotoka je strateški riješena, a vremenski tijek izgrdnje treba odrediti Županijskim planom za zaštitu voda od onečišćenja.

10.4. Zaštita tla

Vrednovanjem zemljišta, uz uvažavanje osobitosti sistemskih jedinica tla, zemljišta su razgraničena na I. do IV. kategoriju zaštite, gdje:

- zemljišta I. kategorije zaštite obuhvaćaju najvrednija tla i treba ih zaštititi i namijeniti primarno poljoprivrednoj proizvodnji

- zemljišta II. kategorije odgovarajućim mjerama zaštite treba zaštititi planiranjem manje gustoće naseljenosti u kojima će poljoprivredno zemljište biti odgovarajuće uklopljeno, zaštićeno i privedeno svojoj svrsi u okviru manjih gospodarstva i okućnica

- zemljišta III. i IV. kategorije čine zemljišta koja su uglavnom prekrivena šumama, te zemljišta na strmim padinama za koje je potrebno planirati mjere zaštite od erozije

- na zemljištima III. i IV. kategorije planiranje građenja se može odvijati bez ograničenja.

Zemljište I. kategorije zaštite u kartografskom prikazu broj **1. Korištenje i namjena prostora** kartirano je kao »poljoprivredno tlo isključivo osnovne namjene, vrijedno obradivo tlo«. Zemljište II. kategorije je kartirano kao »poljoprivredno tlo isključivo osnovne namjene - ostala obradiva tla«, a zemljišta III. i IV. kategorije zajedno kao »ostalo poljoprivredno tlo i šumsko zemljište«.

Prenamjena vrijednog obradivog tla I. kategorije u nepoljoprivredne, posebice građevinske svrhe, u pravilu nije dopuštena. Dapače, postojeće zapuštene poljoprivredne površine potrebno je privesti poljoprivrednoj namjeni ili ih pošumiti.

Obzirom na činjenicu da zaštita tla ima mnogostruki učinak na ostale dijelove okoliša, da predstavlja važan životni i gospodarski prostor, da se obnavljanje i stvaranje tla odvija vrlo sporo, pri izradi planova niže razine (prostornih planova uređenja gradova i općina) potrebno je:

- predvidjeti dugoročno i kvalitetno korištenje tla, te dati prednost zaštiti ispred ostalih korisničkih interesa.

- predvidjeti za površine koje se više ne koriste ponovno obrađivanje (rekultivaciju)

- predvidjeti u svrhu zaštite od erozije i štetnog djelovanja zbijanja tla odgovarajuće poljoprivredne i šumarske postupke

- predvidjeti obnovu tala oštećenih erozijom i klizanjem

- poticati pošumljavanje i pomlađivanje šuma autohtonih šumskih zajednica

- močvarnim tlima gospodariti na način održivog razvoja.

Predviđena je sanacija zagađenog tla na području Županije (bivša odlagališta otpada i sl.).

Smjernice propisane Planom za iskorištavanje mineralnih sirovina danih u točki 1.3.6. sukladno se primjenjuju i u pogledu premještanja tla (iskorištavanje kvalitetne zemlje za druge namjene na drugim lokacijama.) Detaljnije smjernice će se odrediti kroz prostorne planove uređenja gradova odnosno općina.

10.5. Mjere posebne zaštite

10.5.1. Temeljne smjernice za provedbu mjera zaštite u planiranju prostora

Osnovne smjernice i osnovna planska rješenja i prijedlozi za provedbu mjera zaštite ljudi, prirodnih i materijalnih vrijednosti na području Županije temelje se na geopolitičkom položaju, geografskim i demografskim značajkama, stupnju razvoja gospodarstva, infrastrukture i svih društvenih djelatnosti, kao i na procjeni ugroženosti cijelog područja Županije prirodnim nepogodama, tehničko - tehnološkim i ekološkim nesrećama i mogućim ratnim razaranjima.

Posebne smjernice i zahtjevi zaštite i spašavanja u planiranju prostora poradi omogućavanja što boljih uvjeta za preživljavanje ljudi, koje bi u najvećoj mjeri omogućile smanjenje ljudskih žrtava, općenito obuhvaćaju:

1. mjere kojima se osigurava što bolja zaklonjenost stambenih, poslovnih i drugih građevina, smanjuje njihova izloženost i povredljivost od razaranja (manja visina građevina, manja gustoća izgrađenosti, više zelenih površina, veća udaljenost između građevina i slično),

2. mjere koje omogućavaju što učinkovitiju evakuaciju, izmještanje, spašavanje, zbrinjavanje, sklanjanje i druge mjere zaštite i spašavanja ljudi,

3. mjere koje omogućavaju elastičan prijelaz iz optimalnih u izvanredne uvjete prometa i kretanja,

4. mjere koje omogućavaju lokalizaciju i ograničavanje dometa posljedica pojedinih prirodnih nepogoda i drugih incidentnih ili izvanrednih događaja,

5. mjere koje omogućavaju funkcioniranje i obnavljanje građevina u slučaju oštećenja (protivpotresno i protivpožarno projektiranje i slično).

10.5.2. Smjernice za zaštitu od požara i eksplozije

Na području Sisačko - moslavačke županije Prostornim planom predviđene su slijedeće mjere zaštite od požara i eksplozije:

- prilikom svih zahvata u prostoru, te izrade dokumenata prostornog uređenja obvezno je potrebno koristiti odredbe Pravilnika o uvjetima za vatrogasne pristupe (»Narodne novine« broj 35/94. i 55/94.) i Pravilnika o tehničkim normativima za hidrantsku mrežu za gašenje požara (»Službeni list« broj 30/91.)

- u skladu s odredbama Pravilnika o tehničkim uvjetima i normativima za siguran transport tekućih i plinovitih ugljikovodika magistralnim naftovodima i plinovodima za međunarodni transport (»Službeni list« broj 26/85.) zaštitni koridor Jadranskog naftovoda u kojem je zabranjena svaka gradnja iznosi od osi naftovoda po 20 m lijevo i desno

- građevine i postrojenja u kojima će se skladištiti i koristiti zapaljive tekućine i plinovi moraju se graditi na sigurnosnoj udaljenosti od ostalih građevina i komunalnih uređaja, u skladu s odredbama Zakona o zapaljivim tekućinama i plinovima (»Narodne novine« broj 108/95.),

- mjesta za gradnju građevina u kojima se obavlja proizvodnja, smještaj i čuvanje eksplozivnih tvari, sukladno članku 44. Zakona o eksplozivnim tvarima za gospodarsku upotrebu (»Narodne novine« broj 12/94.) biti će, u slučaju potrebe za njihovu gradnju, određena detaljnim planovima prostornog uređenja, u skladu sa zahtjevima nadležnog tijela za zaštitu od požara

- u mjestima u kojima se planira ustrojavanje vatrogasnih postaja detaljnim planovima prostornog uređenja potrebno je predvidjeti prostor za gradnju vatrogasne postaje približno u središtu mjesta uz glavnu prometnicu

- ispred postojećih i budućih vatrogasnih postaja detaljnim planovima prostornog uređenja predvidjeti gradnju po jednog nadzemnog hidranta za punjenje vatrogasnih vozila

- u slučaju potrebe određivanja mjesta za civilna strelišta otvorenog tipa za oružje s užljebljenom cijevi detaljnim planovima prostornog uređenja na odgovarajući način primjeniti odredbe Zakona o oružju (»Narodne novine« broj 46/97.) i Pravilnika o posebnim uvjetima što ih moraju ispunjavati poslovne prostorije za proizvodnju oružja, promet oružja i streljiva, popravlanje i prepravlanje oružja, vođenje civilnih strelišta te zaštitu od požara, krađe i drugih nezgoda i zlouporaba (»Narodne novine« broj 8/93.).

Osnovne preventivne mjere zaštite u oblasti zaštite od požara temelje se na procjeni ugroženosti od požara i analizi desetogodišnjeg prosjeka požara i incidentnih situacija izazvanih požarima, koja je obuhvaćala analizu vatrogasnih intervencija po vrsti, strukturi i mjestu nastanka.

U cilju onemogućavanja nastanka i sprečavanja širenja požara, osnovne preventivne mjere u planiranju prostora trebaju sadržavati sljedeće:

- Zoniranje - utvrđivanje namjene prostora te, temeljem prihvaćenih metoda za utvrđivanje požarnih sektora unutar zona, utvrđivanje zona zaštite s požarnim zaprekama (vatrobranim pojasevima). Vatrobrani pojasevi, odnosno požarne zapreke mogu biti ulice, parkovi i drugi slobodan prostor gdje nije dozvoljena gradnja, kao i prirodne prepreke - vodotoci i jezera.

- Tijekom izrade dokumenata prostornog uređenja postojećih urbanih sredina s gustoćom izgrađenosti većom od 30%, kao i većim požarnim opterećenjem utvrditi pojačane mjere zaštite kroz:

- a) ograničenje broja etaža,
- b) obvezatnu interpolaciju građevina većeg stupnja vatrootpornosti (najmanje F-120),
- c) izgradnju požarnih zidova,
- c) ograničenje namjene na djelatnosti s najmanjim požarnim opasnostima,
- e) izvedbu dodatnih mjera zaštite (vatrodojava, pojačan kapacitet hidrantske mreže).

10.5.3. Smjernice za zaštitu od elementarnih nepogoda, ratnih opasnosti i ostalih izvanrednih događaja

U skladu s Pravilnikom o kriterijima za određivanje gradova i naseljenih mjesta u kojima se moraju graditi

skloništa i drugi objekti za zaštitu (»Narodne novine« broj 2/91.) skloništa i druge građevine za zaštitu stanovništva na području Županije grade se u gradovima i naseljenim mjestima u kojima živi preko 2.000 stanovnika, odnosno izuzetno i u naseljenim mjestima s manje od 2.000 stanovnika ako se nalaze na području stupnja ugroženosti I. do IV.

Prema stupnju ugroženosti od ratnih opasnosti gradovi i naseljena mjesta u Županiji svrstavaju u I. do IV. stupnja ugroženosti koja se potom razvrstavaju u jednu ili više zona u kojima se grade skloništa određene otpornosti ili osigurava zaštita stanovništva na drugi način.

Zone ugroženosti određuju jedinice lokalne samouprave na određenoj daljini od građevina koje bi mogle biti cilj napada u ratu i od građevina kod kojih bi veliki kvarovi (havarije) na postrojenjima mogli uzrokovati kontaminaciju zraka i okoliša, a prema procjenama ugroženosti i stupnju ugroženosti grada ili naseljenog mjesta.

10.5.3.1. Sklanjanje ljudi

Prema stupnju ugroženosti od ratnih opasnosti gradovi i naseljena mjesta Županije svrstani su u stupanj ugroženosti I. do IV. :

I. stupanj ugroženosti: **Sisak i Kutina**

- gradnja skloništa otpornosti 100 kPa - na udaljenosti od 150 m od građevina kod kojih bi kvarovi na postrojenjima mogli uzrokovati kontaminaciju zraka i okoliša,

- gradnja skloništa dopunske zaštite otpornosti 50 kPa - na udaljenosti do 650 m od građevina kod kojih bi kvarovi na postrojenjima mogli uzrokovati kontaminaciju zraka i okoliša i u gusto naseljenim urbanim sredinama,

- osiguranje zaštite stanovništva u zaklonima - na cijelom području

II. stupanj ugroženosti: **Petrinja**

- gradnja skloništa dopunske zaštite otpornosti 50 kPa i skloništa za zaštitu od radijacije - u gusto naseljenim urbanim sredinama,

- osiguranje zaštite stanovništva u zaklonima - na cijelom području

III. stupanj ugroženosti: **Novska i Gilna**

- gradnja skloništa za zaštitu od radijacije - u gusto naseljenim dijelovima,

- osiguranje zaštite stanovništva u zaklonima - na cijelom području

IV. stupanj ugroženosti: **Popovača, Hrvatska Kostajnica, Mošćenica, Lipovljani, Dvor, Sunja i Hrvatska Dubica**

- osiguranje zaštite stanovništva u zaklonima - na cijelom području

Prilikom određivanja lokacija, dimenzioniranja i projektiranja potrebno se pridržavati sljedećih preporuka:

- u Županiji se sklanjanje ljudi osigurava izgradnjom skloništa osnovne i dopunske zaštite, te prilagođavanjem pogodnih prirodnih, podrumskih i drugih pogodnih građevina za sklanjanje ljudi i to u

područjima - zonama obvezne izgradnje skloništa, određenim prostornim planovima uređenja gradova i općina koji uređuju prostor Županije

- skloništa osnovne zaštite otpornosti 100 i više kPa i skloništa dopunske zaštite otpornosti 30 kPa, kao građevine namijenjene zaštiti ljudi i stvari potrebnih za preživljavanje u skloništu, grade se u mjestima razvrstanim u I. do III. stupnja ugroženosti u zonama u kojima je obvezna izgradnja skloništa, a temeljem Pravilnika o tehničkim normativima za skloništa (SL 55/83)

- skloništa u zonama obvezne gradnje skloništa utvrđenih prostornim planovima, ne bi trebalo graditi ukoliko je sklanjanje osigurano u već izgrađenom skloništu, u građevinama za privremenu uporabu, u neposrednoj blizini skladišta zapaljivih tvari, ispod zgrada viših od 10 etaža, u razini nižoj od podruma zgrade, u okviru građevina turističkih naselja i arheoloških lokaliteta, u plavnim područjima, nizvodno od hidroenergetskih akumulacija, te u područjima s nepovoljnim geološko - hidrološkim uvjetima

- kod planiranja i gradnje podzemnih javnih, komunalnih i sličnih građevina, dio sadržaja neophodno je prilagoditi zahtjevima sklanjanja ljudi, ukoliko u zoni takve građevine sklanjanje nije osigurano na drugi način

- skloništa osnovne i dopunske zaštite obvezno se projektiraju kao dvonamjenske građevine s prvenstveno mirnodopskom namjenom, odnosno kao višenamjenski poslovni prostori s ovim minimalnim zahtjevima: svijetla visina minimalno 2,80 metara, kolni prilaz prema glavnom ulazu ili rezervnom izlazu, sanitarni čvorovi u građevini ili neposredno uz nju, sa priključcima na vodovod, kanalizaciju, telefon i antenski sustav

- lokacija pojedinog skloništa ili dvonamjenske građevine utvrđuje se u postupku izdavanja lokacijske dozvole, te treba biti planirana tako da je pristup omogućen i u uvjetima rušenja građevine u kojoj je smješteno

10.5.3.2. Zaštita od rušenja i spašavanje iz ruševina

Sabirne ceste u naseljima potrebno je planirati tako da ih rušenje zgrada ne zatvori za promet, odnosno da se ruševine mogu što jednostavnije raščistiti radi evakuacije ljudi i dobara.

Za nova naselja potrebno je planirati više ulazno - izlaznih prometnica s neophodnim zaobilaznim brzim cestama.

Kod križanja cesta u dvije ili više razina treba osigurati cijeli lokalitet čvorišta na način da se isti način prometa može prilagoditi za odvijanje na jednoj razini.

Radi zaštite od potresa protivpotresno projektiranje građevina sukladno postojećoj regulativi i tehničkim normativima neophodno je temeljiti na seizmičkoj mikrorajonizaciji Županije, odnosno seizmološkom zemljovidu Republike Hrvatske.

U područjima nizvodno od planiranih energetske hidroakumulacije, odnosno brana, u kojima je na zemljištu označen doseg i zona plavljenja uslijed

iznenadnog rušenja ili prelijevanja brana, izgradnja se određuje prostornim planovima koji obuhvaćaju ta područja.

10.5.3.3. Zaštita od potresa

Teritorij Županije je seizmički aktivan, ali je na njegovim pojedinim dijelovima različit stupanj seizmičkog rizika. Važeće karte, iz kojih se može očitati stupanj seizmičnosti pojedine lokacije su mjerila 1:1.000.000 i stoga nedovoljne preciznosti. U tu svrhu potrebno je izraditi seizmotektonsko zoniranje Županije u mjerilu 1:100.000, koje mora biti usklađeno sa seizmičkim zoniranjem Republike Hrvatske. Do izrade nove seizmičke karte Županije protupotresno projektiranje i građenje treba provoditi u skladu s postojećim seizmičkim kartama, zakonima i propisima.

Protupotresno projektiranje građevina kao i građenje potrebno je provoditi sukladno Zakonu o građenju i postojećim tehničkim propisima

Lociranje građevinskih područja naselja i infrastrukturnih građevina u dokumentima prostornog uređenja niže razine treba provoditi u skladu sa seizmotektonskim zoniranjem Županije i geotehničkim zoniranjem općina i gradova odnosno geotehničkim mikrozoniranjem urbanih cjelina.

Kod rekonstrukcije starijih građevina koje nisu projektirane u skladu s propisima za protupotresno projektiranje i građenje izdavanje dozvole za građenje treba uvjetovati ojačavanjem konstruktivnih elemenata na djelovanje potresa.

10.5.3.4. Zaštita od industrijskih nesreća

Sukladno Zakonu i potvrđivanju Konvencije o prekograničnim učincima industrijskih nesreća (Narodne novine br. 7/99) i obvezama koje iz toga proizlaze potrebno je pri odlučivanju o lokacijama smještaja tzv. opasnih djelatnosti uzeti u obzir slijedeće:

- rezultate analize i ocjene rizika, uključujući ocjenu fizičkih značajki prostora

- procjenu rizika po okoliš, uključujući posljedice prekograničnog učinka

- procjena novih opasnih djelatnosti koje bi mogle biti izvor rizika

- razmatranje lokacije za nove i značajne izmjene na postojećim opasnim djelatnostima na sigurnoj udaljenosti od postojećih središta naseljenosti, te uspostavljanje sigurnosnih područja oko opasnih djelatnosti

- sudjelovanje javnosti.

Pri izradi planova intervencija u zaštiti okoliša potrebno je:

- utvrditi količinu i svojstva opasnih tvari na licu mjesta

- prirediti scenarij tipičnog uzorka industrijske nesreće

- predvidjeti količinu ispuštanja opasnih tvari u okoliš

- predvidjeti raspon i težinu nastalih posljedica za ljude i okoliš

- predvidjeti vremenski rok od početka događaja do kulminacije industrijske nesreće
- poduzeti mjere za smanjenje vjerojatnosti proširenja štetnog djelovanja
- uzeti u obzir broj, rasprostranjenost i koncentraciju ljudi u zoni opasnosti
- procijeniti mogućnosti evakuacije.

11. MJERE PROVEDBE

11.1. Obveza izrade dokumenata prostornog uređenja

Na temelju Zakona o prostornom uređenju (»Narodne novine« broj 30/94, 68/98. i 61/00.) i Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 50/99.), utvrđuje se potreba izrade sljedećih dokumenata prostornog uređenja za područje Sisačko - moslavačke županije:

- prostorni plan posebnih obilježja:
  - a) Park prirode »Lonjsko polje«
  - b) područje zaštićenog krajolika doline rijeke Kupe i Mokričkog Luga
  - c) područje zaštićenog krajolika Zrinske gore i doline rijeke Une
- prostorni plan uređenja grada, odnosno općine za:
  - a) 6 gradova : Glina, Hrvatska Kostajnica, Kutina, Novska, Sisak i Petrinja
  - b) 13 općina : Donji Kukuruzari, Dvor, Gvozd, Hrvatska Dubica, Jasenovac, Lekenik, Lipovljani, Majur, Martinska Ves, Popovača, Sunja, Topusko i Velika Ludina
- generalnog urbanističkog plana za :
  - a) Sisak i Kutinu (temeljem Zakona o prostornom uređenju)
  - b) Petrinju (temeljem Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske)
- urbanističkog plana uređenja za gradove i naselja:
  - a) Novsku, Glinu, Hrvatsku Kostajnicu, Popovaču, Lipovljane, Dvor, Sunju i Topusko
- izmjene i dopune prostornih planova bivših općina.

Potreba izrade izmjena i dopuna prostornih planova bivših općina utvrđena je »Programom mjera za unapređenje stanja u prostoru Županije 2001.-2003. godine«, s obzirom na moguću potrebu za žurnim rješavanjem određenih problema prostornog uređenja. U skladu sa člankom 57. Zakona o prostornom uređenju izmjene i dopune prostornih planova bivših općina donosi Županijska skupština Sisačko - moslavačke županije na temelju pribavljenog mišljenja Ministarstva zaštite okoliša i prostornog uređenja.

- izrada i pribavljanje podataka i stručnih podloga za izradu dokumenata prostornog uređenja:
  2. Studija zaštita voda na području Županije
  3. Studija zaštite krajobraznih vrijednosti
  4. Studija odabira lokacije za odlaganje neopasnog tehnološkog otpada

5. Kartografske podloge Županije

6. Seizmotektonska karta Županije u mjerilu 1:100.000

7. Županijski plan intervencija u zaštiti okoliša

Obveza izrade detaljnih planova uređenja prostora utvrđuje se prostornim planovima uređenja gradova i općina, odnosno Programima mjera za unapređenje stanja u prostoru.

U postupku izrade prostornih planova uređenja gradova / općina, potrebno je izvršiti snimanje stanja bespravne izgradnje. U svrhu sanacije postojeće nelegalne gradnje, potrebno je razmotriti mogućnost uklapanja iste u prostorne planove i ostale oblike intervencija u prostoru.

11.2. Područja primjene posebnih razvojnih i drugih mjera

Pogranično područje obuhvaća gradove: Glinu, Hrvatsku Kostajnicu i Novsku, te općine: Donji Kukuruzari, Dvor, Hrvatska Dubica, Jasenovac, Majur i Topusko.

Za područja ovih gradova i općina predviđaju se poticajne mjere na razini nacionalnog programa obnove i razvoja, uz razrađenu strategiju razvitka na županijskoj i lokalnoj razini, a u cilju postupnog smanjivanja nesrazmjera i zaostajanja u odnosu na druga područja i daljnjeg ravnomjernog razvitka (revitalizacija naselja i gospodarstva, a osobito poljodjelstva), te stvaranje pretpostavki za standard življenja primjeren vremenu u kojem živimo. Provedba i razrada navedenih mjera provoditi će se putem programa mjera za unapređenje stanja u prostoru.

Posebne postavke razvoja koje treba poticati za navedeno područje su:

- da bi se ublažio negativni demografski proces, treba potaći jači rast žarišnih naselja i onih naselja koja su donekle sačuvala stanovništvo (uglavnom naselja s više od 500 stanovnika)
- planom predviđeni raspored gospodarskih subjekata i drugih sadržaja u prostoru provesti uz disperziju radnih mjesta i povezati ih s postojećim i planiranim područjima stanovanja
- poticati razvoj prometnih pravaca, koji osiguravaju razvoj graničnog područja i uključuju ga u prostor Županije

S obzirom na smještajne uvjete, na način kako se pojedine djelatnosti obavljaju u prostoru u odnosu na planirane potrebe, navedene postavke mogu se provesti putem slijedećih mjera:

- potrebno je izgraditi, obnoviti i opremiti potrebni broj područnih osnovnih škola u udaljenim naseljima kako bi se uspostavili uvjeti za očuvanje stanovništva u pograničnom području,
- građevine primarne zdravstvene zaštite moraju se nalaziti u svim gradovima i općinskim središtima pograničnog područja,
- radne zone treba planirati prostorno raspoređene, a posebno odrediti i sačuvati izrazito vrijedne prostore za poljoprivredno - stočarsku djelatnost,
- treba vršiti ulaganja u razvoj sustava komunalne infrastrukture

Pored navedenih mjera razvoja, nužno je primijeniti posebne mjere razvoja koje obuhvaćaju fiskalne i ostale poticajne mjere primijenjene po područjima ili pojedinim zahvatima (građevine). Područja čine veće ili manje prostorne cjeline na području kojih se mogu provoditi ciljane mjere razvoja (teritorij općina ili gradova, naselja, dijelovi naselja, izgrađene cjeline, katastarske općine itd). Po područjima mogu se propisati sljedeće posebne mjere:

1. Gradnja građevina - planom građenja i održavanja predvidjeti održavanje i građenje građevina od županijskog interesa u dijelu Županije čiji se razvoj želi potaknuti, te zadržati i privući stanovništvo (škole, zdravstvene ustanove, prometnice, opskrba, itd.)

2. Građevinsko zemljište - u područjima pogođena dugotrajnim iseljavanjem uz ispunjenje određenih uvjeta (mlađe dobne skupine, prijava prebivališta i sl.) osigurati prodaju uređenog građevinskog zemljišta po povoljnijim cijenama

3. Krediti - mjere za poticanje razvoja određenih gospodarskih djelatnosti provoditi dodjelom kredita s povoljnijim uvjetima (manja kamata, duži rok otplate i sl.)

4. Novčani poticaji - za određenu proizvodnju ili granu djelatnosti

5. Porezne stope - manje stope poreza na dobit, poreza na dohodak itd. za tvrtke čija se djelatnost želi poticati na određenom području

Poticajne mjere na županijskoj razini mogu se osim pograničnog područja donijeti i za ostale jedinice lokalne samouprave koje su pretrpjele značajne štete tijekom Domovinskog rata (gradovi Petrinja i Novska, te općine Gvozd, Donji Kukuruzari, Majur i Sunja).

11.3. Područja i lokaliteti za istraživanje i praćenje pojava i procesa u prostoru

Izvrješćima o stanju u prostoru Županije i jedinica lokalne samouprave potrebno je obuhvatiti ocjenu stanja i praćenje pojava u prostoru naročito za :

- demografska kretanja - praćenje radi sagledavanja moguće neravnoteže i predlaganja mjera za uspostavu ravnoteže

- korištenje građevinskih područja naselja - praćenje načina korištenja i predlaganje promjena u smislu učinkovitog korištenja

- izgradnja infrastrukture i građevina od važnosti za Državu i Županiju - praćenje ostvarenja izgradnje radi ravnomjernijeg povezivanja i razvoja područja (auto cesta Zagreb - Sisak - Bihać, magistralna željeznička pruga velikih brzina Zagreb - Sisak - Kutina, magistralna željeznička pruga Sisak - Sunja - Volinja (Novska), pokrivenost TV odašiljačima cijelog područja Županije itd.)

- istraživanje prometnih pravaca Slunj - Glina - Sisak - Kutina, Sisak - Karlovac iz Kupu

- istraživanje alternativne trase željezničke pruge velike propusne moći i velikih brzina u zapadnom dijelu Županije (Glina, Topusko) - na temelju Strategije prometnog razvoja Republike Hrvatske

- usklađenje mogućih očekivanih sukoba u prostoru – npr: (1) studija usklađenja uvjeta zaštite visoko vrijednog zaštićenog krajolika rijeke Kupe i vodozahvata na Kupu s potrebama uređenja plovnog puta Kupom od Siska do Karlovca, te energetskom iskorištenjem (HE Pokuplje), (2) istraživanje načelne trase brze željezničke pruge Sisak – Kutina – Lipovljani kroz Park prirode Lonjsko polje s potrebama zaštite prirode i okoliša i (3) pri izgradnji odlagališta NSRAO i zaštita Zrinske gore kao zaštićenog krajolika. ¹

- pogranična, brdska i manje razvijena područja - praćenje stanja, pojava i procesa u cilju praćenja učinaka provedenih mjera (gospodarski razvoj, demografska kretanja)

- zaštita i očuvanje prirodnih i kulturno - povijesnih obilježja i vrijednosti - praćenje stanja, pojava i procesa radi pravodobnog djelovanja u slučaju narušavanja tih vrijednosti (npr. sukobi u planskom korištenju rijeke Kupe)

- potreba izrade studije mogućih nalazišta mineralnih sirovina Županije na osnovi kojih bi se izradila Osnova gospodarenja mineralnim sirovinama za potrebe Županije, gradova i općina.

- zaštićeni lokaliteti prirode (registrirani, prijedloženi za zaštitu) - praćenje stanja, načina korištenja te mogućeg ugrožavanja i onečišćenja (Park prirode Lonjsko polje)

- poplavna područja - praćenje promjena s ciljem zaštite prostora u slučaju potencijalnog ugrožavanja ljudi, imovine i okoliša

- vodonosna područja - praćenje kvalitete, stanja zaštite, potencijalnog ugrožavanja i onečišćenja

- ležišta geotermalne vode - planirano je dalje istraživanje mogućnosti i ekonomičnosti korištenja (Topusko, Sisak, Petrinja)

- planirana, postojeća i napuštena istražna polja mineralnih sirovina (nadzemna i podzemna) - praćenje korištenja postojećih i sanacije napuštenih polja s ciljem pravodobnog utjecaja u cilju zaštite prostora

- lokacija deponije neopasnog tehnološkog otpada i lokacija skladištenja opasnog otpada

Na temelju Izvrješća o stanju u prostoru, Programima mjera za unapređenje stanja u prostoru Županije i jedinica lokalne samouprave odredit će se izrada potrebnih dokumenata prostornog uređenja, stručnih i znanstvenih podloga, te programa, studija, projekata i drugih elaborata.

11.4. *

U postupku donošenja Prostornog plana Sisačko-moslavačke županije vijećnici Županijske skupštine su jednoglasno usvojili amandman kojim se iz tekstualnog dijela (Obrazloženje i Odredbe za provođenje) i kartografskih prikaza Plana brišu odredbe koje se odnose na zbrinjavanje opasnog otpada (prostor za izgradnju odlagališta nisko i srednje radioaktivnog otpada) na području Sisačko-moslavačke županije - Trgovskoj gori.

III. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 5.

Plan iz članka 2. ove Odluke, izrađen je u 5 (pet) izvornika ovjerenih pečatom Županijske skupštine Sisačko - moslavačke županije i potpisom predsjednika Županijske skupštine Sisačko - moslavačke županije.

Izvornici Plana čuvaju se u :

1. Zavodu za prostorno uređenje Sisačko - moslavačke županije u Sisku - 2 primjerka
2. Uredu za prostorno uređenje, stambeno - komunalne poslove, graditeljstvo i zaštitu okoliša Sisačko - moslavačke županije u Sisku - 1 primjerak
3. Ministarstvu zaštite okoliša i prostornog uređenja Republike Hrvatske - 1 primjerak
4. Pismohrani Sisačko - moslavačke županije - 1 primjerak

Članak 6.

Danom stupanja na snagu Odluke o donošenju Plana, prostorni planovi područja bivših općina Dvor, Kostajnica, Kutina, Novska, Petrinja, Sisak i Vrginmost, ostaju na snazi do donošenja prostornih planova uređenja općina/gradova, osim u dijelovima koji su protivni ovom Planu.

Stupanjem na snagu Odluke o donošenju prostornog plana uređenja općine/grada, prestaje važiti dio prostornog plana bivše općine za to područje.

Članak 7.

Dokumenti prostornog uređenja općina i gradova, čija je obveza donošenja propisana Zakonom o prostornom uređenju (»Narodne novine« broj 30/94, 68/98. i 61/00.) moraju biti usklađeni s ovim Planom.

Članak 8.

Ova Odluka stupa na snagu osmog dana od dana objave u »Službenom glasniku Sisačko - moslavačke županije«.

SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA

Klasa: 350-02/01-01/02
Urbroj: 2176-10-01-1
Sisak, 12. travnja 2001.

Predsjednik Županijske skupštine
Ivan Šantek, v.r.

23.

Na temelju članka 89. Statuta Sisačko-moslavačke županije« broj 6/94. i 4/97.) i članka 54. Poslovnika Županijske skupštine (»Službeni glasnik Sisačko-moslavačke županije« broj 5/95.) Županijska skupština

na 26. sjednici održanoj 12. travnja 2001. godine donijela je slijedeći

ZAKLJUČAK

o pokretanju izmjene Strategije i Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske

I.

Županijska skupština Sisačko-moslavačke županije utvrđuje:

1. Prijedlogom Strategije prostornog uređenja Republike Hrvatske predložene su četiri najpogodnije lokacije (Moslavačka gora, Trgovska gora, Psunj i Papuk) za izgradnju odlagališta nisko i srednje radioaktivnog otpada. Daljnjim istražnim radovima, sukladno Zakonu i propisima, trebalo je temeljem izlučenih kriterija odrediti lokaciju za izgradnju odlagališta.

2. U postupku davanja prijedloga, mišljenja i primjedbi na Prijedlog Strategije prostornog uređenja Republike Hrvatske, Županijska skupština Sisačko-moslavačke županije na 17. sjednici održanoj 20. studenoga 1996. godine donijela je Zaključak kojim ne podržava uvrštenje Moslavačke i Trgovske gore i tzv. preferentne lokacije za daljnja istraživanja radi odabira lokacije za odlagalište nisko i srednje radioaktivnog otpada.

3. Tijekom rasprave o prijedlogu Strategije u Zastupničkom domu Sabora, dvije od četiri ravnopravno izabrane preferentne lokacije (Psunj, Papuk) brisane su u srpnju 1997. godine iz Strategije prostornog uređenja Republike Hrvatske, na zahtjev skupine zastupnika, iz daljnjeg postupka unošenja u Program prostornog uređenja Republike Hrvatske.

4. U Prijedlog Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske unijete su dvije (Moslavačka i Trgovska gora) »istražene lokacije mogućeg smještaja odlagališta nisko i srednje radioaktivnog otpada (kroz daljnja istraživanja trebalo je odabrati jednu najpovoljniju lokaciju)«. U postupku davanja prijedloga, mišljenja i primjedbi na Prijedlog Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske, Županijska skupština Sisačko-moslavačke županije na 9. sjednici održanoj 1. listopada 1998. godine donijela je zaključak da se iz Prijedloga Programa brišu predviđene dvije preostale lokacije na području Sisačko-moslavačke županije, te da se izbor preferentnih lokacija razmatra u ponovljenom postupku uz sudjelovanje javnosti.

5. Na zahtjev grupe zastupnika, Zastupnički dom Sabora je u postupku usvajanja Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske, iz daljnjeg postupka istražnih radova, brisao lokaciju Moslavačke gore. U usvojenom Programu prostornog uređenja Republike Hrvatske (svibanj 1999. godine), od prvotno predložene četiri ravnopravno izabrane lokacije za daljnje istražne radove, ostala je jedino Trgovska gora i to kao »prostor za izgradnju odlagališta nisko i srednje radioaktivnog otpada«.

II.

Županijska skupština Sisačko-moslavačke županije zahtjeva od zastupnika s područja Sisačko-moslavačke

županije da u Hrvatskom Saboru pokrenu postupak izmjene Strategije i Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske u dijelu zbrinjavanja nisko i srednje radioaktivnog otpada s ciljem da u daljnjim istražnim radovima jednakopravno sudjeluju sve četiri preferentne lokacije (Moslavačka gora, Trgovska gora, Psunj i Papuk).

III.

Zadužuje se Županijski zavod za prostorno uređenje za izradu stručne podloge za pokretanje postupka izmjene Strategije i Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske.

IV.

Ovaj Zaključak stupa na snagu danom objave u »Službenom glasniku Sisačko-moslavačke županije«.

SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA
ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA

Klasa: 351-02/01-01/08

Urbroj: 2176-10-01-1

Sisak, 12. travnja 2001.

Predsjednik Županijske skupštine
Ivan Šantek, v.r.

»Službeni glasnik Sisačko-moslavačke županije« službeno je glasilo Sisačko-moslavačke županije. Uredništvo: Sisak, Stjepana i Antuna Radića 36. Glavni i odgovorni urednik - tajnik Sisačko-moslavačke županije Vesna Krnjaić, dipl. pravnik - telefon (044) 550-203, telefaks (044) 524-144. List izlazi prema potrebi. Pretplata za 2001. godinu iznosi 100,00 kuna i uplaćuje se na žiro-račun 34150-603-79 »Glasila« d.o.o. Petrinja, D. Careka 2/1. Tehnički uređuje, izdaje i tiska: »GLASILA« d.o.o. Petrinja, D. Careka 2/1, tel: (044) 815-138, tel/fax: (044) 815-498, www.glasila.hr.